

Koledarček
družbe svetega Mohora

za

navadno leto

1866.

Na svetlo dala

družba sv. Mohora.

Z dovoljenjem vis. čast. Kerškega knezoškofijstva.

V CELOVCU 1865.

Natisnil Jožef Blaznik v Ljubljani.

Köln

Verlag von Neumann, Neudamm

Verlag von Neumann, Neudamm

1838

Verlag von Neumann, Neudamm

Verlag von Neumann, Neudamm

Verlag von Neumann, Neudamm

Verlag von Neumann, Neudamm

Verlag von Neumann, Neudamm

Navadno leto 1866

ima 365 dni in se začne s ponedeljkom in konča s ponedeljkom.

Začetek leta.

Občno in vladno leto se začne v novega leta dan, 1. januarja.
Cerkveno leto se začne 1. adventno nedeljo, 2. decembra.

Godovinsko številstvo za leto 1866.

Zlato število	5	Rimsko število	9
Epakta	XIV	Nedeljska čerka	G
Solnčni krog	27	Letni vladar: Luna.	

Letni časi.

Pomlad se začne 20. marca.	Jesen se začne 23. septembra.
Poletje se začne 21. junija.	Zima se začne 21. decembra.

Premakljivi prazniki.

Septuagezima 28. januarja.	Vnebohod Kristusov 10. maja.
Pust terpi 39 dni.	Binkoštna nedelja 20. maja.
Pepelnica 14. februarja.	Sv. Trojica 27. maja.
Velika noč 1. aprila.	Sv. Rešn. Telesa 31. maja.
Križev teden 7., 8. in 9. maja.	1. adventna nedelja 2. decembra.

Kvaterni in drugi posti.

- I. Kvatre, pomladne ali postne 21., 23. in 24. februarja.
- II. „ letne ali binkoštna 23., 25. in 26. maja.
- III. „ jesenske 19., 21. in 22. septembra.
- IV. „ pozimske ali adventne 19., 21. in 22. decembra.

Štiridesetdanski post je od pepelnice do velike sobote, t. j. od 14. februarja do 31. marca.

Kvaterni in drugi posti so z † zaznamovani.

Prepovedani dni,

ob katerih se po cesarski postavi ne smejo ne igre, ne plesi, ne druge očitne veselice obhajati:

Na pepelnico. — Na sv. Jožefa. — Na dan Marijinega oznanjenja. — Sv. veliki teden in na veliko noč. — O binkoštih. — Na dan sv. rešnjega Telesa. — Na dan rojstva Marije device. — Na dan vseh Svetnikov. — Tri zadnje dni adventne. — Na sveti dan ali božič.

Znaminja za lunine krajee.

Mlaj	☾	Šip ali polna luna	☉
Pervi krajec	☽	Zadnji krajec	☾

Nebeška znamenja.

♈ Oven	♈	♌ lev	♌	♋ strelec	♋
♉ bik	♉	♍ devica	♍	♊ kozel	♊
♊ dvojčki	♊	♎ vaga	♎	♏ vodnar	♏
♋ rak	♋	♏ škorpijon	♏	♌ ribe	♌

Mrakovi l. 1866.

V tem letu merkne solnce trikrat in luna dvakrat.

Pervokrat merkne solnce 16. marca, pa je le viditi v severno-vzhodni Aziji in severozapadni Ameriki.

Pervokrat merkne luna 31. marca in je vidno tudi pri nas po petih zjutraj.

Drugokrat merkne solnce 14. aprila in je viditi v Avstraliji.

Drugokrat merkne luna 24. septembra in je vidno v Avstraliji in na bližnjem južnem morji.

Tretjokrat merkne solnce 8. oktobra ob dveh 5 min. do šestih, 36 min.

Januar ali prosinec

ima 31 dni.

III

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Zn.
1 Pondelj.	Novo leto. Obrez. G.	☩
2 Torek	Makari, opat	☩
3 Sreda	Genovefa, devica	☩
4 Četertek	Tit, škof	☩
5 Petek	Telesfor, p. m.	☩
6 Sobota	Sv. 3 kralji. Razgl. G.	☩

Ko je bil Jezus 12 let star. Luk. 2.

7 Ned. G	1. ned. po Razgl. Valent.	☩
8 Pondeljek	Severin, opat	☩
9 Torek	Julijan, muč.	☩
10 Sreda	Pavl, pušč.	☩
11 Četertek	Pavlin, škof. Higin, p. m.	☩
12 Petek	Ernest, opat	☩
13 Sobota	Hilari, šk. uč.	☩

Od ženitnine v Kani Galilejski. Jan. 2.

14 Ned. G.	2. ned. po Razgl. Feliks	☩
15 Pondeljek	Pavel, pušč.	☩
16 Torek	Marcel, papež, m.	☩
17 Sreda	Anton, pušč.	☩
18 Četertek	Priska, d. m.	☩
19 Petek	Kanut, kralj, m.	☩
20 Sobota	Fabjan in Sebast., muč.	☩

Jezus ozdravi gobovega. Mat. 8.

21 Ned. G	3. ned. po Razgl. Neža	☩
22 Pondeljek	Vincenc, m. Rajmund, op.	☩
23 Torek	Devica Marije poroka	☩
24 Sreda	Timotej, škof, m.	☩
25 Četertek	Sv. Pavla spreobrnjenje	☩
26 Petek	Polikarp, škof in muč.	☩
27 Sobota	Janez Krizostom, šk., uč.	☩

Od delavcev v vinogradu. Mat. 20.

28 Ned. G	1. Predpep. ned. Marjeta	☩
29 Pondeljek	Franc Sal., šk.	☩
30 Torek	Martina, devica, m.	☩
31 Sreda	Peter Nol., sp.	☩

Lunini spremini.

☾ Šip 1. dne ob sedmih 37 minut zjutraj.

☾ Zadnji krajec 8. dne ob desetih 26 min. zveč.

☾ Mlaj 16. dne ob devetih 25 m. zv.

☾ Pervi krajec 23. dne ob devetih 43 min. zvečer.

☾ Šip 30. dne ob devetih 18 m. zv.

Solnce stopi tega mesca v vodnarjevo znamenje.

Rast dneva.

V tem mescu se raztegne dan za eno uro 4 minute.

Dozdevno vreme.

Od začetka blizo do srede hač mraz; potem nestanovitno s snegom; proti koncu vetrovno in merzlo.

Sief. 7. 66. A. 1702

Im 28. d. Jänner In Wirka bei Wien

Februar ali svečan

ima 28 dni.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Zn.
1 Četertek	Ignaci, škof in muč.	☿
2 Petek	Svečnica. Darov. G.	☿
3 Sobota	Blaž, škof in muč.	☿

Od sejavca in semena. Luk. 8.

4 Ned. G	2. Predpep. ned. Andrej	♁
5 Ponedeljek	Agata, dev. m.	♁
6 Torek	Rotija, dev. muč.	♁
7 Sreda	Romvald, opat	♁
8 Četertek	Janez M., spozn.	♁
9 Petek	Polona, dev. muč.	♁
10 Sobota	Šolastika, d.	♁

Jesus ozdravi slepega. Luk. 18.

11 Ned. G	3. Predpep. ned. Dezid.	♁
12 Ponedeljek	Evlalija, d. m.	♁
13 Torek	Katarina, d. (Pust)	♁
14 Sreda	† Pepelnica. Valentin	♁
15 Četertek	Favstin in Jovita muč.	♁
16 Petek	Julijana, d. m.	♁
17 Sobota	Konštancija	♁

Jesus od hudiča skušan Mat. 4.

18 Ned. G	1. Postna ned. Flavijan	♁
19 Ponedeljek	Konrad, sp.	♁
20 Torek	Eleverti, šk.	♁
21 Sreda	† Kvatre. Leonora, kr.	♁
22 Četertek	Sv. Petra stol.	♁
23 Petek	† Kvatre. Marjeta, Kort.	♁
24 Sobota	† Kvatre. Matija, ap.	♁

Jesus se je spremenil na gori. Mat. 17.

25 Ned. G	2. Postna ned. Valburga	♁
26 Ponedeljek	Aleksander, šk.	♁
27 Torek	Leander, šk.	♁
28 Sreda	Roman, op.	♁

Lunini spremeni.

☾ Zadnji krajec 7. dne ob osmih 28 min. zv.

☽ Mlaj 15. dne ob desetih 6 min. zjutraj.

☾ Pervi krajec 22. dne ob petih 44 min. zjutraj.

Solnce stopi tega mesca v ribje znamenje.

Rast dneva.

Dan se raztegne v tem mesecu za eno uro in 22 minut.

Dozdevno vreme.

V začetku megleno in neprijetno, 10 do 12. snežno vreme, okoli srede hud mraz z vetrom, proti koncu mraz pojema.

Marec ali sušec

ima 31 dni.

V

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Zn.
1 Četertek	Albin, šk.	☿
2 Petek	Simplici, pap.	♁
3 Sobota	Kunigunda, d., ces.	♁

Jesus izšene hudiča iz mutca. Luk. 11.

4 Ned. G	3. Postna ned. Kazimir	♁
5 Ponedeljek	Friderik, ap.	♁
6 Torek	Fridolin	♁
7 Sreda	Tomaž Akv. šk. (Sredpost)	♁
8 Četertek	Janez od Boga, sp.	♁
9 Petek	Ciril in Metod, šk.	♁
10 Sobota	40 mučenikov	♁

Jesus nasiti 5000 mož. Jan. 6.

11 Ned. G	4. Postna ned. Herakli	♁
12 Ponedeljek	Gregor, p.	♁
13 Torek	Rozina, vdova	♁
14 Sreda	Matilda, kr.	♁
15 Četertek	Longin, muč.	♁
16 Petek	Heribert, škof	♁
17 Sobota	Jedert, dev.	♁

Judje hočejo Jesusa kamnjati. Jan. 8.

18 Ned. G	Tiha ned. Edvard, kr.	♁
19 Ponedelj.	Sv. Jožef	♁
20 Torek	Joahim	♁
21 Sreda	Benedikt, opat	♁
22 Četertek	Oktavijan, m.	♁
23 Petek	Viktorija, m.	♁
24 Sobota	Gabriel, arh.	♁

Jesus častito jezdi v Jerusale. Mat. 21.

25 Ned. G	Cvetna ned. Ozn. M. D.	♁
26 Ponedeljek	Teodor, škof, m.	♁
27 Torek	Rupert, škof	♁
28 Sreda	Guntram, kr.	♁
29 Četertek	Vel. četertek. Ciril, m.	♁
30 Petek	Vel. petek. Kvirin, m.	♁
31 Sobota	Vel. sobota. Amos, pr.	♁

Lunini spremeni.

☾ Šip 1. marca ob dvanajstih 29 m. zjutraj.

☾ Zadnji krajeec 9. dne ob štirih 49 min. zvečer.

☾ Mlaj 16. dne ob desetih 33 min. zjutraj.

☾ Pervi krajeec 23. dne ob eni 59 m.

☾ Šip 31. dne ob petih 28 min. zj.

Solnce stopi tega mesca v ovnovo znamenje.

20. se začne pomlad.

Rast dneva.

Dan se raztegne v tem mescu za eno uro 58 minut.

Dozdevno vreme.

Od konca voljno, toda vetrovno vreme, okoli srede deževno s snegom, v drugi polovici bolj merzlo, vetrovno in neprijetno vreme.

Maj ali veliki traven

VII

ima 31 dni.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Zn.
1 Torek	Filip in Jakob	✠
2 Sreda	Sigismund, kr.	✠
3 Četertek	Najdenje sv. križa	✠
4 Petek	Florijan, m.; Monika, vd.	✠
5 Sobota	Pij V., papež	✠

Kar bodete v mojem imenu prosili. Jan. 16.

6 Ned. G	5. ned. po v. noči. Janez	} križev teden
7 Ponedeljek	Stanislav, šk.	
8 Torek	Mihael prikazen	
9 Sreda	Gregor N., šk. uč.	
10 Četert.	Vnebohod Kristusov	
11 Petek	Mamert, šk. Gandolf, sp.	✠
12 Sobota	Pankraci, m.	✠

Kedar pride sv. Duh. Jan. 14.

13 Ned. G	6. ned. po v. noči. Serv.	✠
14 Ponedeljek	Bonifaci, m.	✠
15 Torek	Sofija	✠
16 Sreda	Janez Nep., m.	✠
17 Četertek	Jošt, sp.	✠
18 Petek	Venanci, m.	✠
19 Sobota	Celestin, p.	✠

Ako kdo mene ljubi. Jan. 15.

20 Ned. G	Binkošti. Prih. sv. D.	✠
21 Ponedelj.	Binkoštni ponedeljek	✠
22 Torek	Julija, d. m.	✠
23 Sreda	† Kvatre. Dezideri, šk.	✠
24 Četertek	Jovana	✠
25 Petek	† Kvatre. Gregor VII.	✠
26 Sobota	† Kvatre. Magdalena P.	✠

Meni je vsa oblast dana. Luk. 6.

27 Ned. G	1. pobink. Sv. Trojica	✠
28 Ponedeljek	Vilhelm, sp.	✠
29 Torek	Maksim, šk. m.	✠
30 Sreda	Ferdinand, kr.	✠
31 Četert.	Sv. Rešnjje Telo	✠

Lunini spremeni.

☉ Zadnji krajec 7. dne ob desetih 38 min. zjutraj.

☽ Mlaj 14. dne ob treh 54 m. zveč.

☉ Pervi krajec 21. dne ob desetih 54 min. zjutraj.

☽ Šip 29. dne ob dveh 14 m. zveč.

Solnce stopi tega mesca v znamenje dvojčkova.

Rast dneva.

Dan zraste v tem mescu za eno uro 6 minut.

Dozdevno vreme.

Od začetka do 9. lepo in toplo, 10. do 13. vroče, okoli srede bolj hladno, sosebno ob jutrih, proti koncu spet lepo.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Zn.
1 Petek	Gracijan, m.	6
2 Sobota	Erazem, šk. m.	6

Prilika od velike večerje. Luk. 14.

3 Ned. G	2. pobinkoštna. Klotilda	6
4 Ponedeljek	Kvirin, šk. m.	6
5 Torek	Bonifaci, šk. m.	6
6 Sreda	Norbert, šk.	6
7 Četertek	Robert, opat	6
8 Petek	Medard, šk.	6
9 Sobota	Primož in Felicijan, m.	6

Prilika od izgubljene ovce. Luk. 15.

10 Ned. G	3. pobinkoštna. Marjeta	6
11 Ponedeljek	Barnaba, ap.	6
12 Torek	Janez Fak, spozn.	6
13 Sreda	Anton Pad., sp.	6
14 Četertek	Bazili, šk.	6
15 Petek	Vid, muč.	6
16 Sobota	Beno, šk.	6

Od velicega ribjega vlaka. Luk. 15.

17 Ned. G	4. pob. Rajneri, sp.	6
18 Ponedeljek	Marka, m.	6
19 Torek	Julijana, d. Gervazi, m.	6
20 Sreda	Silveri, papež.	6
21 Četertek	Alojzi, sp.	6
22 Petek	Ahaei, m.	6
23 Sobota	Ediltruda, kr. d.	6

Od farisejske pravičnosti. Mat. 5.

24 Ned. G	5. pob. Janez Kerstnik	6
25 Ponedeljek	Prosper, škof	6
26 Torek	Janez in Pavl, m.	6
27 Sreda	Hema, vdova	6
28 Četertek	† Leo II., papež	6
29 Petek	Peter in Pavel, ap.	6
30 Sobota	Spomin Pavla ap.	6

Lunini spremeni.

- ☾ Zadnji krajec 6. dne ob osmih 10 min. zjutraj.
- ☽ Mlaj 12. dne ob ednajstih 3 min. zjutraj.
- ☾ Pervi krajec 19. dne ob dvanajstih 41 min. zjutraj.
- ☽ Šip 28. dne ob štirih 32 m. zveč.

Solnce stopi tega mesca v r a k o v o znamenje. — Najdaljši dan, najkrajša noč.

21. se začne poletje.

Rast in krajšanje dneva.

Dan se raztegne do 21 za 18 minut, skerči se pa do konca za 3 min.

Dozdevno vreme.

V začetku lepo in toplo, 9. dež potem nekaj hladnih dni. potem spet lepo, včasih vroče, proti koncu rado viharo.

Juli ali mali serpan

IX

ima 31 dni.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Zn.	Lunini spremeni.
<i>Jezus nasili 4000 mož. Mark. 8.</i>			
1 Ned. G	6. pobinkoštna. Teobald	☉	☉ Zadnji krajec 5. dne ob treh zveč.
2 Ponedeljek	Obiskanje Mar. D.	☽	☽ Mlaj 12 dne ob šestih 30 min. zj.
3 Torek	Heliodor, škof.	☽	☽ Pervi krajec 19. dne ob štirih 40 min zvečer.
4 Sreda	Ulrik, škof	☽	
5 Četertek	Domici, muč.	☽	
6 Petek	Izaija, pr.	☽	
7 Sobota	Vilibald, škof	☽	
<i>Od lažnjivih prerakov. Mat. 7.</i>			
8 Ned. G	7. pobink. Elizabeta, kr.	☽	☽ Šip 27. dne ob petih 9 m. zveč.
9 Ponedeljek	Cenon, muč.	☽	
10 Torek	Amalija, dev.	☽	
11 Sreda	Piji, papež, m.	☽	
12 Četertek	Mohor in Fortunat	☽	
13 Petek	Marjeta	☽	
14 Sobota	Bonaventura, šk. uč.	☽	
<i>Od krivičnega hišnika. Luk. 16.</i>			
15 Ned. G	8. pobink. Henrik, ces.	☽	☽ 23. začetek pesjih d.
16 Ponedeljek	Marija Karm.	☽	
17 Torek	Aleš, spozn.	☽	
18 Sreda	Friderik	☽	
19 Četertek	Vincenci. Osm. sv. Moh.	☽	
20 Petek	Elija, prerok	☽	
21 Sobota	Olga, vojv.	☽	
<i>Jezus joka nad Jeruzalemom. Luk. 19.</i>			
22 Ned. G	9. pobink. M. Magdalena	☽	
23 Ponedeljek	Libori, škof	☽	
24 Torek	Kristina, dev. muč.	☽	
25 Sreda	Jakob, ap. Krištof, m.	☽	
26 Četertek	Ana, mati Mar. Dev.	☽	
27 Petek	Pantaleon, m.	☽	
28 Sobota	Viktor, p. m.	☽	
<i>Od fariseja in colnarja. Luk. 18.</i>			
29 Ned. G	10. pobink. Marta, dev.	☽	
30 Ponedeljek	Abdon in Senen, m.	☽	
31 Torek	Ignaci Lojolan, sp.	☽	

Lunini spremeni.

☉ Zadnji krajec 5. dne ob treh zveč.

☽ Mlaj 12 dne ob šestih 30 min. zj.

☽ Pervi krajec 19. dne ob štirih 40 min zvečer.

☽ Šip 27. dne ob petih 9 m. zveč.

Solnce stopi tega mesca v levovo znamenje.

23. začetek pesjih d.

Krajšanje dneva.

Dan se skerči v tem mescu za 58 min.

Dozdevno vreme.

V začetku nekaj vročih dni, 10. dež, okoli srede lepo, večasi prav vroče, 20. perhavica, proti koncu spet lepo.

Avgust ali veliki serpan

ima 31 dni.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Zn.
1 Sreda	Sv. Petra vezi. Mak. bratje	☉☉
2 Četertek	Porciunkula. Alfons, Lig.	☉☉☉
3 Petek	Najdba sv. Štefana, m.	☉☉☉☉
4 Sobota	Dominik, sp.	☉☉☉☉☉

Jezus ozdravi gluhomutca. Mark. 7.

5 Ned. G	11. pobink. Marija snežn.	☉☉☉☉☉☉
6 Ponedeljek	Spremenjenje Jezusa	☉☉☉☉☉☉☉
7 Torek	Kajetan, spozn.	☉☉☉☉☉☉☉☉
8 Sreda	Cirijak, muč.	☉☉☉☉☉☉☉☉☉
9 Četertek	Roman, muč.	☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉
10 Petek	Lorenci, muč.	☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉
11 Sobota	Suzana, dev. muč.	☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉

Od usmiljenega Samaritana. Luk. 10.

12 Ned. G	12. pobink. Klara, dev.	☉☉☉☉☉☉☉☉
13 Ponedeljek	Hipolit in Kasijan	☉☉☉☉☉☉☉☉☉
14 Torek	† Evzebi, sp.	☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉
15 Sreda	Vnebovz. Mar. Dev.	☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉
16 Četertek	Rok, sp.	☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉
17 Petek	Bertram	☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉
18 Sobota	Helena, ces.	☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉

Jezus ozdravi deset gobovih. Luk. 17.

19 Ned. G	13. pobink. Ludovik Tol.	☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉
20 Ponedeljek	Bernard, sp. uč.	☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉
21 Torek	Donat, muč.	☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉
22 Sreda	Timotej, muč.	☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉
23 Četertek	Filip Ben., sp.	☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉
24 Petek	Jernej, apost.	☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉
25 Sobota	Ludovik, kralj	☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉

Nihče ne more dvema gospodoma služiti. Mat. 6.

26 Ned. G	14. pobink. Cefirin, p. m.	☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉
27 Ponedeljek	Jožef Kalas., sp.	☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉
28 Torek	Avgustin, šk. m.	☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉
29 Sreda	Obglav. sv. Janeza	☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉
30 Četertek	Roza, d.	☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉
31 Petek	Rajmund N., sp.	☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉☉

Lunini spremeni.

☉ Zadnji krajec 3. dne ob osmih 13 zvečer.

☉ Mlaj 10. dne ob treh 33 m. zveč.

☉ Pervi krajec 18. dne ob desetih 13. min. zjutraj.

☉ Šip 26. dne ob štirih 30 min. zjutraj.

Solnce stopi tega mesca v znamenje device.

23. konec pesjih dni.

Krajsanje dneva.

Dan se skerči v tem mescu za eno uro 22 minut.

Dozdevno vreme.

V začetku prav lepo, 12. dež, v drugi polovici raste vročina do 25, 26. dež, potem spet lepo.

25 Avgust vir Luza v knjigi o Nivali in Jozu

September ali kimovec

ima 30 dni.

XI

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Zn.
1 Sobota	Ili	††
<i>Od mertvega mladenča v Najnu. Luk. 7.</i>		
2 Ned. G	15. pobink. Štefan, kr.	††
3 Ponedeljek	Evfemija in tovar. d. m.	††
4 Torek	Rozalija, dev.	††
5 Sreda	Lavrenci J., škof	††
6 Četertek	Hermogen in Fortunat, m.	††
7 Petek	Regina, dev.	††
8 Sobota	Rojstvo Mar. Dev.	††
<i>Jesus ozdravi vodeničnega. Luk. 14.</i>		
9 Ned. G	16. pobink. Angelj. n.	††
10 Ponedeljek	Nikolaj T., sp.	††
11 Torek	Prot in Hiacint	††
12 Sreda	Erentruda, dev.	††
13 Četertek	Makrobi, m.	††
14 Petek	Povzdig. sv. križa	††
15 Sobota	Nikomed, m.	††
<i>Od največje zapovedi. Mat. 22.</i>		
16 Ned. G	17. pobink. Ludmila, vd.	††
17 Ponedeljek	Hildegarda	††
18 Torek	Metod, m.	††
19 Sreda	† Kvatre. Januari, m.	††
20 Četertek	Eystahi, m.	††
21 Petek	† Kvatre. Matevž, ev.	††
22 Sobota	† Kvatre. Mavrici, m.	††
<i>Jesus ozdravi mertvoudnega. Mat. 9.</i>		
23 Ned. G	18. pobink. Tekla, dev.	††
24 Ponedeljek	Rupert, šk.	††
25 Torek	Kleofa, sp.	††
26 Sreda	Ciprian, muč.	††
27 Četertek	Kosma in Damijan, m.	††
28 Petek	Venceslav, v. m.	††
29 Sobota	Mihael, arhangelj	††
<i>Prilika od kraljeve ženitnine. Mat. 22.</i>		
30 Ned. G	19. pobink. Roženkr.	††

Lunini spremeni.

- ☾ Zadnji krajec 2. dne ob eni 5 min. zjutraj.
- ☽ Mlaj 9. dne ob treh 11 m. zjutr.
- ☾ Pervi krajec 17. dne ob štirih 25 min. zjutraj.
- ☽ Šip 24. dne ob treh 2 min. zveč.

Solnce stopi tega mesca v znamenje tehtnice.

23. se začne jesen.

Krajšanje dneva.

Dan se skerči v tem mescu za eno uro 38 minut.

Dozdevno vreme.

Do 6. lepo in toplo, z 8. začne deževno hladno vreme do srede, potem spet lepo in proti koncu deževno.

v. 14. Zlom in nato Jezus bij Bak. Kozarusk

219. k. Zlom in nato Jezus bij Bak. Kozarusk

Oktober ali vinotok

ima 31 dni.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Zn.
1 Ponedeljek	Remigi, škof	1
2 Torek	Leodegar, škof	2
3 Sreda	Evald, muč.	3
4 Četertek	Frančišek Seraf., sp.	4
5 Petek	Placid in tov., m.	5
6 Sobota	Brunon, opat	6

Lunini spremeni.

☉ Zadnji krajec 1. dne ob sedmih 5 min. zjutraj.

☽ Mlaj 8. dne ob petih 55 min. zv.

☽ Pervi krajec 16. dne ob desetih 20 min. zvečer.

☽ Šip 24. dne ob eni 9 min. zjutraj.

☉ Zadnji krajec 30. dne ob treh 32 min. zvečer.

Jesus ozdravi kraljičevega sina. Jan. 4.

7 Ned. G	20. pobink. Justina, d.	7
8 Ponedeljek	Brigita, vdova	8
9 Torek	Dionizi, škof m.	9
10 Sreda	Frančišek Borg, sp.	10
11 Četertek	Burkard, šk.	11
12 Petek	Maksimilijan, šk. m.	12
13 Sobota	Koloman, m.	13

Prilika od kraljevega obraja. Mat. 18.

14 Ned. G	21. pobink. Cerkv. p.	14
15 Ponedeljek	Terezija, dev.	15
16 Torek	Gal, opat	16
17 Sreda	Hedvika, kr. vdova	17
18 Četertek	Luka, ev.	18
19 Petek	Peter od Alk., sp.	19
20 Sobota	Felicijan, šk. m.	20

Solnce stopi tega mesca v škorpionovo znamenje.

Krajsanje dneva.

Dan se skerči v tem mescu za eno uro, 42 minut.

Dajte cesarju itd. Mat. 20.

21 Ned. G	22. pobink. Uršula	21
22 Ponedeljek	Kordula, dev.	22
23 Torek	Janez Kap., sp.	23
24 Sreda	Rafael, arhangelj	24
25 Četertek	Krispin in Krispinijan, m.	25
26 Petek	Evarist, p. m.	26
27 Sobota	Sabina, m.	27

Dozdevno vreme.

Od začetka do srede nestanovitno, sneg opade gore, 15. prav merzlo, potem lepo blizo do konca, 31. dež.

Od stotnikove hčere. Mat. 9.

28 Ned. G	23. pob. Sim. in Juda	28
29 Ponedeljek	Narcis, škof	29
30 Torek	Klavdi, muč.	30
31 Sreda	† Volvenk, šk.	31

0.22 6. oktobra di. Manja zbiranje Dvoj

November ali listopad

XIII

ima 30 dni.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Zn.
1 Četertek	God vseh Svetnikov	☉☉☉☉☉
2 Petek	Vseh vernih duš	☉☉☉☉☉
3 Sobota	Huberti, šk.	☉☉☉☉☉

Od Kristusove ladije. Mat. 8.

4 Ned. G	24. pobink. Karol Bor.	☉☉☉☉☉
5 Ponedeljek	Emerik, spozn.	☉☉☉☉☉
6 Torek	Lenart, opat.	☉☉☉☉☉
7 Sreda	Fngelbert, šk. m.	☉☉☉☉☉
8 Četertek	Bogomir, šk.	☉☉☉☉☉
9 Petek	Teodor, muč.	☉☉☉☉☉
10 Sobota	Andrej Avel., sp.	☉☉☉☉☉

Prilika od dobrega semena. Mat. 13.

11 Ned. G	25. pob. Martin, šk.	☉☉☉☉☉
12 Ponedeljek	Martin, papež	☉☉☉☉☉
13 Torek	Stanislav Kostka, sp.	☉☉☉☉☉
14 Sreda	Veneranda, d. m.	☉☉☉☉☉
15 Četertek	Leopold, vojv.	☉☉☉☉☉
16 Petek	Otmар, opat	☉☉☉☉☉
17 Sobota	Gregor, šk.	☉☉☉☉☉

Prilika od šenofovega zerna. Mat. 13.

18 Ned. G	26. pobink. Evgen	☉☉☉☉☉
19 Ponedeljek	Elizabeta, kr.	☉☉☉☉☉
20 Torek	Feliks Val., sp.	☉☉☉☉☉
21 Sreda	Marije Dev. darovanje	☉☉☉☉☉
22 Četertek	Cecilija, dev. muč.	☉☉☉☉☉
23 Petek	Klemen, p. m.	☉☉☉☉☉
24 Sobota	Janez od Kr., sp.	☉☉☉☉☉

Od gnjusobe razdjanja. Mat. 24.

25 Ned. G	27. pobink. Katarina, d.	☉☉☉☉☉
26 Ponedeljek	Konrad, škof	☉☉☉☉☉
27 Torek	Virgili, škof	☉☉☉☉☉
28 Sreda	Eberard, škof	☉☉☉☉☉
29 Četertek	Saturnin, m.	☉☉☉☉☉
30 Petek	Andrej, apost.	☉☉☉☉☉

Lunini spremeni.

- ☉ Mlaj 7. dne ob ednajstih 21 min.
- ☉ Pervi krajec 15. dne po treh zveč.
- ☉ Šip 22. dne ob ednajstih 11 min. zvečer.
- ☉ Zadnji krajec 29. ob štirih 1 min. zjutraj.

Solnce stopi tega mesca v strelčevo znamenje.

Krajsanje dneva.

Ta mesec se skerči dan za eno uro, 15 minut.

Dozdevno vreme.

Od 1. do 5. deževanje, od 6—10 lepo, na to nastopi spet deževno vreme do srede, v drugi polovici mraz narašča, sneg opade tudi doline.

December ali gruden

ima 31 dni.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangelji	Zn.
1 Sobota	Eligi, šk.	†
<i>Od poslednje sodbe. Luk. 21.</i>		
2 Ned. G	1. adventna. Bibijana	†
3 Ponedeljek	Franc Ksaver, sp.	†
4 Torek	Barbara, d. m.	†
5 Sreda	Krispina, d. m.	†
6 Četertek	Miklavž, šk.	†
7 Petek	† Ambrozi	†
8 Sobota	Prečisto spočet. M. D.	†
<i>Janes Kerstnik v ječi. Mat. 11.</i>		
9 Ned. G	2. adventna. Sir, šk.	†
10 Ponedeljek	Judita	†
11 Torek	Damaz, p.	†
12 Sreda	Maksenci	†
13 Četertek	Lucija, d. m.	†
14 Petek	Spiridion, šk.	†
15 Sobota	Kristijana	†
<i>Pričevanje Janesa Kerstnika. Jan. 1.</i>		
16 Ned. G	3. adventna. Evzebi, šk.	†
17 Ponedeljek	Lazar, šk.	†
18 Torek	Gracijan	†
19 Sreda	† Kvatre. Nemezi, m.	†
20 Četertek	Liberati, m.	†
21 Petek	† Kvatre. Tomaž, apost.	†
22 Sobota	† Kvatre. Dimitri, m.	†
<i>Janes K. je poklican v prerokovanje. Luk. 3.</i>		
23 Ned. G	4. adventna. Viktorija	†
24 Ponedeljek	Adam in Eva	†
25 Torek	Božič	†
26 Sreda	Sveti Štefan	†
27 Četertek	Janez, ev.	†
28 Petek	Nedolžnih otročičev	†
29 Sobota	Tomaž, škof	†
<i>Simeon in Ana v tempeljnu. Luk. 2.</i>		
30 Ned. G	ned. pred nov. let. David	†
31 Ponedeljek	Silvester, papež	†

Lunini spremeni.

- ☉ Mlaj 7. dne ob šestih 22 minut zjutraj.
- ☾ Pervi krajec 15. dne ob petih 40 min. zj.
- ☽ Šip 21. dne ob devetih 31 m. zv.
- ☾ Zadnji krajec 28. dne ob osmih 20 min. zv.

Solnce stopi tega mesca v kozlovo znamenje. Najkrajši dan, najdaljša noč.

21. se začne zima.

Krajšanje in rast dneva.

Dan se skerči do 21. za 21 minut, potem se raztegne do konca za 3 minute.

Dozdevno vreme.

V začetku nestanovitno in meglevno, okoli 10 dež, potem meglevno in čedalje hujsi mraz do konca.

Deželni patroni.

Sv. Ciril in Metod (9. marca) na Moravskem; sv. Jožef (19. marca) po slov. deželah in na Tirolskem; sv. Rupert (27. marca) na Solnograškem; sv. Marka (25. aprila) na Beneškem; sv. Janez Nep. (16. maja) na Češkem; sv. Ladislav (27. junija) na Erdeljskem; sv. Mohor (12. julija) po slovenskih deželah; sv. Elija (20. julija) na Hrovaškem; sv. Štefau (20. avg.) na Ogerskem; sv. Tilen (1. sept.) na Koroškem; sv. Venceslav (28. sept.) na Češkem; sv. Mihael (29. sept.) na Gališkem; sv. Just (1. nov.) na Teržaškem; sv. Leopold (15. nov.) na Avstrijskem in sv. Spiridion (14. dec.) na Dalmaškem.

Rodopis cesarske rodovine.

Cesar avstrijski: Franc Jožef Pervi, rojen na Dunaju 18. avgusta 1830, je prevzel cesarstvo 2. decembra 1848.

Cesarica: Elizabeta Evgenija Amalija, hči vojvoda Maks Jožefa na Bavarskem, rojena v Posenhofnu 24. decembra 1837, poročena 24. aprila 1854 na Dunaju.

Cesarevič naslednik: Rudolf (Franc, Karol, Jožef), rojen 21. avgusta 1858.

Cesaričini: 1. Sofija (Friderika, Doroteja), rojena 5. marca 1855, umerla v Budi 29. maja 1857. — 2. Gisela (Ludovika, Marija), rojena 12. julija 1856.

Bratje Nj. Veličanstva cesarja.

1. Nj. velič. nadv. Ferdinand Maksimilijan (Jožef), rojen v Schönbrunu 6. julija 1832, poročen v Bruselu 27. julija 1857 s Karolino, hčerjo kralja belgiškega — cesar meksikanski.

2. Nadvojvoda Karl Ludovik (Jožef Marija), rojen v Schönbrunu 30. julija 1833, poročen 4. maja 1857 z Margareto, hčerjo kralja Joana Saksonskega, rojeno 24. maja 1840, umerlo 15. sept. 1858.

3. Nadvojvoda Ludovik Jožef (Anton Viktor), rojen na Dunaju 15. maja 1842.

Starši Nj. Veličanstva.

Franc Karol, rojen na Dunaju 7. dec. 1802, poročen na Dunaju 4. nov. 1824 s Zofijo, rojeno v Monakovem 7. jan. 1805.

Očetovi bratje in sestre.

a) Ferdinand Pervi, rojen na Dunaju 19. aprila 1792, je postal cesar 2. marca 1835, se cesarstvu odpovedal 2. dec. 1848, poročen z Marijo Ano Karolino, hčerjo Viktorja Emanuela, kralja sardinskega, rojeno 19. sept. 1803.

b) Marija Klementina, gospa zvezdokrižnega reda, rojena 1. marca 1798, poročena z Leopoldom, kraljičem sicilianskim, vdova od 10. marca 1851.

c) Marija Ana, rojena 8. junija 1804.

I. Štampelj za menjice.

	do	75 fl.	— fl.	7 kr.
čez	75	150	—	13 "
"	150	225	—	19 "
"	225	375	—	32 "
"	375	750	—	63 "
"	750	1125	—	94 "
"	1125	1500	1	25 "
"	1500	3000	2	50 "
"	3000	4500	3	75 "
"	4500	6000	5	— "
"	6000	7500	6	25 "
"	7500	9000	7	50 "
"	9000	12000	10	— "
"	12000	15000	12	50 "
"	15000	18000	15	— "
"	18000	21000	17	50 "
"	21000	24000	20	— "
"	24000	27000	22	50 "
"	27000	30000	25	— "

II. Štampelj za pobotnice.

	do	20 fl.	— fl.	7 kr.
čez	20	40	—	13 "
"	40	60	—	19 "
"	60	100	—	32 "
"	100	200	—	63 "
"	200	300	—	94 "
"	300	400	1	25 "
"	400	800	2	50 "
"	800	1200	3	75 "
"	1200	1600	5	— "
"	1600	2000	6	25 "
"	2000	2400	7	50 "
"	2400	3200	10	— "
"	3200	4000	12	50 "
"	4000	4800	15	— "
"	4800	5600	17	50 "
"	5600	6400	20	— "
"	6400	7200	22	— "
"	7200	8000	25	— "

III. Štampelj za privatna pisma.

	do	10 fl.	— fl.	7 kr.
čez	10	20	—	13 "
"	20	30	—	19 "
"	30	50	—	32 "
"	50	100	—	63 "
"	100	150	—	94 "
"	150	200	1	25 "
"	200	400	2	50 "
"	400	600	3	75 "
"	600	800	5	— "

čez	800	do	1000 fl.	6 fl.	25 kr.
"	1000	"	1200	7	50 "
"	1200	"	1600	10	— "
"	1600	"	2000	12	50 "
"	2000	"	2400	15	— "
"	2400	"	2800	17	50 "
"	2800	"	3200	20	— "
"	3200	"	3600	22	50 "
"	3600	"	4000	25	— "

Družbin oglasnik.

Zavetnik družbe sv. Mohora:

Milostljivi gospod gospod

Valentin Wiery,

dr. bogoslovja itd. itd. knez in škof kerške škofije.

IMENIK

letnih in dosmertnih družnikov. *)

I. Goriška nadškofija.

Dekanija Bovec.

Dekanijski predstojnik: Vogrič Janez, dekan.

Bovec. Jan. Vogrič, dekan; Ant. Božič, duh. pom.; Andrej Leban, duh. pom.; Tereza Kravanja, Marija Černuta in Katarina Černuta, posestnici; Alojzija Černuta; Tereza Mlekuš; Marija Likar, posestnica; Jožefa Šuler, kmetica; Marija Zorč, šivilja; Katarina Mlekuš, kmetica.

Čezsoča. Andrej Peternel, vikar.

Soča. Janez Gaberščik, kurat.

Serpenica. Ant. Flander, vikar; Neža Kavčič, služabnica; Jan. Likar, duh. pom.; Kat. Berginec, kerčmarica; Andrej Sager, posestn.; Ant. Hrovat, štacunar; Kat. Trebše, kmetica;

*) Farni predstojniki so razperto, dosmertni družniki pa z *lešečimi* čerkami natisnjeni. Vsak, kdor bi svojega imena ne našel v pričujočem imeniku, pa se je še pred sredo mesca julija oglasil, naj to blagovoljno naznani, da se prihodnje leto v dodatku natisne, ker se ves račun po imeniku ravna.

Vredn.

Ant. Uran, mizar; Ant. Knez, kmet; Kat. Trebše, kmetica; Ant. Trebše, mežnar; Mica Knez, kmetica; Fr. Žager, pos.; Mica Rot, kerčmarica; Mica Vraz, kmetica.

Ternova. Jož. Šlunder, vikar; M. Fon, ključar; Jan. Sivec, cerkovnik; Kat. Miklavič, služabnica.

Kobarid. Andrej Jekše, fajmošter; Vincencija Žnidarčič, služabnica; Jan. Kokole in Jern. Fon, tergovca; Jan. Fon, kmet; Marija Skalin; And. Žnidarčič, kapl.; And. Uršič, tergovec; *Marija Juvančič*; Marijana Juretič; Jan. Grunter; Lucija Verjančič; Joan Kurinčič; Joan Uršič; Joan Volerič; Marija Gaberščik; Joan Miklavič; Ana Stres; Jern. Ručna; Marija Kurinčič; Joan Berginec; Jož. Uršič; Franc Krajnc; Anton Uršič, župan; A. Konavec, kmet; Ana Ručna, kmečka hči.

Kreda. Juri Lapagna, vikar.

Boreana. Mih. Cenčič.

Sedula. Fr. Vidmar, vikar.

Breginj. Jož. Podriecka, fajmošter.

Log. Matevž Melinec, vikar.

Livk. Miha Perdih, vikar; Mica Hrast, posest.; Jož. Faletig, kramar; M. Sekli in A. Hrast, pos.; Sim. Hrast, sin posestn.; Marija Kavčič; Marija Luznik.

Štev. družnikov: 72.

Dekanija Cirkno.

Dekanijski predstojnik: Jožef Jeram, dekan.

Cirkno. Jož. Jeram, dekan; Jož. Brežan in Jan. Vesterl, kaplana; Jan. Rovšič, c. k. davkar; Marjana Brežan, kmečka hči; Jan. Bašelj, kmečki sin; Apolon. Stucin, samica; Janez Močnik in Jož. Čelik, kmeta.

Šebrelje. And. Kacin, župnik; Tom. Lapanje, častnik v pok.; Marija Matuč in Marija Lapanje, kmečki hčeri.

Bukovo. Jak. Špik, umetalnik.

Štev. družnikov: 14.

Dekanija Černica.

Dekanijski predstojnik: Miha Mervič, dekan.

Černice. Miha Mervič, dekan; Mart. Zucchini, kaplan; Jož. Lukančič.

Kamnje. *Joše Sovdat*, fajmošter; Jož. Jarc, kaplan; Fr. Bunc, učitelj; Terezija Slokar, km. deklina; Fr. Rebek, km. mlad.; Marija Rustja, km. dekl.; Ant. Rustja, pos.; Marija Rustja, km. dekl.; Ana Trojer, kuharica; Fil. Vodopivec, Ant. Vodopivec, Ant. Slokar in Jož. Geržel, kmetje; Jan. Vodopivec,

tergovec; Marjeta Rustja, Jožefa Vodopivec, Jožefa Kartu in Marjana Pirjevec, kmetice; Jan. Bizjak, kmet; Ant. Rustja, Fr. Rustja, Marjana Faveti, Ant. Faveti, posestn.; Fr. Valič, hlapec; Pavel Rustja in Jož. Valič, kmeta; Johana Besednjak, km. deklina.

Batuje. Jož. Terčon, fajmošter.

Šenpas. Blaž Madon, fajm.; Leop. Vuk, kapl.; Filomena Pavlin; Marjana Živic; Marija Bele; Fr. Spacapan.

Sv. Križ. Lorenc Sušnik, fajm.

Lokavec. Fidel Okorn, vikar.

Štev. družnikov: 40.

Dekanija Devin.

Dekanijski predstojnik: Štefan Doliak; dekan.

Devin. Štef. Doliak, fajm. in dekan; Pet. Tance, gostivničar; Jože Peric, Ant. Radetič, Jan. Kocman in Ant. Pahor, kmetje; Ivana Pleš, pos.; Ant. Legiša, And. Pahor in Jož. Semulič, kmetje; Ivan Reje, kaplan.

Opačje selo. Jož. Pahor, vikar; Štef. Perc, kmet; Pet. Vuga; duh. pom.; Jern. Marušič, kmet; Katarina Žužek, kmetica, Ana Bat, kuharica.

Brestovica. Jož. Kumar, vikar.

Št. Polaj. Matevž Primožič, vikar.

Zgonik. Jože Pelizon, fajm.; Jože Cotar, učitelj; Jan. Gruden, pos.; Jož. Gruden, kmet; Urša Pirih, pos.; Juri Mrak, gostivničar; Jan. Skerk, pos.

Mali Repen. Jan. Milič, nadžupan in pos.; Jože Milič, Jože Milič, Jože Milič, Janez Milič in Jožefa Milič, pos.; Gregor Milič, gostivničar; Jan. Stubel, pos.

Saleš. Jože Rebula, Miha Grilanec, Mat. Skerk in Tone Gruden, posestniki.

Nabrežina. Jan. Marušič, vikar; Tom. Gruden, pos.; Jak. Caharija, Mat. Caharija, Jož. Caharija in Jož. Radovič, kmetje; Jan. Caharija, organist; Mart. Gruden; Jož. Gruden; Mart. Caharija; Jan. Pertot; Jož. Gruden; Jož. Tumelj, gostivničar; Jan. Plaper, posestnik.

Mavhinja. Matevž Nardin, vikar.

Štev. družnikov: 53.

Dekanija Gorica.

Dekanijski predstojnik: Jožef Tuni, stolni korar in fajmošter.

Gorica. Njih prevzvišenost g. g. Andrej Gollmayer, viši škof itd.; Matija Kravanja, nadšk. kancelist; Matija Škodnik, kaplan;

Jan. Abram, dvorni kaplan; *Štef. Kociančič*, prof. bogoslovja; *And. Pavletič*, vodja gluhonemih; *Jož. Furlani*, mestni kaplan; *Ant. Šuligoj*, kaplan; *O. Evstah Ozink*, gvardjan frančišk.; *O. Krizolog Grössnig*, učitelj frančišk.; *Marija Kavčič* in *Ana Belingar*, posestnici; *Ana Gaberjevčič* in *Katarina Juh*, služabnici; Alojz Zorn, dr. in prof. bogoslovja; Jož. Vuk, duhoven; Jan. Šinik, finanč. koncip.; And. Winkler, c. k. uradnik; Lovre Pertovt, profesor; Jan. Šober, katehet; Franc Zoratti, kapl.; Ant. Kumar, vodja mestne šole; Andrej Legiša, stolni vikar; Margareta Vilhar, služabnica; Andrej Vuga, svečar; O. Žiga Vohine, gvard. kap.; O. Justin Brus, vikar kap.; Jern. Štrekelj, fajm.; Vinc. Tomagnini, kaplan; Val. Bratina, vertnar mal. sem.; And. Respet, prof. bogosl.; Fr. Goljevščik, šolar; Jož. Grusovin, kmet; Payel Vončina, penz. kurat; Rihard Raab, bogom. brat; Jan. Šolar, gimn. prof.; Juri Švajger, policijski komisar; Neža Kragl, služabn.; Neža Mežek in Magdalena Mežek, hišini; Fr. Markič, kmet; And. Marušič, gimn. katehet; Frančiška Hladnik, kuharica; Štef. Bensa, nadškofijski kancler; Štefan Kafol, revident cerkvenih rajting; J. Hrast, dr. bogoslovja in profesor; M. Bolter, semeniški gospodar; A. Kočevar, adv. pisar; J. Globočnik, nadšk. tajnik; Jož. Marušič, katehet norm.; J. Budal, kan. škol.; V. Kumar, norm. učitelj; O. Frid. Hoenigman, vikar franč.; O. Korneli Arko, učitelj franč.; Urša Fiegl, služabn.; Fr. Skulj, nadšk. strežnik; M. Samec, učitelj; A. Urdih, stolni dekan; M. Pirc, stolni vikar; Fr. Koron, duhoven; Jan. Kumar, fajm.; Ant. Toman, norm. učitelj; knjižnica semeniška; Jan. Abram; Ana Kusmin, učnica; Marija Kovic, služabnica; Fr. Lokateli, šolar; Neža Kumar, služabnica; Jož. Samec in Jož. Čermelj, spovedn. na sv. Gori; Helena Pongrac, kuharica; Ant. Lazar, sem. duhoven; M. Vales, Š. Gabersčič, J. Golja, Fr. Logar, J. M. Martelanc, T. Mihelj, T. Rogač, J. Križaj, Fr. Kraljič, S. Kosec, M. Mikuš, J. Mazgón, V. Kerkoč, A. Jordan, Ivan Pretner, Sl. Grosman, A. Pipan, Fr. Centrih, T. Trepal, A. Švinger, J. Sancin in Fr. Smrekar, bogoslovci; A. Makarovič, sem. duhoven; A. Urbančič, J. Gregorčič, Sl. Černe, J. Kragelj, J. Filipič, J. Lukežič, J. Karlin, J. Jereb, M. Visintin, D. Pervajnc, J. Senčar, V. Faganel, Št. Jenko, P. Žic, A. Franki, A. Matanič, J. Tončič, J. Zakotnik in M. Butkovič, bogoslovci; Ivan N. Strés, M. Tomažič in J. Cyán, sedmošolci; J. Zavadlal, šestošolec; K. Širok, četrtošolec; K. Milič in A. Laharnar, tretješolca; A. Gregorčič, drugošolec; Fr. Pavletič, učenec realke; Fr. Planinec, gimnazijalec.

Čepovan. L. Rutar, vikar; Katarina Šuligoj, kmetica.

Draga. Marjana Podgornik, farbarjeva.

Peuma. Katarina Kobal, žnidarica.

Ravnica. Blaž Riavic, vikar.

Solkan. Fr. Podreka, fajmošter; A. Dražček, učitelj; Martin Milost, kaplan.

Bata. Anton Keber, vikar.

Št. Andrež. Ign. Peternel, vikar; srenjska šola; Jož. Pavlin, kmetov.; Jož. Nanut, srenjski svet.

Št. Maur. Jož. Masera, vikar.

Kostanjevica. Br. Klemen Jelenc in br. Pij Kopitar, klerika.

Gargar. Jak. Povšič, kmet.

Lokva. Štef. Brežčak, kurat.

Štev. družnikov: 142.

Dekanija Gradiška.

Dekanijski predstojnik: Jan. Kodermac, kurat.

Gradiška. Jan. Kodermac, kurat v jetnišnici; Jož. Budal, učitelj glavne šole; Jož. Soban, jetnik.

Štev. družnikov: 3.

Dekanija Kanal.

Dekanijski predstojnik: Andr. Wolf, dekan.

Kanal. Andr. Wolf, dekan; *bukvarnica sv. Serca Marije Device*; Ivan Wolf, podružnik; Tom. Juh, učitelj in org.; Jan. Vogrič, podučitelj; Marijana Jerončič, posestnica; Štef. Draščik Filipov, kmet.

Ročinj. And. Pahor, vikar; And. Brezovščik, duh. pom.

Liga. Ant. Ukmar, vikar.

Zapotok. Blaž Budin, vikar.

Gorenje polje. Greg. Strukel, vikar.

Deskla. Jož. Durjava, vikar.

Banjšica. Juri Mercina, vikar.

Lokovec. Fr. Košuta, vikar.

Kal. Juri Pervanje, vikar.

Lom. Jož. Golja, vikar.

Levpa. Jan. Kragl, vikar.

Avče. Ant. Komac, vikar; Alojzija Komac, kuharica.

Štev. družnikov: 20.

Dekanija Komen.

Dekanijski predstojnik: *And. Kocman*, dekan.

Komen. *And. Kocman*, korar in dekan; *Ant. Gružovin*, kapl.; *Jak. Bizjak*, kapl.; *Jan. Štolfa*, *Jan. Rebula* in *Miha Jurca*, kmetje; *Edv. Mozetič*, učitelj.

Gabrovca. *Val. Pelicon*, vikar; *Žefa Lujin*, kmetica.

Kobiljaglava. *Karl Fabjani*, vikar; *Jož. Rudež* in *Jož. Abram*, kmeta; *Al. Abram*, pos.

Št. Daniel. *And. Brezavščik*, vikar; *Fr. Švagl*, kmet; *Žefa Kert*, kmetica.

Štjajak. *Ant. Lumber*, vikar; *And. Juh*, ohojnik.

Rajfenberg. *Janes Pirc*, fajm.; *Miha Rojc*, farni pomočnik; *Jož. Vazenistnič*, učitelj; *Fr. Ličen*, kmet; *Marija Bersa*, *Reza Černigoj*, *Žefa Furlan*, *Marija Gvardjančič*, *Tina Ličen*, *Marija Ličen*, *Žefa Pavlica*, *Marija Pavlica*, *Franca Rojc* in *Marijana Sever*, kmetice; *Jož. Ličen* in *Jož. Vidmar*, kmeta; *Marija Pirc*, kuharica.

Dornberg. *J. Rogelja*, kapl.; *Ign. Križman*, učitelj; *A. Štor*, ml.

Lipa. *And. Bolter*, vikar.

Vojščica. *Jožef Pipan*, vikar.

Gorjansko. *Val. Doljak*, vikar; *Fr. Strekel*, kmet.

Velikidol. *Jak. Marcola*, vikar.

Pliskovca. *Jan. Fabjani*, vikar; *And. Stepančič*, duhoven; *J. Širca*, kmet; *Fr. Šuc*, učitelj; *Jan. Lupinec* in *Jan. Širca*, kmeta.

Samarija. *Jož. Kočevar*, duhoven; *Fr. Poljšak*, župan; *Jož. Poljšak*, kmet.

Štev. družnikov: 52.

Dekanija Ločnik.

Dekanijski predstojnik: *Miha Koršič*, fajmošter.

Kviško. *Miha Koršič*, fajm.; *A. Samar*, kaplan; *Jož. Kumar*, organist; *Karol Kumar*, *Jož. Marinič* in *Janes Kumar*, posestniki.

Kožbana. *And. Juh*, kurat; *Katarina Juh*, hišna.

Vedrijan. *Ant. Cibič*, vikar; *Jož. Koncut*, kmet; *And. Zorzut*, *J. Koncut*, *J. Koncut*, *Fr. Simčič*, *J. Koncut*, *J. Marinič*, *A. Cartič*, *Fr. Jelerčič*, *A. Zorzut*, *J. Marinov* in *M. Martinov*, kmečki sinovi.

Št. Florijan. *Ant. Malič*, vikar.

Cerovo. *Štef. Marinič*, vikar.

Moša. And. Fiegl, fajmošter.

Št. Lorenc. Štef. Skodnik, administrator; Jan. Sirk in Štefan Šavrin, kmeta; Miha Makuc, šivar.

Št. Martin. Štef. Prinčič, fajm.; Ant. Simčič in Jož. Jeretič, kmeta; Jož. Mužič, Ant. Mužič in Karol Simčič, posestniki; Karolina Jakončič, posestnica; Jož. Figar, posestnik; Ant. Maur, kovač; Jož. Simčič, varh; Jožefa Simčič, kmetica; Miha Gasperin, Ant. Gasperin, Ant. Gasperin, kmetje.

Gradno. Jan. Simčič, čevljar; Jan. Kristončič, kmet; Jož Rotar, vikar; Miha Sirk, kmet.

Biliana. Jak. Logar, fajm.; Jož. Boje, kaplan; Jan. Simčič in Št. Simčič, pos.; Blaž Sfiligoj, župan; Jan. Sfiligoj, posestn.; Jož. Kozlin, cerkovnik; Ant. Bregantič, šivar; Blaž Sfiligoj, posestnik.

Medana. Jož. Skubic, vikar; Ferd. Cortini in Fr. Zucchiati, posestnika.

Fojana. Jan. Visintin, vikar; Miha Zamar, cerkovnik; Valentin Zamar.

Štev. družnikov: 61.

Dekanija Št. Peter.

Dekanijski predstojnik: Matevž Pirc, stolni vikar.

Merna. Jan. Eleršič, fajm.; Ant. Lukežič, kapl.; Mernska šola, Miha Mosetič, mlinar; Ant. Kolavčič, kmet; Jož. Beltram, mizar; Jan. Klanšič, pos.; Ant. Budin, zidar; Jan. Spacapan, čevljar.

Rupa. Jan. Pavletič in Jož. Jahelj, posestnika.

Pervačina. Ant. Merkelj, fajm.; Jož. Gabrijevčič, doktorand bogosl.; Urša Leban, posestnica; Terezija Leban in Marija Peršič, posest. hčere; Jožefa Šemole, kmetica; Ant. Vodopivec, mlinar; Marija Gregorič, kmečka hči; Ant. Mervič in Vinc. Gregorič, kmečka sina.

Gradiškuta. Fr. Kosta, vikar.

Vertojba. And. Kermelj, vertnar; Fr. Maraš, kmet; J. Batistič, posestnik.

Sovodnja. Srenjska šola.

Renče. Fr. Pečenko, fajm.; Terezija Lašič, posestnica.

Štev. družnikov: 28.

Dekanija Tmin.

Dekanijski predstojnik: Jak. Doljak, dekan.

Tmin. Jak. Doljak, dekan; Drag. Pencin in Ant. Hvalica, kaplana.

Vuče. Pet. Koban, vikar.

Roče. Jan. Velikonja, duhoven.

Grahovo. Jan. Bevk, vikar.

Lubin. Jan. Kragl, kmet.

Tribuša. Jan. Kustin, kurat.

Ponikva. Ant. Gregorčič, vikar.

Steržišče. Luk. Močnik, vikar.

Obloka. Ant. Močnik, vikar.

Podberdo. Ant. Rutar, fajmošter.

Nemškirut. Fil. Kramar, fajm.; J. Brelih, pos; Mart. Burger, kmet; Luk. Klobučar, kmet.

Šentviškagora. Ant. Kavčič, fajm.; Lud. Vodopivec, kaplan.

Pečine. Moh. Pisk; Pet. Laharner; Jož. Laharner; Jož. Mrak; Jož. Biček.

Podmevec. Miha Piriš, fajm.; Jož. Skočir, kaplan; Terez. Kos; Neža Kogoj; Laharner; *Marija Bratuš; Marijana Kustrin; Marija Leban.*

Libušina. And. Vuga, kaplan; Jan. Sivec in Ivan Rutar, kmeta.

Št. Lucija, Tom. Rutar, fajm.; Jan. Juh, kaplan.

Štev. družnikov: 36.

Štev. vseh čast. družnikov goriške nadškofije: 521.

II. Kerška škofija.

Dekanija Belak.

Dekanijski predstojnik: Val. Lesjak, kaplan.

Belak. Val. Lesjak, mestni kaplan; Ant. Pušl, katehet; Franc Interberger, tergovce.

Podklošter. Luka Vavtžar, kaplan.

Šteben. Jan. Birtič, kmet; Ferd. Vigele, učitelj; Uršej Velušnik Krajnčeva; Meta Grobar Lepuščeva; Jan. Pintar in Franc Valušnik, kmeta; Bal. Pinter, hlapec; Ožbe Oficia, žebjar; Jak. Gašparin, učence.

Na Zili. Lovre Serajnik, fajm.; Al. Krajcar, učitelj; Al. Mörthl, župan; Kat. Abruč, kmetica; Jan. Petrič, kmet; Ana Šubic in Urša Erat, gostji; Jera Ogriz in Štanca Truder, dekli; And. Trupe, mizar; Ign. Markovec, Jan. Gajlar in J. Ažgan, kmetje; Marija Trunk, kmet.; Marija Pirker Wutejeva; Ana

Fric Kukova; Alojzija Fric Kukova; Marija Fric Torvartelnova; Neža Ajholcer Tondrova; Jož. Fric, kajžar; Fr. Nepokoj, And. Pečar in Lor. Božič, kmetje; Fr. Vuti, kajžar; Marija Unterweger Pavkarjeva; Meta Trunk Zavernikova; Marija Markovec, mlinarica; Marija Gašparin Majarjeva; Pavl Has, gost; Marija Serajnik, dekla; Terezija Valušnik in Katarina Ulbing, gostji; Marija Gašparin, Elizabeta Gašparin, Marija Rogačnik in Marija Gašparin, dekli; *šola na Zili*; Marija Jamnik Lesjakova; Jak. Otovec Lesjakov; Ana Stisen Zobejčičeva; Jan. Balušnik Sačnik.

Št. Lenart. Šimen Stökl, kaplan; Fr. Gajler, učitelj; Urša Kavaljar, gostja; Matija Vuti, kmet; Marija Pinter Zelanova; Marija Fröschl Fužinarjeva; Tom. Kugi, mlinar; Pet. Pinter Zelanov; Jan. Rom, čevljar; Jan. Vuhrer Oražev; Fr. Koman Majcigarjev; Marija Gregorec Pečarjeva.

Loče. Miklavž Aleš, fajm.; Jan. Černut, učitelj; Jan. Stefanič, Jan. Prosen in Val. Fric, kmetje; Alojzija Katnik; Sofija Lesjak, gostja; Neža Krajnar Blažkova; Neža Pintar, kmet; Urša Matšič; Marija Baumgartner; Jak. Erelah in V. Gajler, kmeta; Neža Božič, kmetica; Marija Rabič Kovačičeva.

Štev. družnikov: 81.

Dekanija Celovec.

Dekanijski predstojnik: Jakob Rebernik, korar.

Celovec. Jak. Rebernik, dekan; dr. Val. Müller, viši ogleda ljudsk. šol; P. A. Pichler, sem. vodja in prošt; K. Dürnvirt, špiritual; And. Razpotnik, korar; *And. Einspieler*, katehet; dr. Bal. Nemeč, prof. bog.; O. K. Robiča, gimn. prof.; Franc Pirc, klerik; Alojz Rečičky in *Matevž Servicelj*, škof. tajnika in dvorna kaplana; Alojz Kazda, katehet; M. Šašelj, mestni kaplan; *Jan. Černic*, fajm.; *Ant. Janežič*, učitelj viš. realke; Sim. Ineko, duhoven; B. Kapun, J. Rebernik, Fr. Rupp, Š. Kališnik, V. Borštner, J. Wieser, D. Stembov, J. Jerman, Fr. Pobožnik, J. Lubej, Gr. Jošt, J. Knaflič, J. Strojnik, A. Drobeš in J. Sternad, bogoslovci; J. Božič, urednik; J. Dobrovník, Fr. Petek, R. Lučovnik, J. Vidrih, V. Karpf, And. Einspieler in Gr. Einspieler, gimnazijalci; Fr. Germič, Gr. Somer in M. Lasnik, učitelji; Drag. Prešern, pripravnik; Marija Einspieler, kuharica; B. C. Rosbacher, tergovec; Fr. Pesjak in Jož. Zupan, terg. pomočnika.

Št. Rupert. Mart. Kometer, fajmošter.

Goreče. Pet. Čare, fajmošter.

Gospa sveta. Miha Možič, kanonik.

Vetrinj. M. Holibar, fajmošter; Gr. Učič, župan; J. Wieser, učitelj; Šim. Zima, kmet.

Breza. Jan. Koller, fajm.; Čemernjak.

Štev. družnikov: 56.

Dekanija Doberlaves.

Dekanijski predstojnik: Janez Lijavnik, prošt.

Doberlaves. Jan. Lijavnik, prošt; J. Činkovič in M. Žerjav, kaplana; J. Stare in J. Glinik, kmeta; Šim. Stare, čevlj. mojster; Ana Lijavnik, kmečka hči; Kl. Plišovnik, km. sin; Marjeta Bergman; Ana Mihel.

Št. Ožbalt. Štef. Vrankar, fajm.; Pet. Muri, pos.; Marija Muri, kmetica; A. Muri, km. sin; Roza Štuler in Katarina Štuler, kmetici; J. Šink, kmet; Marjeta Murn, vdova; Neža Košir, kerčmarica; Helena Skuber, osebn.

Št. Andraš. Jož. Soko, fajm.; Jan. Viernig, penz. fajm.; Pet. Štuler, pos.; Marija Sajevec; Marija Boblek in Jera Senk, kmetice; Katra Štuler in Marjeta Brolih, km. hčeri; Blaže Gros, čevljar; Bal. Kožel, hlapec.

Železna kapla. Štef. Kenda, fajm.; *Peter Dovjak*, dervar; *Mica Haller*, km. hči; J. Haller, J. Boljčar, J. Ročnik in Š. Štefan, kmetje; J. Černič in A. Kušaj, kerčmarja; Lovre Malle, jamski predst.; Vid Poderžnik, M. Brumnik in M. Erjavec, knapje; J. Jurač, kov. mojster; J. Karničar in J. Nahtigal, šiv. mojstra; B. Juvan, hlapec; J. Miklav, dervar; T. Drabatin, tesar; T. Mubi, kerčm. sin; Katra Mubi, kerčm. hči; J. Nečemer, km. sin; M. Prosen, bajt. sin; Ož. Duller.

Rehberg. Fr. Cepic, provizor; J. Urban, J. Hanžur in J. Cimpasar, kmetje; Helena Mrahik, Liza Ogriz in Liza Partej, kmetice; Cecilija Mrahik, Marija Omač, Helena Trobej, Katarina Hafner, Marija Kunet, Marija Vihar, Barbara Vihar, Ana Partej, Katarina Trobej in Barbara Brumnik, km. hčere.

Šitaraves. Blaž Košir, fajm.; Bl. Kapus, Nuž Korpite, J. Šec in J. Skutel, kmetje.

Globasnica. Drag. Černic, fajm.; J. Vertnik, P. Hutter in M. Kunc, kmetje.

Št. Lips. J. Trampuš, fajm.; J. Terček, učitelj; Gr. Skrutel, bajtar; Š. Rigel, hlapec; Katra Sušnik, dekla; J. Naveršnik, L. Štampah, T. Žager, J. Brežnjak in Fl. Huter, kmetje.

Št. Vid. Jož. Keber, fajm.; J. Šiman, P. Koražnik, V. Miče, J. Butej in J. Lindorfer, kmetje; M. Mežnar, mizar; Katra Mohar, kmetica; Helena Kovač, kovačica; Fr. Kovač, kov. mojster; J. Jarič Urank; M. Jarič, km. sin.

Obirje. Jož. Tavšič, fajm.

Kamen. Fr. Kronik, fajm.; Agata Burjak Mlinarjeva; Meta Cehner, kerčmarica; Meta Čiše Čišejeva; Franca Deučman, Helena Deučman in Marija Deučman, kmečke hčere; Juri Deučman, km. sin; Luka Deučman, kmet; Meta Deučman, kmetica; J. Duller Mertvoz; Marija Habner Habnerjeva; P. Hafner, cerkovnik; Eva Holavčnik Dobajeva; Gr. Huderc Urank; Marija Huderc Urankinja; Helena Keber Mutnarica; J. Keber, Mutnar; T. Keber Andrejec; Urša Kolveis stara Pabejka; Ana Korašnik Kramarjeva; Bl. Meidel Rutar; Marija Meidel, km. hči; Meta Meidel, kmetica; Marija Polcer stara Rutarica; Marija Pušnik Žarkinja; Neža Pušnik, km. hči; P. Randolph Štrukl; Helena Stare, kuharica; J. Žgajnar, čuvaj železn.; F. Urak Jamernikov; Meta Urak, kmetica; P. Urak Hovec; Jak. Veršnik, kovač; Fl. Važnik Vantar; Jera Vašnik Vantarica; J. Kuhling, kmet.

Št. Kancijan. Jož. Šluet, fajm.; M. Čirkovnik, V. Picej, K. Povoden in T. Plavec, kmetje.

Štev. družnikov: 145.

Dekanija Kanalska dolina.

Dekanijski predstojnik: Ant. Valentinič, dekan.

Terbiž. Ant. Valentinič, dekan.

Žabnice. Lamb. Ferčnik, fajm.; Lamb. Einspieler, kaplan; Tomaž Možič, začasni učitelj; Janez Elsbacher; A. Snabel Pemec; A. Elsbacher, srenjski predst.; Marija Kravina, učenka; Marija Zima Fajferjeva; J. Frustuk, učenc; J. Šluga, kerčmar.

Kokovo. Jan. Jakobič, fajmošter.

Naborjet. Franc Fresl, fajm.

Ovčja vas. J. Mikoš, pos.; A. Vedam Andrejec.

Ukve. J. Erat, srenjski svet.; J. Janah, kmet; Fr. Erat, učitelj in srenjski predstojnik; Jož. Vedam; Jan. Erat; Jak. Janah, kmet.

Lipaljaves. Jož. Kovač, učitelj; Magdalena Vulec.

Štev. družnikov: 23.

Dekanija Pliberg.

Dekanijski predstojnik: Jak. Westermayer, dekan.

Pliberg. Jak. Westermayer, dekan; Matija Torkar, kaplan; Janez Glinik, mladeneč; N. Šippel; P. Stavdeker; J. Škubl,

V. Stropnik; J. Knežnik; Kl. Korper; A. Šimun; F. Vokraut; M. Skuk; J. Burjak; K. Domej Kerš; M. Riedl, Šibernik; V. Sonjak; V. Podgornik; L. Skuk; K. Stropnik; L. Laznik Gojer; Jan. Leskovec; Mojca Lužnik; Flor. Črepinjak; Jan. Trampuš.

Št. Mihel. Alojz Ledwinko; Gr. Kristan.

Št. Daniel. J. Piečnik; A. Kranc; M. Gerdej; Mojca Ronc.

Mižice. Lona Igerc; Mojca Stopar.

Švabegg. L. Deutschmann, fajm.; A. Hrasnik; O. Gabernik; L. Mešner Rešetar, barantavec; Fr. Klemenjak, hlapec; Jak. Visočnik Mikie, kmet.

Št. Jakob. Jan. Lakner, fajm.; Mica Potočnik, kmetica.

Černe, M. Ambrož, kaplan; A. Zidar, rudar.

Strojna. Jože Kokic, fajm.

Koprivna. Zefa Podovšnica.

Štev. družnikov: 46.

Dekanija Rož (spodnji).

Dekanijski predstojnik: Matevž Čuden, dekan.

Kapla. M. Čuden, dekan; A. Wieser, kaplan; J. Katnik, izgled učitelj; Ana Miškulnik, dekla; Št. Krasnik, župan; L. Vrab Blatovec; J. Jane Petrej; M. Uršic Pirman; J. Partl Babnjak; C. Hafner Žmavcar; J. Ravtner Lenc; V. Zablatnik Hramec; M. Cavnik Šifter; B. Štih Šlemič; L. Singer Ripič; Ant. Kropivnik Činkovec; Neža Serajnik Kovačeva; *farna sola*; J. Singer Hamič; J. Hafner Šume; A. Šlemič Hafner; Val. Milar Maže; J. Singer Čušev; J. Mörtl Nučev; Magdalena Milar Kramarjeva; J. Singer Helfer; Pet. Černec Pleš; Val. Pošinger Klacer.

Kotmaraves. A. Milar, fajm.; Fr. Belčnik, učitelj; P. Zablatnik Ile, župan; B. Perkovnik Nart; L. Koprivnik Miklave; Tom. Koban Šmon; J. Ajholcer Šlajhar; P. Šenlib, hlapec; Tom. Kropivnik, kovač; L. Kometer Miševov; A. Bremec, škafar; P. Mišic, mesar; A. Pak Keznar; Jan. Kropfič Lavnik; Jan. Hedenik Scat; P. Modrič Habnarič; J. Nemeč Šmuk v Americi; Kr. Trampič Fradenek v razpotju; A. Jesenko Primož; M. Jesenko Haspar; Mojca Bašnik, šivarica; M. Koban Zabolnik; J. Lajčahar Masovnjak; J. Adamič Boštjan; J. Valentin Jug; Terezija Jakobič Kramerca; M. Lambihler Praluhnik; J. Brodnik Paternevec.

Borovlje. Val. Legat, fajm.; *Johana Majhar.*

Bilčoves. Bošt. Gradičnik, fajm.; Motej Lekš Gradičnik; M. Ogriz; Miklavž, kmet.

Sele. Sim. Reihman, fajm.

Golšovo. Jan. Dobnik.

Žihpolje. B. Smeričnik, fajm.; Gr. Mačnik, učitelj; M. Ogriz, M. Zupanec, M. Somer in Štef. Zupanec, kmetje.

Sveče. S. Dobajnikar, fajm.; O. Šavnik Kajžnik; Meta Einšpiler Mazla; M. Obilčnik Glasec; Lena Andrejček; Rok Blatnik, fuž. delavec; Pr. Lavsekar Bulč; Bal. Ožbe, gips. mojster; Gr. Einšpiler Krivec; *Valentin Šavnik; Urša Šavnik.*

Glinska fara. L. Zablatčan, mizar; M. Zablatčan, miz. pom.; J. Suhlič, kmet; J. Košutnik, žagar; J. Praš, fužinar; Gr. Mojedin, kolar; M. Esterl, čevljar; V. Huz v Rutah; Vinc. Melhior, fuž. delavec.

Plajberg. Šim. Muden, fajm.; M. Ogriz, rudar; Urša Ogriz.

Št. Janž. Neža Incko.

Št. Marjeta. Jan. Einšpieler, fajm.;

Štev. družnikov: 98.

Dekanija Rož (zgornji).

Dekanijski predstojnik: Matija Tomažič, dekan.

Rožek. M. Tomažič, dekan; L. Sever, kaplan.

Št. Jakob. Fr. Treiber, fajm.; Urša Pipenpah; J. Janežič, km. sin; Jak. Mačič, kmet; Fr. Šuster, kajž. sin; J. Mikula, gostinčar; Fr. Rožič, kajžnik; J. Resman in M. Šerbicel, fuž. delavca; Gr. Esel, kajž. sin.

Podgorje. J. Pečnik, fajm.; M. Pečnik, učitelj; Gr. Janežič, posestn.; Šim. Ogad, kmet; J. Matic, skrinjar; Lojza Otovec, km. hči; A. Fugger, čevljar.

Pečnica. L. Aleš, fajm.; J. Arneje in G. Pečnik, kmeta; Urša Pečnik; Lucija Vidman; Terez. Šaler; Pet. Kopač; Terez. Anderwald; F. Safron in Bal. Sumper, kmeta; Ana Ajholcer, km. hči, J. Pečnik, kmet.

Št. Miklavž. Luka Wucherer, kurat.

Skočidel. J. Sumper, fajm.; A. Marinič, posestn.

Domačale. J. Škarbina, fajm.; M. Florijančič.

Lipa. S. Lesičnik, fajm.; M. Sobe; J. Heber; B. Gröblacher; J. Ulbing.

Dvor. Val. Lesjak, fajmošter.

Logaves. Fr. Wiconik, fajm.; J. Kuhler; Ana Standman.

Št. Ilj. M. Polak, fajm.; P. Sumper, kmet.

Gozdanje. J. Majhar, fajm.; M. Vacenik; P. Sturm; S. Vergl, kmet
Štev. družnikov: 52.

Dekanija Tinje.

Dekanijski predstojnik:

Tinje. J. Godec, kaplan; J. Hanšič, kramar; St. Mihelič, tesar;
Ana Vedenik Jakobičinja.

Radiše. J. Drobivnik, kmet.

Grabštajn. T. Wister, fajm.; Urša Karolè; J. Mesner; Fr. Mikula; Bl. Emi; Ana Veguš; Št. Primož; Jože Hambruš; J. Karule.

Štev. družnikov: 14.

Dekanija Trajberg.

Dekanijski predstojnik: Matevž Kogelnik, prošt.

Trajberg. M. Kogelnik, prošt; J. Fric, kaplan.

Černeče. Tom. Hanžič, fajm.; A. Kušaj, pos.

Kinberg. J. Grum, kurat; J. Šuller, A. Červ in E. Volšek, kmetje; A. Rapnik, km. sin; V. Popial, tkavec.

Suho. M. Spenko, kurat.

Libeliče. V. Pucher, fajm.

Ettendorf. M. Jerala, fajm.

Št. Lorenc. Matevž Pirš, fajm.; S. Guče; J. Šuler.

Labod. Jože Šket, kaplan.

Štev. družnikov: 17.

Dekanija Velikovec.

Dekanijski predstojnik: Andrej Aljančič, dekan.

Velikovec. A. Aljančič, dekan; J. Skerbinec in J. Rakeb, zač. korarja.

Klosterska fara. Jern. Oberkirher.

Grebinj. J. Hutter, fajm.; A. Bucela, kaplan.

Na Rudi. M. Glinšek, fajm.; J. Globočnik, kapl.; V. Mohar Krošelnov; J. Škofic, delavec; A. Jeromelj; Marija Škofic Zovnarjeva, gostja; Roza Hermar Rabsajnova; M. Hamburger; Š. Korak, hišni gosp.; J. Urh, cerkvenik.

Gorenče. Anton Ošbald, fajmošter; J. Reihman, kmet; Marija Konjavec; J. Burger, tesarski mojster.

Dekše. M. Krofič, fajm.; Gr. Svikaršič, zač. učitelj; F. Vernik, šiv. pom.; M. Vajdl, hlapec.

Kneža. Anton Hobel, fajm.

Štev. družnikov: 25.

Dekanija Zilska dolina.

Dekanijski predstojnik: Dr. Jern. Levičnik, dekan.

Št. Mohor. J. Levičnik, dekan.**Berdo.** J. Kanduč, fajmošter.**Št. Štefan.** Franc Ožgan, fajmošter; J. Zablatnik, kaplan;
J. Seebacher, duhoven.**Št. Jurji.** Izidor Wuzella, fajm.; J. Travn, kaplan.**Bistrica.** Jan. Kronik, fajmošter.

Štev. družnikov: 9.

Po drugih dekanijah:

Franc Leskovšek, fajmošter v Teiseneku; Bal. Božič, kurat v
Konatičah.

Število: 2.

Število vseh čast. družnikov kerške škofije: 568.

III. Lavantinska škofija.

Dekanija Bistrica slovenska.

Dekanijski predstojnik: —

Slov. Bistrica. Dr. Jož. Vošnjak, okrajni zdravnik; P. Limovšek,
pos.; farna knjižnica; Katarina Kukec; *bravna družba pod*
Pohorjem; J. Dovnik, tkavec; J. Jesenek, šivar.**Šmartno na Pohorji.** Gašpar Cenc, fajmošter.**Gornja Polskava.** Fr. Trafenik, fajm.; Bl. Veranič, učitelj.**Spodnja Polskava.** Vinko Geršak, kaplan.**Makole.** Franc Perko, fajmošter.**Studenice.** Jož. Altmann, kurat; Bl. Jurančič, A. Pinter, A.
Pinter; J. Korun in J. Avguštin, kmetje; Lucija Vovk, Ka-
tarina Otrošnik, Mica Černoga in Liza Matjašič, kmetice;
Mica Golob, km. hči.**Laporje.** Janoš Ozmec, kaplan.

Štev. družnikov: 24.

Dekanija Braslovče.

Dekanijski predstojnik: Matija Paprej, dekan.

Braslovče. M. Paprej, dekan; bukvarnica braslovška.**Reka.** Pet. Cizej, fajm.; roženkranska bratovšina; M. Kraljev;
F. Hribar; Treza Potočnikova.

Vransko. Jan. Stuker, fajmošter; bukvarnica vranska; Ant. Žičker, kaplan.

Štev. družnikov: 10.

Dekanija Celje.

Dekanijski predstojnik: —

Celje. Ivan Krušič, gimn. učitelj, verozn.; M. Lendovšek, Ivan Urek, J. Zalezina, Fr. Jan, Ivan Jeretin, J. Žičker, A. Kukovič in Fr. Štifter, gimnazijalci.

Polzela. M. Pinter, fajmošter.

Št. Jakob. Jož. Matoh, župnik; J. Drobnič, kaplan; J. Zovnir, podučitelj; Lena Antloga, km. hči; Barba Flis, kmetica; A. Videnšek in J. Gostinšek, kmeta; Mica Lipanšek, km. hči.

Griže. Henrik Križan, kaplan.

Žavec. Jan. Kunej, kaplan.

Št. Jurje. D. Terstenjak, fajm.; A. Stajnko, kaplan; M. Korošec, kaplan; farna bukvarnica.

Štev. družnikov: 24.

Dekanija Cerkevce.

Dekanijski predstojnik: Alb. Nagi, fajmošter.

Cerkovec. Alb. Nagi, fajm.; A. Sparavec, podžupn.; J. Kukovec; T. Krajnc, župan; Fr. Divjak in J. Uranjek, kmeta.

Št. Janž. And. Glavnik, fajm.

Štev. družnikov: 10.

Dekanija Gornigrad.

Dekanijski predstojnik: Jož. Floriančič, dekan.

Gornigrad. J. Floriančič, dekan; J. Zorko, kaplan; M. Mächtig, teržan; J. Zupanek, učitelj; J. Sečnik, kmet.

Marija Nacaret. O. Atanazij Krajnik, gvardjan; O. Zofron Merk; O. Mariofil Banač; O. Benedikt Gradišnik; O. Lenard Zihel.

Mozirje. Ig. Orožen, župnik.

Št. Mihael. Gr. Piutz, podžupnik.

Rečica. A. Jug, župnik; A. Zlatinšek, kaplan; Fr. Železnik; F. Beršnak.

Sv. Frančišk. Fr. Maravšek, župnik; M. Baumkircher, podžupnik.

Lubno. Jan. Šribar, kaplan.

Luče. J. Sehel, župnik; J. Sparhagl, podžupnik; A. Pustoslemšek in A. Hojnik, kmeta.

Nov Štift. Kašp. Dornik, fajm.; A. Sternad, kmet.

Štev. družnikov: 25.

Dekanija Hoče.

Dekanijski predstojnik: Anton Murko, dekan.

Hoče. A. Murko, nadfarmešter; farna bukvarnica Hočka; M. Stoklas, kaplan; J. Čurič, kolar; M. Breznar, M. Lorbek, J. Visočnik, M. Kreitner in L. Katz, kmetje; A. Weixl, kovač; P. Majcen in A. Kolbl, učitelja; S. Šunko, podučitelj.

Sv. Marija v puščavi. Jern. Ciringner, kurat; L. Blažej, kočar; A. Kormot, kočar; Jakob Korman, km. sin; Peter Karničnik, kmet.

Sv. Lorenc v Puščavi. Jan. Aleks. Simonič, kaplan; farna šola za šolsko bukvarnico; roženkranska bratovščina za farno bukvarnico; Franc Šveiger, Janes Šveiger in Greg. Miglič, kmetje; Lipuš Peitler, Jakob Osvald, Anton Šlavs, Anton Kasnjak, Andrej Brezocnik, Janes Osvald, Janes Viltožnik in Janes Skerbs, km. sinovi; Marija Oswald, km. hči; Marija Tomažič, želarka; Ana Homer, km. hči; Marija Mavrič, dekla; Marija Kasnjak, km. hči; Mat. Šveiger, km. sin; Ignac Kerlatec, tergovec; Janes Mahor, km. sin; Katarina Kerlatec, gospodinja; Marija Goršink, teržanka; Jera Brisel, km. hči; J. Kraner, učitelj; J. Stiper, podučitelj; Fr. Pavlič, Bl. Pavlič, L. Grum in Fr. Pernausel, kmetje; Mica Pernausel, kmetica; Cila Brisel, Liza Vraber, Mica Vicman, Julia Pernausel, Julia Pernausel in Mica Beznak, km. hčere; A. Kasnjak, žagmojster; L. Jager, nagorski sin; V. Sluniker, želar; L. Zapečnik, J. Laurenčič, A. Mumel in Ign. Šloser, hlapci; F. Požarnik, km. sin; Jera Kupic in Alojzija Kupic, teržanke; Mica Blažič, šivilja; Ana Pavlec, Mica Kasnjak in Magdalena Podlesnik, želarke; Mica Stopeinik, Treza Stopeinik, Marjeta Podlesnik, Julia Čander, Treza Cebin, Ana Cebin, Mica Kmetec, Tona Lesjak in Kuna Petrič, dekle.

Sv. Marija v Rušah. Mat. Burčar, provizor; J. Košar, kapl.; L. Hleb, D. Grizold in K. Lampret, kmetje; A. Goljufan, hlapec; Elizab. Grizold, Jožefa Sernc, Jožefa Glažar in Katarina Glažar, km. hčere; A. Močnik, kov. pom.; Eva Martini, dekla; Terez. Šegan; Marija Rebernik, kočarska hči; Ivana Skerbs, km. hči; Marija Godec, dekla; J. Sernc, bogoslovec; J. Kocmut, učitelj; K. Ribič, podučitelj.

Lembah. Lovre Herg, farmešter; Franc Verlič, kaplan; Marija Namestnik, km. hči; Simon Mule, kmet; farna bukvarnica; Koledarček 1866.

Jožefa Kurnik, Elizabeta Drozg in Julijana Mejheneč, km. hčere; A. Kossi, učitelj; J. Hude, zidar; M. Pukl, kmet; Rozalija Noršič, dekla.

Štev. družnikov: 110.

Dekanija Jarenina.

Dekanijski predstojnik: Juri Matjašič, dekan.

Jarenina. Juri Matjašič, dekan; Drag. Udl, izgl. učitelj; A. Kraner, kaplan; Ivan Rošker, Ivan Šmirmaul, Jakob Štancer, S. Polančič, Jož. Bajngerl, Ivan Jager, Ant. Purgaj, J. Bengner in J. Županec, kmetje; J. Bajngerl; A. Županec, km. sin; Seb. Šauperl, nagornjak; P. Šauperl in Fr. Šauperl, verhovska fanta; Seb. Šauperl, nagornjak; K. Šauperl, verh. fant; A. Bračko, mežnar; K. Plateis, nagornjak; Fr. Pišlerič, vincar; Marija Gornik, km. hči; Terezija Karnet, verh. hči; J. Onič, nagorski sin; Fr. Šenher, nagornjak; Fr. Drozg, kmet; A. Pinič, nadničar; Marija Žunko, vinc. hči; J. Karner, čevlj. detič; Ivan Spindler, hlapec.

Spodnja sv. Kunigunda. Ivan Vojsk, farmešter; A. Mežnarič, duhovnik; Franc Sernee, učitelj; Terezija Fluher, km. hči, M. Ul, tesar.

Št. Jakob. Fr. Repa, farm.; Ant. Klemenčič, kapl.; Fr. Bajngerl, posestnik; J. Rotman, učitelj; J. Fluher, pos.; Margareta Polančič, ključarica; Katarina Očkerl; Jožefa Bračko, dekla.

Sv. Juri. Fr. Pukšič, farm.; J. Spindler, učitelj.

Štev. družnikov: 46.

Dekanija Konjice.

Dekanijski predstojnik: —

Konjice. L. Potočnik in Fr. Ogradi, kaplana.

Prihova. J. Pevec, župnik.

Loče. J. Virk, fajmošter.

Sv. Kunigunda. J. Modic, kaplan.

Štev. družnikov: 5.

Dekanija Kozje.

Dekanijski predstojnik: Frančišk Kosar, dekan.

Kozje. Fr. Kosar, dekan; Anton Hajšek in Peter Erjavec kaplana; farna šola; Fr. Stermšek.

Buče. Mat. Koren, fajmošter.

- Podčetertek.** Jan. Sredenšek, fajm.
Podsreda. J. Bratanič in A. Kaitna, fajm.
Št. Miklavž na Polji. Ant. Srednik, fajm.
Pilštanj. A. Lenarčič, župn.; J. Vraz, kapl.
M. Dobje. J. Marinka, fajm.
Št. Peter. M. Zevnik, fajm.; bukvarnica sv. Petra.
Preborje. M. Kolarič, kmet.

Štev. družnikov: 17.

Dekanija Laška.

Dekanijski predstojnik: Ant. Suša, dekan.

- Laško.** A. Suša, dekan; M. Arzenšek in Drag. Šauperl, kaplana;
 J. Afner in M. Hrastnik, kmeta.
Golci. A. Pirnat.
Terbole. J. Sorglechner, kaplan.
Sv. Jedert. Matevž Novak, kaplan.
Dol. Jan. Kveder, župnik; Jan. Žuža, kaplan.
Št. Miklavž. Mat. Stagoj, župnik.
Loka. Drag. Ripšl, fajmošter.

Štev. družnikov: 12.

Dekanija Maribor.

Dekanijski predstojnik: J. Kostanjevec, korar.

- Maribor.** Dr. *Lovre Vogrin*, viši ogleda ljudskih šol; *Miklavž Bratuša*, kurmajster; *bogoslovska knjižnica*; Dr. M. Prelog; J. Majeiger, profesor; J. Šuman, profesor; dr. J. Serne in dr. Val. Pavlič, pravdosr. koncipienta; 18 udov brez imeua; Fr. Soručič, ravnoteij; J. Terstenjak, Š. Rak, A. Kocovan, J. Vrabel, J. Tombach, M. Brezovšek, V. Kos, F. Vihar, P. Gostenčnik, V. Poterč, M. Plešnik, S. Gabere, J. Jakopina, J. Heržič, J. Kramberger, Fr. Ferik, A. Merčnik, M. Štuhec, Ivan Ramor, A. Gorečan, J. Turin, J. Krušič, T. Kavčič, J. Voh, J. Lenart, T. Rodošek, Fl. Vizovišek, Bl. Cilenšek in A. Pust, bogoslovci; J. Valentan, sluga.
Sv. Peter. M. Pavša in Fr. Ozmec, kaplana; A. Vraz, šestošolec; J. Fluher, sr. predstojnik; Helena Klemenčič, kmetinja; Marija Fras; Marija Fluher, Marija Purgai, Marija Černko in Neža Likovič; km. hčeri.

Štev. družnikov: 67.

Dekanija Marnberg.

Dekanijski predstojnik: J. Meško, dehan.

Marnberg. J. Meško, dek.; J. Pečnik, kapl.; A. Mravljak, km.**Brezje.** M. Groskopf, župnik; A. Šojko, služabnik.**Pernice.** L. Poterč, župnik.**Sobota.** Jan. Trampuš, fajm.; farna bukvarnica; J. Reih, učitelj.**Št. Jernej.** Val. Peršoh, župnik. Štev. družnikov: 10.

Dekanija Nova cerkev.

Dekanijski predstojnik: —

Vojnik. Blaž Rotnik in A. Jazbec, kaplana; J. Kožuh, km. sin; A. Jošt, mizar; G. Vidmar, kmet; Siterjevi fanti; Jera Pakelšek, pintarica; Barbka Krameršek in Mica Ofentovšek, km. hčere; Ančka Gorjanc, dekla; Mica Kožuh, šivilja; Lena Petelinšek, dekla; Liza Preložnik in Mica Lužar, km. hčere; Mica Pasar, dekla; *Gabrov dom na Lipovcu*; J. Dreml; Stolec; Kroflič.**Vitanje.** Fr. Žličar, kaplan. Štev. družnikov: 20.

Dekanija Ptuj.

Dekanijski predstojnik: Dr. Janez Vošnak, prošt.

Ptuj. Jan. Vošnak, prošt; Fr. Krajnc, vikar; Andraš Vuk, kapl. Juri Caf in Matija Ferk, beneficijata.**Sv. Peter in Pavel.** Maks. Majerič, kvardian; P. Fid. Aleksič; P. Ig. Steršinar; P. Mart. Veršič; Peter Koic, vratar.**Sv. Lorenc.** Ant. Jaklin, fajm.; Bl. Trunk, kaplan.**Sv. Urban.** Mih. Graber, fajm.; Fr. Horvat Janš, Ferd. Rasl, J. Poterč, neoženjeni; Maria Preložnik; Marija Fürbas; Marija Toplak; Mica Simonič; Ana Markeš; Mica Tašner; Jerca Muršec; Jerca Kocmut; Alojzija Selnik.**Wurberg.** J. Tašner, učitelj; Jan. Lešnik, posest. Liza Stergar, samica; Neža Domiter, neomožena.**Sv. Andrej.** Mart. Černivec, fajm.; Jak. Holc, kapl.; Jože Vogrin, cehmešter; Jak. Strah, Jan. Strah, And. Gregorec, Ant. Sodec, Juri Pučko, kmetje; Jan. Fras, Jan. Bracik, Fr. Čuček, Jož. Strah, Juri Vojsk, želarji; Ant. Druzovič, Fr. Nedelko, Jan. Kukovec, neoženjen; Terezia Petek, Mica Slekovec, neomožena.

Štev. družnikov: 47.

Dekanija Rogatec.

Dekanijski predstojnik: Anton Centrih, dekan.

Rogatec. Farna bukvarnica, Jozefa Mikuš, Zofija Polajžer, posestn.; Fr. Petan, kapl.; Jožef Kristan, posestnik.

- Sv. Ema.** Fr. Zabukošek, kaplan.
- Sv. Peter.** Ant. Wolf, župnik; Matija Kertna; Ant. Kristan, učitelj; Ana Šurman, posestnica; Fr. Hajnšek, Jož. Černoša, Gregor Verk, posestniki; Neža Stražek, vdova; Jera Korl, posestnica; Urša Novak, šivilja; Jožef Kolar, Ant. Skodič, Matevž Perc, posestniki; Apolonija Zerah, posestn.; And. Inkert, posestn.; Urša Drogenik, posestn.; Pet. Drogenik, J. Stojan, Ant. Stražek, J. Mesiček, Ant. Tramšek, posestniki. Liza Škorec, km. hči.
- Kostrevnica.** Fr. Ferencak, župnik; Jož. Kolarič, kaplan; nedeljska šola v Kostrevnici.
- Sv. Križ. J. Šabot,** kapl.; Jan. Zurman, posestn. pri sv. Trojici; Šim. Šerbak, And. Tramšek, predstojnika; Mica Plementaš; Ana Krajnc, Šučeva.
- Sv. Florijan.** Drag. Gajšek, župnik; farna bukvarnica; Luka Trafenik, učenik.
- Žetale. J. Gajšek,** kaplan.
- Štev. družnikov: 41.

Dekanija Škale.

Dekanijski predstojnik: —

Šoštanj. Jožef Masten, kapl.; Neža Stanovšek, km. hči.

Štev. družnikov: 2.

Dekanija Šmarje.

Dekanijski predstojnik: Janez Keše, fajmošter.

Šmarje. Jernej Guzaj, namestnik.

Sladkagora. Ant. Veres, fajm.

Ponkva. Andr. Rauter, čuvaj; Miha Slatenšek, kmet; Fr. Bergles, Gasp. Vovk, kmeta; Ant. Galuf, kmečki sin; Agata Zidanšek, kmečka hči; Ant. Zabukošek, Juri Kristan, Fr. Podgoršek, Jak. Korže, kmetje; Mart. Gobec, kovač; Miha Wekuž, srejski predst.; Fr. Zdovšek, Matija Skrabl, kmeta; J. Šančič, kmečki sin; Fr. Korže, kmet; *Solska bukvarnica.*

Dramlje. G. Juri Šuc, župnik; Ant. Zupanec, šolski oče; Blaž Avžner, kmečki sin; Mica Konstanjšek, kmečka hči; Miha Verbič, kmečki sin; Marjeta Kene, kuharica.

Slivnica. Jan. N. Kunej, kapl.; farna šola; Jak. Budna; učitelj.

Štev. družnikov: 28.

Dekanija sv. Juri pri Ščavnici.

Dekanijski predstojnik: Juri Kotzbeck, dekan.

Sv. Juri. Juri Kotzbeck, dekanijški predstojnik; Juri Urbas, podžupnik; Jak. Žajdela, želar, Fr. Križan, služabnik; Peter Belec, zidar; Val. Fekonja, kmet; Mih. Kvas, lončar; Jan. Omulec, žnidar; Ant. Hrašovec, kmet; Mart. Lačen, kmečki sin; Jerca Strajnsak, viničarska hči; farna bukvarnica pri sv. Jurju.

Sv. Peter. Janez Kurnik, župnik; Juri Rantaša, Jan. Ferenc, podžupnika; Jak. Irgolič, viničar; Maria Kajdič, nagorska hči, Ana Simenčič, km. hči; Šim. Burcar, Fr. Žnidarič, Fr. Senekovič, Juri Senekovič, Lovr. Jagerič, kmetje; Jan. Kolbič, nagornik; Ana Mulec, kmetica.

Sv. Magdalena. Martin Rubin, župnik.

Sv. Križ. Martin Sattler, podžupnik.

Lotmerk. Dr. Anton Klemenčič, župnik; Jan. Antolič, podžupnik.

Svetinje. Anton Novak, nagorski sin.

Mala nedelja. Fr. Lovrenčič, župnik; Rad. Kolednik, podžupnik; Rad. Hedjek, učenec 3. razreda; Neža Čirič; učenka 3. razreda; Ana Matajčar, neomožena; Liza Stranjšak, km. hči; Ana Makoter, Marija Žmave, nedeljske učenke; Jerca Balkovič, neomožena; Ant. Slana, Fr. Verbujak, kmeta; Jerca Horvat, vinogradnica; Jerca Kocmut, neomožena; Matija Petek, nagornjak; Mica Lukačič, želarska hči; Mica Trafenik, neomožena; Mica Spindler, km. hči; J. Pitonja, kmet.

Sv. Anton. Franc Klobasa, župnik.

Veržeje. Anton Strajnsak, kurat.

Štev. družnikov: 50.

Dekanija Št. Lenart.

Dekanijski predstojnik: Juri Tuttek, dekan.

Sv. Lenart. Juri Tuttek, dekan; Franc Šrol, kaplan; Dav. Blasko, kmet; Jožef Ferk, učitelj; Johana Rola, km. hči; Maria Dvoršak, km. hči; Jerca Ješovnik, km. hči; Maria Postrak, dekla; Maria Čirič, dekla; Maria Mlaker, žel. hči; Jula Senekovič, km. hči; Jozefa Kramberger, km. hči; Apolonija Taušič, devotka; Jerca Rola, km. hči; André Damiš, kmet, Tom. Narat, km. sin; Jak. Kraner, km. sin; Anton Damiš, kmet; Ana Čolnik, žel. hči; Marija Eilec, vines. hči; Marija Škof, kmet. hči.

Št. Juri. Jože Dolinšek, fajmošter; Anton Pučko, kaplan; farna čitavnica.

Št. Bolfank. Franc Slanič, fajmošter, Jak. Poterč, kmet; Miha Kaisersberger, predstojnik; Tereza Švarc, km. hči; Apolonija Zelenik, km. hči; Jožef Poterč, verhovšak; Marija Poterč, km. hči.

Sv. Trojica. Samostan frančiškanski; Jož. Krajnc, učitelj; Ant. Fras, sluga; Ant. Potočnik; skrinjar; Urša Poterč, devojka; Mica Mulec, dekla; Katra Rošker, dekla; Mica Wesiak, dekla.

Sv. Ana. Jože Divjak, fajm.; farna bukvarnica; Mat. Šumer, učitelj; Mat. Letnik, kmet; Marija Divjak, km. hči; And. Šumari, kmet; Jak. Bauman, želar; Fr. Krajnc, šivar; And. Repič, kapl.; Fr. Žižek, želar; Marija Letnik, kmetica.

Negova. Miha Milošič, kapl.; Dav. Forko, učitelj; Fr. Šuen, podučitelj; Lor. Simonič, želarski sin; And. Šturm, gostivničar; Jož. Tekonja, kmet.

Sv. Benedikt. Franc Jančar, kapl.; Jož. Družovič, podučitelj; Dom. Čolnik, posestnik; Jan. Jagrič, kmet; Jož. Jagrič, km. sin; Fr. Urbančič, kmet; Liza Bauman, žel. hči; Martin Ješovnik, tesar; Ana Slaček, šivilja; Marjeta Rozman, verh. hči; Jožef Zemlič, šivar; Blaže Roškar, mizar; Jož. Elbl, kmet; Miha Šiško, verhovšak; Marija Šrol, verhovsk. hči; Matija Zemlič, župan; Val. Roškarič, verhovšak; Ferdinand Kapfer, šivar.

Sv. Rupert. Janez Strah, fajm.; Jan. Stiper, kapl.; Mat. Vraz, kmet; Jan. Rues, zidar; Jan. Ješovnik, posestnik; Sim. Ješovnik, učitelj; Fr. Vraz, viničar; Ana Vraz, gočovska; Tereza Vraz, zaverška; Liza Mesarec, šivilja; Liza Voglar Črmlenska; Mica Pivec, viničarska; Julika Zavec, viničarska; Marjeta Wičman, kmetica; Jan. Škof, kmet; Fr. Lorenčič.

Štev. družnikov: 90.

Dekanija Št. Martin pri slov. Gradcu.

Dekanijski predstojnik: —

Pameče. Tom. Rožanc, fajm.; Jernej Uršej, kmet; Marija Rebernik, Marija Čivnik, Ana Paradiž, km. hčere; Urša Hude, gospodinja; Apolonija Rotovnik, kuharica; Neža Blaže, dekla; Juri Verhnjak, kmet; Cena Šuller, km. hči; Leua Jesenko, kmetinja; Franca Čivnik, km. hči.

Št. Vid. Jan. Trobaj, fajm.; Jan. Vivod trgovec.

Štev. družnikov: 14.

Dekanija Velika nedelja.

Dekanijski predstojnik: —

- Velika Nedelja.** Jož. Verbnjak, kapl.; Jera Vapotič, dekla; Ant. Petek, štacunar; Jož. Petek, Martin Senjur, Jož. Dovečar, želarji; Marija Sova, km. hči.
- Ormuž.** Juri Vovk, fajm.; J. Fras, kaplan; Jan. Jager, učitelj; Terezija Hanželič, kuharica; Dr. Ant. Magdič; Urša Masten, nagorska hči.
- Serdišče.** Jožef Simonič, fajmošter; Jan. Jurinič, posestnik; Mica Zainkovič, posestnica; Janez Stibere, kmet; Martin Stros, kmet; Jera Lukman.
- Sv. Miklavž.** Matija Fric, župnik; Anton Suhač, kapl.; Ant. Jerebič, kmet; Jožef Pokrivač, nagornjak; Martin Repič, učitelj; Franc Verbnjak, tergovec; Miha Dolinar, nagornjak; Andr. Kotnik, kmet; Jož. Tomažič, Jož. Dajčbauer, Leopold Dajčbauer, nagornjaki; Juri Pavličič, kmet; Jera Pavličič, km. hči.

Štev. družnikov: 32.

Dekanija Videm.

Dekanijski predstojnik: Matija Sternad, kaplan.

- Videm.** Matija Sternad, kaplan.
- Pišeece.** Ferd. Ramor, župnik; Ant. Berstovšek, posestnik; Jož. Sever, duh. pomoč.; *Ljudska šola*; Tone Kene, šivar.
- Brežce.** Jan. Novak, mestni podžupnik; dr. R. Raslag, c. k. odvetnik; J. Mencinger, konc.
- Zabukovje.** Farna bukvarnica; Jan. Štritar, km. sin.; Jernej Jazbinšek, km. sin.
- Koprivnica.** Fr. Zupančič, fajmošter; Vincenc Bisjak, podžup.; Jan. Pečnik, posest.; Mica Satošek, šolarca; Ant. Kozole, posest.; Miha Mešiček, štacunar; Mica Ašič, posest.; Mica Kozole, vdova; Fr. Pihler, mesar; Ant. Zapevc, tkavec; Ant. Pečnik; srenjski predst.; Mica Wink, šolarica; Mat. Jazbec, posest.; Mart. Bračun, šolar; Neža Brilej, km. hči; Franc Mirt, posest.; Blaže Sajovec, Ant. Omerzen, Blaže Cerjak, skrinjari; Fr. Aman, km. sin.; Fr. Klakočer, posest.; Mica Mirt, posest.; Juri Kostajnshek, posest.; Mica Božičnik, šolarca; Ant. Dušič, posestnik.

Štev. družnikov: 37.

Dekanija Vuzenica.

Dekanijski predstojnik: —

Vuhrete. Martin Groblnik, kurat; Fr. Kristan, Pet. Walner, učenca; Lor. Šoike, šivar; Miha Končnik, km. sin; Anton Robnik, And. Irgl, kmeta; Jan. Sojnik, osebenjak; Lucija Paulin, učenka.

Ribnica. Janez Ozvald, Vetuškov sin; Luka Deržečnik, Vinšekov sin; Fr. Tratnik, služabnik; Ana Dornik, km. hči; Mikl. Kožir, hlapec; Lenče Verhovnik, km. sin; Nace Tratnik, pastir; A. L. M.; J. Miklavec; A. Razudevšek; Liza Ozvald.

Štev. družnikov: 20.

Dekanija Zaverč.

Dekanijski predstojnik: Janez Weixl, dekan.

Sv. Barbara. Jan. Weixl, dek.; Božidar Raičev, kapl.; And. Klinec, župan; Fr. Vučnikov, učitelj; Orosl. Vavpotičev, podučitelj; Juri Žiher, škrinjar; Jož. Štumbergerjev, km. sin; Ana Emeršič, gormanica.

Sv. Miklavž. Mart. Strainšak, fajm.; Ivan Trampuš, kapl.; Tone Bostružnik, učitelj; Vekoslav Zrnec, podučitelj; Jožef Jurgec, km. sin; Jožef Kokot Turski; Jožef Kokot Gorenski; Helena Potočnik; Fr. Žuran, kmet.

Št. Vid. P. Jak. Ornik, župnik; P. Aleks. Sovič, kapl.; P. Vikt. Pinežič, kapl., P. *Gabrijel Švajger*, kapl.; Fr. Nendl, učitelj; Ant. Vidovič, podučitelj; Miha Vidovič, Mart. Tušek, Miha Kerček, Simon Selinšek, And. Skerbinšek, kmetje; Ant. Pihler, posest.; Filip Svenšek, Mart. Koje, vinogradnika; Marija Šivila, Helena Majhen, Ana Kukovič, Ana Hostnik, Marija Novak, Uršula Veranič, dekle; Katra Levičnik, Maria Turk, kmetice; Jera in Marija Kerček, Katra in Marija Jesenko, Marija Kukovič, Lucija Mendaš, Katra Bindis, Marija Kureš, Uršula Muzek, Marija Habianič, Marija Merkuš, Ana Hriberšek, Ana Trafela, Tereza Cafuta, Ana Voglar, Jera Mlaker, Marija Penn, km. hčere; Marija Hernee, šivilja; Marija Alt, dekla.

Sv. Trojica. P. Pavel Kancler, župnik; O. Lavoslav Petanjek, O. Benko Hertiš, kaplana; J. Krajnc, A. Ornig, učitelja; A. Močnik, podučitelj; Jerica Svenšek, Neža Svenšek, Marija Svenšek, Lucija Rus, samice, gorm. hčere; Margarita Kri-

žance, dekla; Jera Satler, kmetinja; Mica Pavrič, km. hči; Liza Vidovič, šivilja; Liza Širofnik in Liza Horvat skupej; Juri Rus, vinogradnik; Marija Širofnik, Marija Šantelj, vdovi; Štefan Struel, km. sin; Ana Vidovič, km. hči; Mica Nemeec, šivilja; Mica Luleg, km. hči; Greg. Jus, kerčmar.

Leskovec. Jože Mlinerič, župnik; Fr. Arnuš, kapl.; And. Šmigoc, Blaž Hvalec.

Štev. družnikov: 83.

Število vseh družnikov lavantinske škofije: 824.

Popravek: Dekanija Cerkevce naj se tako-le popravi:

Cerkovec. Alb. Nagi, fajm.; A. Sparovec, podž.; Marija Veranič.

Frauheim. Pr. Rath, župn.; M. Rakoše, kapl.; J. Kukovec, kapl.; T. Krajnc, župn.; F. Divjak in J. Uranjek, kmeta.

Št. Janž. A. Glavnik, fajm.

IV. Ljubljanska škofija.

Dekanija Cerknica.

Dekanijski predstojnik: Franc Anžlovar, dekan.

Cerknica. Fr. Anžlovar, dekan.

Stariterg. Juri Križaj, fajmošter; Jan. Smole in Jan. Oblak, kaplana; J. Škerbec, mežnar; J. Janežič, bukvovez; Greg. Intihar in A. Žnidaršič, posestnika; J. Intihar, čevljar; Tom. Palčič, hlapec; Bl. Raktelj, učitelj; A. Sterle, Fr. Perušek in J. Škerber, posestniki; J. Žnidaršič, fant; A. Kondare, gostivničar; J. Sežon, župan; J. Mlakar, kmet; J. Krašovec, malnar; Alena Mlakar, gostivničarica; A. Janežič, malnar; J. Namre, kmet; A. Šumrada, tergovec; J. Šumrada in A. Mlakar, kmeta; J. Vilar, gostivničar; J. Pianeki, sluga; V. Prevec, mestnjan; Drag. Hojkar, poštar; Fr. Kovač, kupec; J. Benčina, kupč. strežnik; J. Juvančič, mestnjan; S. Debelak, sluga; A. Šetina, sluga; J. Bratuš, B. Šporn, Mat. Logar in R. Endlicher, c. k. uradniki; M. Švajgar, zdravnik; J. Turk, gostivničar; M. Nelic, čevljar; J. Golf, pisar; Jaka Truden, fant iz Kozaršč; M. Štritof, pos.

Bloke. *Matija Erzar*, fajmošter; *Anton Masi*, župan; *Anton Turk*, kmet; *Franc Gregorč*, hlapec; *J. Borštnik*, učitelj; *Neža Žnidaršič*, posestnica; *L. Veselj*, župan; *A. Lavrič*, kupec; *Fr. Gruden*, kmet; *Mica Hribar* in *Neža Kočever*, posestnici; *Fr. Mazi* in *J. Peček*, posestnika.

Št. Vid. *Matija Mikš*, fajmošter.

Sv. Trojica. *Šim. Jan*, fajmošter; *T. Bregar*, gostivničar; *Mica Kovačič*, kramarica.

Grahovo. *Tom. Žerovnik*, fajm.; *A. Telič*, kmet.

Babino polje. *J. Troha*, župan; *V. Hudolin*, logar.

Na Uncu. *Janez Brenc*, fajmošter; *Reza Jeršan*, posestnica; *Unska šola*.

Planina. *Ant. Potočnik*, fajm.; *A. Stare*, kapl.; šola planinska; *Debevec*; *Marija v Plani*.

Studeno. *Jož. Germek*, fajmošter.

Štev. družnikov: 75.

Dekanija Idrija.

Dekanijski predstojnik: *Janez Kovačič*, dekan.

Idrija. *Jan. Kovačič*, dekan; *Igu. Gregorič* in *Ant. Jakič*, kaplana.

Vojsko. *Ant. Mejač*, lokalist; *Jož. Ogrič*, kovač.

Na Gorah. *Adalb. Aichholzer*, lokalist.

Spodnja Idrija. *Fr. Močnik*, fajm.; *J. Berčič*, kapl.; *Neža Vesel*, kuharica; *Micka Leskovec*, teržanka; *Boštj. Leskovec*, župan; *Jan. Žonta*, rudar; *Tom. Mažgon*, hlapec; *Mica Vesel*, dekla; *Neža Velikanje*, gostja; *J. Lampe*; teržan.

V Žireh. *Jan. Majnik*, fajm.; *J. Rome*, kapl.; *T. Frelih*, cerkovnik; *L. Seljak* in *J. Otrin*, kmeta; *A. Gantar*, mlinar in žagar, *P. Oblak*, km. sin.

Zavrac. *J. Pivk*, oskerbnik; *M. Kavčič*, km. sin.

Černiverh. *Luka Aleš*, vikar.

Štev. družnikov: 26.

Dekanija Ipava.

Dekanijski predstojnik: *Juri Grabrijan*, dekan.

Ipava. *Juri Grabrijan*, častni korar, dekan itd.; glavna šola ipavska; dekliška družba v Ipavi.

Slap. M. Koder, kurat; J. Ferjančič, F. Malik in J. Poljšak, posestniki; A. Vovk, dninar; Johana Miška in Marjeta Bizjak, šivilji.

Planina. Jož. Nakus, kurat; Jož. Ferjančič, posestnik.

Budajne. Jan. Stupar, kurat.

Podraga. Val. Šraj, beneficiat.

Podkraj. M. Erjavec, kurat; J. Bajc; posestnik.

Godovič. *Lovre Stupica*, kurat.

Štev. družnikov: 17.

Dekanija Kamnik.

Dekanijski predstojnik: —

Kamnik. Miha Horvat.

Vodice. Tine Bergant, fajmošter; Franc Teran, kapl.

Homec. Janez Hiti, podfajmošter.

Dob. Jan. Keršič, farni namestn.; Fr. Bogataj, kaplan.

Šmartno. Luka Dolenc.

Berdo. *Šola na Berdu.*

Strajne. *Miha Dobovšek*, dosluž. duhoven.

Štev. družnikov: 9.

Dekanija Kočevje.

Dekanijski predstojnik: —

Kočevje. Jan. Primož, šolski vodja; Felix Knific, kaplan; Lavoslav Abram.

Koprivnik. *Jožef Preša*, kaplan.

Fara. Blaž Justin, kaplan.

Stara cerkev. J. Parapat, kaplan.

Štev. družnikov: 6.

Dekanija Kranj.

Dekanijski predstojnik: Janez Reš, dekan.

Kranj. *Janez Reš*, dekan; *Anton Mežnarec* in dr. *Juri Sterbenc*, duh. pomočnika; M. Lazar, vodja; A. Brodnik, gimn. katehet;

Marija Hauptmann, vdova; Frančiška Dolschein; Nikica Florian; Drag. Pec, c. k. uradnik; Drag. Šavnik, lekar; Fr. Stermole, lokalist; Bl. Vomberger, lokalist v počitku; J. Mandelc, sedlar; Mica Mandelc; J. Marenčič, kupec; Neža Gecelj; Mica Brešar, km. dekle; Mica Sežun; Albina Prevec; glavna šola v Kranji; Marija Skerbina v Naklem; Katra Pavšler; Marija Celar; Marija Bizjak; M. B.; Rotija Strupi na Rupi.

Predoslje. Jož. Kerčon, fajmošter; Ant. Kerčon, kaplan; *šola v Predosljih.*

Šmartno pri Kranji. Juri Krašovec, fajmošter; Anton Gros, kaplan.

Voglje. Fr. Arhar, beneficiat.

Zapoge. Mart. Narobe, lokalist.

Mavčič. Mart. Šust, lokalist.

Cerklje. A. Vavken, učitelj; J. Remic, zemljak.

Št. Jurje. J. Koprivnikar in T. Šliber, kaplana.

Predvor. Jož. Zalokar, kaplan; Jan. Rabič, fuž. oskerbnik.

Terzič. Jan, Juvan, kaplan; farna bukvarnica.

Smlednik. M. Prežel, farman.

Mavče. Ant. Jerala, posestnik.

Kovor. Fr. Bohinec, fajmošter.

Štev. družnikov: 45.

Dekanija Leskovec.

Dekanijski predstojnik: Edvard Pollak, dekan.

Leskovec. E. Pollak, dekan.

Sv. Duh. Martin Zagorjan.

Studeneec. Leop. Albrecht; Mih. Bogolin.

Cerklje. Jož. Krašovic, fajm.; Val. Šarabon.

Boštanj. Andr. Vole, beneficiat.

Raka. Ana Simončič; Raška šola.

Štev. družnikov: 9.

Dekanija Ljubljana.

Dekanijski predstojnik: Anton Lésar, katehet.

Ljubljana. Mil. g. g. knez in škof *Jernej Vidmar*; Dr. *Lovre Tomar*, c. k. pravdosrednik; Dr. *Janes Gogala*, katehet

više gimn.; *Bukvarnica c. k. više realke*; Dr. *Andr. Vojska*, c. k. dež. svetovavec; *Tomaš Zupan*, prefekt v Alojzevišču; Dr. *Etbin Costa*, ljublj. župan; Ant. Kos, stolni prošt in vesoljni škofov namest.; J. Zavašnik, korar in viši šolski ogleda; J. Poklukar, korar; A. Lézar, prof. na c. k. viši realki; K. Heidrih, zakristan in katehet stolne cerkve; P. Urh in J. Voglar, vikarja stolne cerkve; M. Potočnik, nunski spovedn.; M. Hočevar, katehet nunskih šol; J. Gnjezda, prefekt v Alojzijevišči; L. Jeran, vrednik „Zg. Dan.“; M. Pogačar in A. Tavčar, škof. kaplana; P. Gratus Pfeifer, franč. duh. pom.; J. Debevec, posestnik; dr. Jern. Zupanec, c. k. notar; Drag. Žagar, c. k. blag. uradnik; Jozipina Tonia in Reza Kozin, gosposdičini; Lenka Zorman, kuharica; Urša Derbič, županka v Šiški; J. Kobilica in A. Zupančič, bogoslovca; Bl. Rasp in Fr. Safran, stolna cerkovnika; Greg. Rihar, stolni organist; J. Kersnik, c. k. sodn. adjunkt; Fr. Ravnikar, rač. uradnik; J. Tomec, magistr. uradnik; J. Rozman, vodja glavne mestne šole; A. Cigoj, cerkovnik; dr. A. Lovšin, predsednik c. k. dež. sodnije; J. Marn, c. k. gimn. profesor; Fr. Karun, ternovski fajmošter; J. Jurčič, Fr. Celestin in Fr. Marn, osmošolci; Iv. Selevšek, petošolec; A. Masterl in J. Zupan, sedmošolca; J. Rihar in A. Žlogar, drugošolca; Fr. Sovan, tergovec; gospa Luiza Pesjakova; Fr. Silvester iz Postojne; Bogomil Resman, Fr. Ločnikar, A. Jeglič in J. Marinko, šestošolci; dr. *Anton Jarc*, prošt in šolski svetov.; J. Pavšler, korar; J. Zupan, korar; dr. Jan. Semen, prof. bogosl.; M. Močnik, učitelj mestne glavne šole; J. Lozar, kupčijski pomočnik; Ign. Pec, kurat na Goričici; J. Celestin, šestošolec; Jože Pleiweis in Ivan Vilhar, tergovec; dr. Henr. Pavker, špiritval; Fr. Rant, župnik v Robu; A. Kukulj in A. Keržič, petošolca; A. Šivec, drugošolec; dr. Andr. Čebašek, bogosl. profesor; J. Miškovec, malar; Jože Blaznik, tiskar; dr. Jan. Bleiweis; *Anton baron Zois* v Predosljih; Bl. Šoklič, L. Bergant, L. Gorenc, J. Jaklič, Ign. Kutnar, Fr. Vrančič, V. Pečnik, M. Absec, Š. Žužek, E. Čuber, T. Lenasi, Fr. Cirer, J. Ažman, J. Pogačnik, A. Mandele, M. Koželj, K. Pavlič, Fr. Žagar, K. Klun, J. Kramar, M. Jereb, J. Klofutur, J. Jager, J. Kilar, J. Mohar, A. Skufca, A. Puc, Fr. Sitar, Gr. Jakel, J. Ramovš, K. Kurent, T. Osana, D. Pavlič, M. Pašič, J. Košmelj, P. Mohar, M. Zarnik, J. Vesel, S. Jalen, Fr. Šolar, M. Mogolič, J. Škofic, J. Novak, K. Lapajne, A. Kumer, Fr. Kunstel, J. Virant, V. Bernard, Fr. Repec, A. Derganec, Fr. Černologar, J. Štamcar, J. Grošelj, V. Zupančič in J. Juvan, bogoslovci; *bogoslovska knjižnica*; Fr. Gosar, km. sin; J. Zupanec, učenec norm.; Š. Šubec, rokodelec; družba gimn. drugošolcev; J. Travnar in Hribar mengiški, drugošolca; A. Mulej, c. k. rač. uradn.; Polona Volk; M. Podpac; J. Noli, dktrand.

- Št. Vid.** Blaž Potočnik, fajmošter.
Šmartno. Anton Namre, fajmošter.
Kolovrat. Janez Novak, fajmošter.
Polhov gradec. Fr. Jereb in Mart. Povše, duh. pomočnika; farna šola.
Skaručina. And. Stritar, duhov. v pokoji.
Mengiš. Nace Tavčar, duh. pomočnik.
Cerklje. Ant. Klemen, duh. pomočnik.
Sv. Helena. Jak. Razpotnik, župnik.
Dob. Marija Zarnik; Helena Kepec; Fr. Eberl, grajšč. vertnar; Terezija Klemenc, gostja; Helena Majhnič, kuharica.
Brezovica. Stanislav Šranc, kapl.; Marija Andišek.
Ig. A. Peterlin in J. Kosec, kaplana; Fr. Govekar, učitelj; Fr. Lunder, podučitelj; farna šola; Fr. Pavlič, posestnik.
Sv. Jošt. Balt. Bartol, fajmošter.
Sostro. Ant. Žakelj, kaplan.

Štev. družnikov: 166.

Dekanija Loka.

Dekanijski predstojnik: Fr. Kromer, dekan.

- Stara Loka.** Fr. Kromer, fajm. in dekan.
Loka. Jož. Vidmar, kaplan; mestna farna šola; Franc Rome, ravnatelj.
Poljane. A. Rožič in A. Ponikvar, kaplana.
Selca. Vinc. Mayr, fajm.; Fr. Legan in V. Skul, kaplana.
Zalilog. Ant. Pintar, fajm.; M. Potočnik, učitelj.
Železnike. Jožef Levičnik, učitelj; farna šola; J. Babnik, kapl.; P. Klobič in Fr. Lotrič, kov. mojstra; M. Polak, šolar; Katarina Lavtar, Treza Dermota in Marija Potočnik, učenke; A. Globočnik, fuž. lastnik; Marija Talar, kerčmarica; Anica Košmelj, posestnica; Fr. Steinmetz, fuž. oskerbni; J. Kobljar, fužinar; Gr. Kobljar, fuž. sin; Neža Krek, fužinarica; gosposdičina Frančiška Taler; gospa Luiza Demšar, poštarica; Frančiška Potočnik; Anica Rant, dekla; Rotija Gašperin, fuž. hči; J. Demšar, Fr. Demšar, Luiza Demšar, T. Potočnik in Lizab. Potočnik v Loki; Neža Rozman iz Drenovca; Katarina Fröhlich v Zalemlogu.

Dražgoše. Jan. Habé, župnik.

Martini verh. Greg. Tušek; km. sin; Marija Rant, mojškra.

Štev. družnikov: 42.

Dekanija Metlika.

Dekanijski predstojnik: —

Stariterg. Jož. Merzel, fajm.; M. Stanonik, učitelj.

Adlešič. Ivan Adlešič in Miko Husič, kmeta.

Preloka. Miha Šos, lokalist.

Suhor. Janez Škofec, fajm.; farna šola.

Dragatuš. Janez Volčič, kaplan.

Vinica. Tomaž Mraz, fajmošter.

Število družnikov: 9.

Dekanija Moravče.

Dekanijski predstojnik: Jan. Toman, dekan.

Moravče. Jan. Toman, fajm. in dekan; J. Lavrač, posestnik; M. Avbel, kmet.

Krašnja. J. Varl, fajm.; J. Kogej, učitelj; Reza Adamec, km. hči; prva, druga, tretja in četerta pevka krašnj. cerkve.

Blogovica. Janez Zupančič, lokalist.

Čemšenik. Kajetan Hueber, fajm.; J. Juvanc, kaplan.

Zagorje. Ant. Urbas, fajm.; Juri Jarc, kaplan; Reza Dernovšek, km. hči; Alojzija Stajnar, mojškra.

Št. Lambert. Ant. Umek, fajmošter.

Hotič. Fr. Stroin, lokalist.

Dol. Paul Schafer, fajmošter.

Vače. Lorenc Mazek, beneficiat.

Štev. družnikov: 21.

Dekanija Novo mesto.

Dekanijski predstojnik: —

Novo mesto. Fr. Aleš Voga, frančiškan.

Mehovo. Jož. Orešnik, fajm.; Mica Orešnik, kuharica.

Stopiče. Jož. Lukanec, kaplan.

Štev. družnikov: 4.

Dekanija Postojna.

Dekanijski predstojnik: Peter Hicinger, dekan.

Postojna. P. Hicinger, dekan; Štef. Jaklič, kaplan; Marija Zuzi, kramarica.

Hrenovice. Jak. Blaznik, fajm. namestnik; J. Gerčar, kaplan; Štef. Fajdiga, kmet; Johana Zalar, km. deklica.

Senožeče. Jan. Pašič, fajm.; A. Zorman, kaplan.

Nreme. Lor. Rudolf, fajm.; Jož. Jerin, kaplan.

Št. Peter. Franc Klemenc, kurat.

Slavina. Ant. Pokorn, fajm.; Jan. Erjavec, kaplan.

Štev. družnikov: 14.

Dekanija Radoljica.

Dekanijski predstojnik: Simon Vovk, dekan.

Radoljica. Simon Vovk, dekan; Val. Lah, kaplan 5 iztisov; J. Burnik, podobar; J. Resman, strojar; Fr. Janč, klobučar; A. Skumavec, hlapec; *radoljska šola*; J. Tuma, učitelj; Fr. Mihelak, bukvovez; M. Brence, kmet v Hrašah; Mica Legat na Rečici; M. Ambrožič, duh. v pokoju.

Grad. Simon Pehare, fajmošter; Fr. Križnar, kaplan; M. Rant, učitelj; *šola v Gradu*.

Jesenice. Jern. Bizjak, fajm.; Karl Klinar, kaplan.

Mošne. Andr. Potočnik, fajm.; Blaž Muhovec, kaplan.

Begne. Silv. Keše, fajm.; M. Pretner, mizar; J. Hrovat.

Kamna gorica. Jan. Vovk, fajm.; Jož. Sterbenc, kaplan.

Bistrica. Jan. Mesar, fajm.; L. Kristofič, kaplan; J. Perdic, učitelj.

Gorje. Karl Tedeški, fajm.; Pet. Kristofič, kaplan.

Dobráva. Jakob Poličar, podfajm.

Ljubno. Ant. Zarnik, fajmošter.

Ovsišče. A. Klapšič, fajmošter.

Breznica. Lovre Pintar, fajm.; J. Karboršek, kapl.; Kl. Dovžan in J. Noč, kmeta; J. Medja, učitelj.

Kropa. Juri Zaberavnik, beneficiat; M. Zarnik, učitelj.

Lesce. Primaž Kosec, fajmošter; J. Božič, kmet.

Srednja vas. *Janez Jerala*, kaplan.

Koprivnik. Jan. Sodnik, podfajm.

Ribno. Val. Engelman, ekspozit.

Leše. Ant. Smrekar, fajmošter.

Koroška Bela. Val. Plemel, fajm.; Prim. Rant, gozdn. vradn.; Val. Gasperin, fuž. oskerbnik; M. Gradišek, sluga; J. Polklukar, pos.; Meta Andrejčič, služabnica.

Bohinska Bela. Jan. Eder, fajmošter.

Dolge. Jak. Tomelj, kaplan; M. Hudovernik, učitelj.

Kranjska gora. Lovre Urbania, kaplan; J. Goršič, učitelj; Helena Dimnik, kn. hči; Marija Lavtižar, kmetica; Helena Pintar, Mina Tarman, Ana Smolej in Urša Mestelj, kmečke hčere.

Štev. družnikov: 67.

Dekanija Ribnica.

Dekanijski predstojnik: —

Ribnica. Mat. Smolej, kaplan.

Sodražica. *Jožef Lesjak*, fajmošter; *Janez Kaplenk*, kaplan; Elizabeta Fajdiga, gospodinja; M. Levstik, šolar.

Loški potok. *Lovre Rožman*, kaplan.

Gora. Marija Gornik, dekle.

Novoštift. Juri Janež, kurat.

Lašče. Jan. Brodnik, fajmošter; Fr. Dolinar, kaplan.

Dobropolje. Fr. Tavčar, kaplan; Jernej Pečnik, kmet.

Štev. družnikov: 12.

Dekanija Šmarje.

Dekanijski predstojnik: Mat. Brolih, dekan.

Šmarje. M. Brolih, dekan, *Janez Ankerst*, kapl.; Miha Gogala, kapl.; Ant. Mazih, učenik; Jerni Jeršin, Fr. Zupančič, Ant. Pader, posestniki; Franca Rus, strojarjeva žena; Mat. Poderžaj, cerkovnik; Ana Zaviršek, kerčmarica; Lor. Skerjanec, stari oče; Jan. Zupančič, kupec; *farna bukvarnica domača*; Mica Poderžaj, dekla; Marija Brodnik, štacunarica; Janez Okorn, posestnik.

Št. Vid. Jož. Poklukar, fajm.; Matija Kulavec, Jan. Debelak, kaplana; And. Turk, Ant. Slivnik, učitelja; *Zajčeva hiša* iz Podboršta št. 152; *Marija Rus*, Jožef Bučar iz Petrušnje vasi; Ant. Korelec, Fr. Zupančič; Jož. Klemenčič; Jan. Čož, Jan. Golf; Fr. Medved; Ana Erjavec; Neža Erjavec; Meta Grandovec; Terezija Bregar; Katarina Groznik; Jera Ihan; Marija Bregar in tovaršice; Franca Gerdon; Ana Bregar; Mica Terlep in tovaršica iz Podboršta; Neža Petan; Marija Terlep; Neža Kovač; Urša Ostanek in tovaršice; Urša Čebular; Ana Tomažič; Ana Rajer; Marija Medved; Ana Lesjak; Jera Bregar in tov.; Ana Gregorič in tov.; Katra Sadar; Ana Končina; Katra Balentin; Ana Adamlje; Franca Bregar; Marija Sirek; Urša Hribar; Marija Markelj; Marija Fajdiga; Ana Pajk; Marija Kralj; Jožefa Rus; Marija Kutnar; Jera Medved; Johana Medved; Jera Rus; Anton Kovač; Janez Stritar, benef.; Marija Spendal; Mréta Eržen; Ana Zaveršnik; Frančiška Zajec; Ana Sever; Mreta Zupančič, Marija Kocijančič; Marija Lesjak; Neža Motoz; Juri Koleša; Terezija Kutnar; Jera Stermole.

Šentjur. Tomaž Sežun, lokalist; Jera Marovt, dekla.

Kopajn. Martin Korošic, administrator.

Žalna. Miha Windischer, lokalist.

Polica. Jan. Šivic, lokalist.

Lipoglav. Maks. Rumpfer, fajmošter; Ant. Babnik, posestnik; Marjeta Predalič, posestnica.

Višnjagora. Fr. Kumar, kapl.; Jan. Zaverlj, benef.

Štev. družnikov: 91.

Dekanija Šmartno.

Dekanijski predstojnik: Jožef Burger, dekan.

Šmartno. Jožef Burger, fajmošter in dekan.

Prežganje. Fr. Levičnik, fajmošter.

Janče. Janez Arko, fajm.; Fr. Mahkovec, kmet.

Kresnice. Jožef Podobnik, fajm. 2 iztisa.

Polšnjek. Matevž Tavčar.

Primskovo. Januar Strah.

Dobovec. Jožef Jerič.

Dol. Mavr. Gosler, kaplan.

Štev. družnikov: 10.

Dekanija Ternovo.

Dekanijski predstojnik: Ant. Grašič, dekan.

Ternovo. Ant. Grašič, dekan; J. Oblak, J. Urbanček in J. Bile, kaplani; *Skender Ličan*, tergovec; *Franciška Benigar*; J. Brinšek, kupec; Franca Babnik, kuharica; Ivana Elias, Jožefa Čeligoj, Marija Vičič, Ivana Bile in Jožefa Tomšič, device; J. Pleše, kupč. pomočnik; čitalnica bistriška; Ana Možina, Franciška Vičič in Helena Gasperšič, posestnice; A. Tomšič, posestnik; Franciška Batista.

Suhorje. Urh Zupan, kurat.

Košana. Miha Skubec, kaplan.

Knežak. Blaž Sušnik, duh.; Marjeta Šuin, šivilja; Juri Češnik, tergovec.

Zagorje. Jož. Turk, učitelj; Neža in Alojzija Turk; Marija Marinčič; Ana Krajnc.

Štev. družnikov: 30.

Dekanija Trebno.

Dekanijski predstojnik: Jožef Rozman, dekan.

Trebno. J. Rozman, dekan; Jern. Jarc, kaplan; Jozipa Gressel. J. Mandlin, orglarski mojster.

Žužemberk. A. Kastelic, fajm.; J. Novak, kapl.; B. Jevnikar, učitelj; J. Kline in Fr. Pehani, posestnika; Ana Nahtigal, klobučarica; J. Gliha, kupčevavec; Marija in Ana Košiček, usnjarici; Jera Milnar in Marija Glavan, dekle; J. Marinčič, krojač v Zafari; Jakob Dereani, kerčmar; Jožef Žlajpah, usnjar.

Trebelno. Franc Dovič, kaplan.

Mokronog. J. Kastelic, fajmošter; J. Tekavčič, pos.; J. Flis; kaplan.

Sv. Trojica. J. Suhadolnik, fajm.; A. Anžur, kaplan.

Sv. Križ. *Janes Sajovic*, kaplan.

Ambrus. Jakob Skerl, fajmošter.

Doberniče. Jož. Aljančič, fajmošter.

Hinje. *Peter Gros*, učitelj.

Mirnapec. Peter Režek, kaplan.

Štev. družnikov: 29.

Dekanija Verhnika.

Dekanijski predstojnik: Jožef Bonner, dekan.

Verhnika. J. Bonner, dekan; Ant. Berčič, podučitelj.

Preserje. Lovre Mencinger, kaplan; Franc Mencinger, žebjar
v Boh. Bistrici.

Podlipa. Ign. Okorn, fajmošter.

Logac. Jan. Marinko, fajm.; Jan. Čadež, kaplan.

Štev. družnikov: 7.

Število vseh čast. družnikov ljubljanske škofije: 689.

V. Teržaška škofija.

Dekanija Dolina.

Dekanijski predstojnik: —

Divača. Mikl. Dolinar, kurat.

Št. Kancjan. Jan. Hafner, penz. duhoven.

Štev. družnikov: 2.

Dekanija Jelšane.

Dekanijski predstojnik: Val. Pušavec, dekan.

Jelšane. Val. Pušavec, dekan.

Hrušica. Janez Breclnik, fajmošter; Janez Rekar, duhovni
pomočnik.

Golac. Ignac Eržen, lokalist.

Klana. Jožef Princ, fajmošter.

Podgraje. Anton Sovinec, vikar; Johana Poklar, posestnica.

Bergud. Marija Burjak, kuharica.

Starada. Franc Teran, kaplan.

Štev. družnikov: 9.

Dekanija Kastva.

Dekanijski predstojnik: —

Veršeč. *Urban Golmajer*, župnik.**Kastva.** *Jakob Volčič*, kaplan.

Štev. družnikov: 2.

Dekanija Kerkavce.

Dekanijski predstojnik: —

Truške. *Leopold Čuk*, župnik; *Miha Dobravec*, kaplan.**Maresiga.** *Matija Snaj*, župnik.

Štev. družnikov: 3.

Dekanija Ospo.

Dekanijski predstojnik: *Matija Brancher*, dekan.**Ospo.** *Mat. Brancher*, dekan; *Jak. Krašovec*, kmet.**Loka.** *Jernej Klemenčič*, kaplan.**Kubed.** *Franc Ovsenek*, fajmošter.

Štev. družnikov: 4.

Dekanija Pičan in Pirano.

Dekanijski predstojnik: —

Kastelvenere. *Jožef Cvitko*, farman.**Grašišče.** *Matija Zimmermann*, župnik.

Štev. družnikov: 2.

Dekanija Ščedna.

Dekanijski predstojnik: —

Dutovlje. *Jernej Brenca*, duhoven; šola dutovljska; *Andrej Stok*, župan; *Miha Žvab* in *Andrej Šivea*, ključarja; *Andrej Lah*, *Franc Rauber*, *Anton Tavčer* in *Blaž Tavčer*, kmetovavci; *Janez Ščuka*, mizar; *Marjana Vrabc*, km. hči; *Janez Vrabc*, km. sin.

Katinara. *Juri Jan*, župnik; *Jože Jančar*, učitelj; *Simon Barovina*, kmet; *Katarina Švab*, *Barbara Gerdol*, *Marija Spetič* in *Urša Pečar*, km. hčere.

Povir. *Jož. Grošelj*, fajmošter.

Štev. družnikov: 19.

Dekanija Terst.

Dekanijski predstojnik: *Franc Remic*, kooperator pri novem sv. Antonu.

Terst. *Miha Švab*, šolski ogleda in stolni korar; *Franc Remic*, *Jožef Zorman* in *Tomaž Thaler*, duhovniki; *Janez Nep. Legat*, bogoslovec; *Tone Kuhn*, semeniški duhoven; *Peter Martelanec*, semeniški duhoven; *Tone Notar* in *Škender Zamlič*, bogoslovca; *Janez Golmajer*, špehar; *Katarina Štupac* in *Katarina Pajnič*, špeharice; gospodičina *Rozalija Cavallar*; *Neža Cerkvenik* in *Neža Bajec*, dekli; *Janez Tomec*, delavec; *Marija Lekše*, *Marija Rajner*, *Marija Dolgan*, *Ana Perhavec*, *Tereza Perhavec*, *Katarina Dražček*, *Neža Laharnar*, *Jožefa Gril* in *Marija Dekleva*, dékle; *Neža Fende*, rožarica; *Uršula Namer*, *Rotija Pireh*, *Neža Škerel*, *Ana Koračin* in *Ana Vejt*, dekle; *Miha Debelak*, duhovnik.

Rojana. *Franc Černe*, župnik.

Barkola. *Jožef Ceme*, lokalist; *Martin Bekar*, kmet; *Anton Krošel*, krojač; *Anton Sčjuka*, mizar; *Janez Škabar*, km. sin; *Lorenc Vičič*, posestnik.

Št. Ivan. *Anton Boštjančič*, farman; *Jožef Bartl*, kaplan.

Štev. družnikov: 41.

Štev. vseh čast. udov teržaške škofije: 82.

VI. Sekovska in druge škofije.

Gradec. *Dr. Jožef Muršec*, katehet više realke; *Jakob Gomilšak*, bogoslovec; *dr. M. Robič*, profesor; *Jerica Gomilšakova*; *Mart. Valencak*, gimn. učitelj v Gradcu; *M. T. Verbanov*.

Reka. O. Avgustin Velec in O. Lj. Bilc, sveščtenika kapucin. reda.

Zagreb. Prevzv. gg. *Juraj Havlik*, kardinal in viši škof zagrebške više škofije, *Duhovna mladež*; Ivan Tušek, kr. realni učitelj; Anton Kos, pravnik; Fr. Bradaška, kr. gimn. učitelj; Lud. Tomšič, uč. pripravnik.

Dalje še: Prevzv. gg. *J. J. Strosmajer*, škof v Djakovem. — Vekosl. Zadravec, gr. kap. v Varaždinu. — *Matija Muršec*, kaplan v Gomilici. — *Jakob Hanžič*, kaplan v Halbenreinu. — *Karl Polič*, kaplan v Juniku. — Matevž Cigale, c. k. ministerijalni koncipist. — J. Navratil, uradnik najviše sodnije; Ant. Umek, modroslovec na Dunaju. — *Pavl Travenščak*, župnik v Leskovcu. — *Neimenovan Čeh* na Ogerskem. — *Jož. Starè*, modroslovec v Pragi. — Dr. V. Janežič, c. k. viši zdravnik 31. lovskega batalj. v Celovcu. — S. Janežič, c. k. lajtnant pešaškega polka baron Maroičič v Manjagi. — Jaka Trojar, c. k. nadlajtnant pri plackomandi v Olomucu. Juri Pavalec, kaplan v Cmureku. — Vit Škorjanec, kaplan v Hartmannsdorfu. — Ivan Čus, kaplan v Lučah (Leibnitz). Fel. Kramberger, fajmošter v Festenbergu. — Ivan Vuk, župnik v Jolžabeti (Varaždin). — V. Mandelc, gimnazijalni učitelj v Karlovcu. — Viktor Pinezič, kaplan pri novi cerkvi (sp. Avstr.); Fr. Pezdir, čerkostavec v Celovcu.

Štev. družnikov: 35.

Pregled vseh čast. družnikov :

Iz goriške više škofije	521 udov.
Iz kerške škofije	568 „
Iz lavantinske škofije	824 „
Iz ljubljanske škofije	689 „
Iz teržaške škofije	82 „
Iz drugih škofij	35 „

Družnikov letnih in dosmertnih 2719

Dosmertnih še živih družnikov *) 185

Letnih torej 2534

*) Imenik umerlih dosmertnih družnikov: 1. gosp. *Fr. Čepe*, korar v Jarenini; 2. g. *Don Julian Hornbek*, barnabitski dukoven v spodnji Avstriji; 3. mil. g. *Anton Martin Stomšek*, škof lavantinski; 4. g. *Florijan Mulej*, fajmošter v Hinjah; 5. g. *Dragotin Simandel*, duhoven kerške škofije; 6. *Franc Kulnik*, dekan v Žabnicah; 7. *Franc Špartl*, duhoven v Jarenini; 8. *J. Lešnik*, fajmošter v Št. Marksu.

Družbina oznanila.

1. Imenik novih dosmertnih družnikov.

Do 30. junija 1865 so na novo stopili v družbo sv. Mohora kot dosmertni udje in plačali v matico:

	gld.	kr.
175. Farna knjižnica v Suhoru	15	—
176. Dr. Lovre Toman, c. k. pravdnik v Ljubljani	15	—
177. Farna knjičnica v Radolici	15	—
178. Marija Juvančič v Kobaridu I. polovico .	7	50
179. Gabrov dom na Lipovcu pri Vojniku .	20	—
180. Margareta Vilhar, služabnica v Gorici .	15	—
181. Jožef Zorman, duhoven v Terstu	15	—
182. Neža Cerkvenik, dekla v Terstu	15	—
183. Neža Bajec, dekla v Terstu	15	—
184. Jak. Poličar, podfajmošter na Dobrovi .	15	—
185. Šola v Gradu	15	—
186. Jožef Lesjak, fajm. v Sodražici I. polovico	8	—
187. Dr. Anton Jarc, prošt in šolski svetovavec v Ljubljani	15	—
188. Dr. Etbin Costa, ljubljanski župan . . .	15	—
189. Šola na Zili	15	—
190. Šim. Štöckl, kaplan v Št. Lenartu . . .	15	—
191. Farna šola v Kapli na Dravi	15	—
192. Bravno društvo pod Pohorjem	15	—
193. Jož. Žičker, šestošolec v Celju I. polovico	8	—
Jan. Kumar, posestnik na Kviškem II. polov.	7	50
Zajčeva hiša v št. Vidu II. polovico . . .	10	—
Mica Haler v železni Kapli II. polovico .	7	50
Mat. Sternad, kaplan v Vidmu II. polovico	7	—
Vsega vkup v gotovini .	300	50

2. Družbini podporniki.

Darovali so v matico:

	gld.	kr.
J. Lesjak, fajmošter v Št. Jurji	50	—
G. Žurman pri sv. Trojici	1	—
E. Fajdiga, M. Levstik in M. Gornik	3	—
B. Gradičnik, fajmošter v Bilčovsu	1	—
Gg. Perko, Pukšič, Jošt, Žurman, Jaklin in Klobasa	5	80
Za bukve za darila nakupljene	84	50
Ostanek iz leta 1864 (Koled. 1865)	7	78
Vsega vkup	153	8

Družbina matica se je torej, kakor je viditi iz pričujočih dveh razkazil, zopet pomnožila za 300 gld. 50 nkr. + 153 gld. 8 nkr. to je za 453 gld. 58 nkr. a. v. v gotovih denarjih.

3. Račun za leto 1865.

A. Dohodki:

	gld.	kr.
Letnina 2534 letnih družnikov	2534	—
Obresti matičnega denarja 4050 gold. v obli- gacijah	202	50
Plačila knjigarjev*) za družbine bukve in sicer: J. Leona in Liegla v Celovcu; J. Lercherja, Gerberja in Giontinita v Ljubljani; J. Ve- pustka v Novem mestu; Fr. Leyrerja v Mariboru in K. Soharja v Gorici	168	7
Za nove družnike in družbine bukve l. 1864: g. fajm. J. dr. Klemenčič 19, kapl. J. Ko- larič 20, kapl. Val. Lah 26, kat. A. Lesar 9, Zupan iz Kroke 4, kapl. Sever 3, fajm. Miler 2 in gg. M. Brence, Noč, Dovžan, Eder, Režek, Mazek, Rome, Jera in Jovana Medved, iz Suhora — 10 gld.; dalje g. prof. Marn in fajm. J. Burcar 2 gl. 37 kr. vkup	95	37
Skup	2999	94

Vsi prejemki za leto 1865 torej znašajo 2999 gld. 94 kr.
v gotovih denarjih.

*) G. knjigar J. Tarmon v Celji l. 1864 prejetih bukev ni še plačal.

B. Stroški.

	gld.	kr.
I. Slovenske večernice XI. zvezek 3000 iztisov	286	20
II. „ „ XII. „ 3000 iztisov	313	—
III. Oglenica ali nedolžnost in hudobija 3000 iztisov	334	50
IV. Cvetnik I. del, 3000 iztisov	656	50
V. Koledarček za l. 1866, 3000 iztisov	636	50
VI. Darilo sostavku „Cerkve prvih kristijanov“ 20 gld. in petem sostavkom: Uboga družina, Jernejček, En krivičen vinar deset pravičnih sne, Slava nedolžnosti in Odperto pismice — vsacemu po 10 gold.	70	—
VII. Za izbo in razpošiljavo	91	—
VIII. Za prestavo „Županove Neže“ popred	24	—
IX. Razne potrebe: listnina, voznina za bukve iz Ljubljane, razne pošiljatve, markiranje voznih listkov, listonoscem o novem letu, razne pisarije, česka legenda in še druge manjše potrebe	120	66
X. Veznina nekaj starših bukvic	19	41
Skup	2551	77

Stroški za leto 1865 iznašajo . . . . . 2551 gld. 77 kr.
ostane torej še gotovine . . . . . 448 gld. 17 kr.

Za ta ostanek se je nakupilo po sklepu od 16. julija t. l. raznih daril:

- a) čast. dek. predstojnikom: „zgodovino Cirila in Metoda, Lavretanske pridige, Marija Rožencvet in Umekove Pesme“ . . . . . 128 gld. — kr.
- b) čast. farnim predstojnikom, ki imajo največ udov v fari, šestim v vsaki slov. škofiji, v teržaski samo enemu, za farne bukvarnice ali šolska darila: „1 lavr. pridige, 2 Mar. rožencvet, zgodbe sv. cerkve, Elizabeto, kitico pravljic, Veroniko,

- Alv. družino, Umekove pesmi o Cirilu“
vsaceh 2 iztisa . . . . . 101gld. 35 kr.
- c) sl. gimnazijam in realkam: V Celju, Celovcu, Gorici, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Novem mestu in Terstu: „Jesenkovo zemljop. začetnico, Cegnarjeve Pesmi, Bilčeve Pervence, Kraljedv. rokopis, Ismaelbeja, Kritona, Ajanta in Georgikon . . 116 „ 82 „
- d) čast. duh. semeniščem v Celovcu, Gorici, Ljubljani in Mariboru, vsacemu 16 izt. lavret. pridig in Resnic sv. vere, živalstva in rastlinstva v 10 iztisih . . . . . 102 „ — „

4. Matica.

Na koncu prvega leta 1860 je iznašala družbina matica 950 gld., leta 1861 je narasla na 2250 gld., leta 1862 na 2650 gld., leta 1863 na 3250 gld., leta 1864 pa na 4050 gld. v državnih obligacijah, kakor je razvidno iz dosedanjih razkazkov.

Tekočega leta (do 30. junija) je priraslo družbini matici 453 gld. 58 nkr., za kateri denar se je nakupilo šest obligacij ogerske zemljiške odveze po 100 gld. s 5 odstodki, 3 gld. 58 kr. se pa hrani za prihodnje leto; po tem takem šteje sedaj matičino premoženje 4650 gld. v obligacijah.

5. Razpis družbinih daril za leto 1866.

V povzdigo domače književnosti in v omiko slovenskega národa razpisuje s tem družba sv. Mohora za leto 1866 sledeča darila:

a) **sto goldinarjev** za najboljšo izvirno povest v obsegu petih tiskanih pol: predmet naj se jej vzame iz domače zgodovine ali se vsaj oslanja na-njo;

b) **petdeset goldinarjev** za najboljšo izvirno pripovedko iz družinskega življenja sploh, v obsegu blizo treh tiskanih pol. Če ne pride nobene take, darila vredne izvirne pripovedke, podelí se darilo najmičniši prestavljeni povesti, ki pa mora vsaj blizo pet pol obširna biti; in

c) **dvadeset goldinarjev** za najboljši sestavek podučnega (gospodarskega, natoroznanskega ali sploh opisovavnega) zapopadka v obsegu ene pole.

Vsi spisi naj bodo prav lahko umevni in zanimivi, da bodo mladino in odraščene pošteno razveseljevali ter jim um in serce požlahtnovali. Vsi rokopisi naj se pošljejo družbi franco vsaj do 1. decembra tekočega leta brez podpisanega imena in sicer toliko gotoviše do tega časa, ker se v prihodnje ustanovljeni obrok ne bode več podaljševal. Darila se izplačajo na Vodnikov dan (2. febr.) prihodnjega leta.

V Celovcu 23. marca 1865.

Odbor družbe sv. Mohora.

6. Vabilo za leto 1866.

Podpisani odbor vabi vse častite Slovence in Slovenke brez razločka stanú in starosti, da stopijo tudi prihodnje leto v prav obilnem številu v družbo sv. Mohora, ki jej bode vedno perva skerb, da ustreže svojim družnikom s prav zanimivim podučnim in kratkočasnim berilom. Letnina iznaša 1 gld. dosmertnina (plača za vse žive dni) 15 gld. a. v. Temu vabilu dostavlja še prošnjo:

a) Vsi gg. udje naj se oglašajo, kjer koli je to le mogoče, po dotičnih čast. farnih in dekanijskih predstojnikih. V ta namen se razpošljejo konec decembra vsem čast. dekanijstvom vpisovanjske pole za leto 1866; naj blagovoli torej v začetku mesca decembra vsak g. farni predstojnik svoje farane opomniti, da plačajo pred koncem mesca decembra svojo letnino.

b) Kdor se oglašá po drugih priložnostih n. pr. z naročbo na „slov. Prijatla,“ „Slovenca,“ „Glasnika“ itd. vred, naj zapiše svoje ime z letnino na poseben listič, da se njegovo ime ne spregleda in potem kaka pomota ne navstane.

c) Kdor prvič v družbo stopi, naj izrečno pové, da je nov družnik; vsakdo pa naj naznaní mimo svojega stanovanja tudi faro in dekanijo, v katero spada.

d) Tudi dosmertni družniki naj vsako leto naznanijo svoje stanovanje, sosebnost pa je to potrebno tedaj, če so svoje prebivališče premenili, ako želé družbinih bukev po gotovem poti v roke dobiti.

e) Kjer koli je mogoče, naj prejemajo čast. družniki družbene bukve po čast. dekanijskih in farnih predstojnikih. Kdor pa želí bukev po drugi priložnosti prejeti, ta naj priloži za paket 10 nkr. za razne stroške, ki je taka pošiljava družbi prizadene.

V Celovcu 10. julija 1865.

Odbor družbe sv. Mohora :

Dr. Val. Müller, korar in viši ogleda
ljudskih šol, kot vodja.

Andr. Einspieler, katehet, kot podvodja
in varh družb. premoženja.

P. Karol Robida, c. k. gimn. učitelj,
kot pregledovavec družb. računov.

Ant. Janežič, c. k. realn. učitelj, kot
tajnik in vrednik družb. bukev.

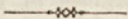
Karol Dirnwirt, špiritval v bogosl. se-
menišču.

Greg. Šomer, c. k. normalni učenik.

Jan. Černic, fajmošter in nunski spo-
vednik.

Bern. Rossbacher, tergovec.

Dr. Val. Nemeč, prof. bogoslovja.

I.

Uboga družina.

(Resnična dogodba.)

I.

Mlada zima je razsajala zadnje dni mesca januarja 1841 v mestu Antverpnu. Ceste in ulice so bile z belim zimskim plaščem ovite in blisketale so tako rekoč v lepi čisti belini. Snežilo je neprenehoma, pa ne v malih snežnih mervicah, ki so večkrat prijetne očem, ampak v debelih kosmih, ki so kakor toča po mestnih oknih rožljale. Mestjane, kateri so se semtertje pokazovali na hišnih pragih, odpodil je merzli, neprenesljivi veter precej k razbeljeni peči. Negledé na vse te naravne nepovoljnosti, in čeravno je še le deveta ura zjutraj odbila, bilo je vendar mnogo ljudi viditi po ulicah — bil je somenj. Mladenči hité, da bi se ogreli, mestjani hukajo v premerzle roké, razni rokodelci pa stojé v svojih kožuhih na tergu ter siloma porivajo pestí v pas. — V teh trenutkih hodi precej počasi po zakotni ulici neka ženska, ktera je gotovo poznala ondotne prebivavce; ker zdaj je stopila v to hišo, zdaj v uno, in kmalo je zopet iz tretje prišla. Svilnat plašč je pokrival krasno osebo, drag žametov klobuk jej je lepšal glavo in lica, ktera je ostri zrak lepo porudečil; zimski dragocen zavratnik jej je objemal vrat, roke pa so bile varno spravljene v zajéji gladki kožici. Ženska ta, o kateri bi smel reči, da je bogata, stala je ravno na pragu

neke hiše, v katero je iti namenila, ko zagleda ne daleč od sebe svojo tovaršico. Obstoji in jo počaka. S prijaznim posmehljajem jo pozdravi: „Dober dan, Milica! Kako je kaj?”

„Precej dobro — in tebi?“

„Hvala Bogu, tudi dobro. Zdrava sem in vesela, da ti ne morem povedati.“

„Kako to? saj vreme ni tako prijazno.“

„Kaj pa, da ne; ali za me je vendar, draga Milica. Ena ura je še le, od kar sem vstala in dvajset revežev sem že obiskala. Oh, koliko siromaštva sem vidila, draga Milica! siromaštva, da bi se ti serce usmiljenja razpočilo. Glad, mraz, bolezen, pomanjkanje obleke, — oh, to je nepopisljivo! Kako vesela sem pač, da morem revežem pomagati — to je pač sladko!“

„Kakor vidim, ti bi se skoraj jokala; solze vidim v tvojih očeh — ne bodi vendar tako zelo občutljiva, Marica! Reveži se to zimo nimajo ravno preveč pritoževati, saj jim vedno delimo zelje, kruh, krompir itd. Ravno včeraj sem se zopet za 50 frankov podpisala; odkritoserčno ti povem, da bom rajša pustila drugim razdeliti darove, ko da bi sama po blatnih in nesnažnih izbah hodila.“

„Milica, Milica! ti še ne poznaš pravega siromaštva. Ne sodi vseh revežev po tistih sterganih beračih, kateri nalašč svoje obleke razcefrajo in zamažejo, da le večje usmiljenje v ljudéh obudé. Pojdi z menoj, ljuba! pokazati ti hočem delavce, ki niso raztergani, katerih izbe niso umazane in kateri še ust ne odpró, da bi koga s prošnjami nadlegovali. Ti reveži zahvalijo se le za radovoljne darove in svoje dobrotnike na tihem blagoslavljujejo. Vidila jim boš glad na obrazu, terd črn kruh med onemoglimi persti otrôk, matrne solze in temno obupanje očetovo. Oj, da le malo vpreš svoje oči v žalostno podobo uboštva, kako angelsko radost bi užila, ako le nekaj krajcarjev daruješ! Vidila bi revne otroke,

ki se žalostno stegajo po tvojem oblačilu, mater, ki se s povzdignjenima rokama zahvaljuje za najmanjšo dobroto, očeta v veseli pozabljivosti, kako bi tvojo prijazno ročico stiskal v svojih koščenih rokah, zraven pa bo solze radosti prelivai. In oh, Milica! tudi ti bi jokala in jim plemenite svoje pomagavne roke gotovo ne odtegnila... Vidiš, draga Milica, spomin taih prizorov me preveč gine.“

Med tem žalostnim popisovanjem ni Milica nič rekla — nobene besedice ne, ktera bi saj njeno pazljivost pokazovala. Občutki njene prijateljice so navdali tudi njo in ko jo Marica pogleda, ravno je robec iz žepa jemala, da si dve solzice obriše, ki so jej po licu šterkljale.

„Marica,“ reče jej, „jaz grem s teboj k tem revežem, da jih vidim. Denarja imam zadosti pri sebi; današnje jutro hočeve dobro obrniti. Oh, kako me veselí, da sem te našla!“

Dobroserčna Marica pogleduje ginljivo svojo prijateljico; sprevidila je, kako se srečno ceni, da je dobrotnico našla, ki želi tudi revežem pomagati. Skupaj se podaste nekaj korakov dalje v hišo ubogih. Hiše, kjer je na pragu stala, ko je svojo tovarsico zapazila, te je pozabila. To jej pa lahko odpustimo, ker notri še nikdar ni bila in zdaj je le po svetu drugih hotela, da vidi, ali morebiti tudi ondi kaka revna družina zdihuje. —

II.

V izbici hiše, pred ktero ste miloserčni obstale, prebivala je nesrečna družina. Štiri prazne stene so bile edine mutaste priče nje bridkosti in zdihljev. Zrak v izbi je bil merzel, kakor na ulici ali še hujši, ker mokrota, ktera je celo po zidu kapljala, premočila je lahko slabo obleko prebivavcem. Na ognjišču je merlihal ogenj, zanečen iz kosov sla-

bega starega pohištva. V mali postelji je ležal bolen otrok, ki ni bil čez leto star; rumena njegova ličica, suhe ročice in globoko vderte oči — vse to je kazalo, da bode revni otrok svojo tukajšno merzlo posteljco kmalo z drugo, še merzlejšo zamenil. Na velikem kamnu zraven postelje je sedela mlada žena in si obraz z obema rokama zakrivala. Nje sicer zlizana, mnogokrat že oprana obleka ni pokazovala tistega siromaštva, katero javno vbogajme prosi; poprej bi človek zavoljo njene čistote in skoro nevidljivih malih kerpic rekel, da je oseba skrivala svojo revščino. Žalostni in bridki vzdihljeji so se vzdigovali iz njenih pers; svitle kapljice so se spuščale po njenih rokah, s kterima je lica zakrivala. Pri najmanjšem nemiru otroka je vzdignila glavo, ihté pogledala vpadena otrokova lica, popravila mu rjuho, s katero je bil odét in se zopet jokaje spustila na merzli kamen. Grobna tihota je vladala v izbi; le terdi sneg je rožljajal po šipah in merzla burja je brizgala skoz votline. — Uboga žena sedí dolgo na kamnu, kakor bi bila zaspala; niti otrok se ni ganil, niti ona ni glave vzdignila; vidilo se je, kakor da več ne joka, ker na perstih ni bilo več viditi kapljic. Izba je bila enaka grobu, napolnjenemu z mertvimi, ki se nikoli več odperl ne bode. Na enkrat se je zaslišal od ognjišča slab glas: „Mama, mama, lačen sem!“ Ta žalostni glas je bil glas pet do šest let starega dečka, ki je na voglu ognjišča sedel in se tako sključil in stiskal k merlihajočemu ognju, da ga še skor viditi ni bilo. Tresel se je revček od mraza, kakor bi ga merzlica napadala in če bi bil zvesto poslušal, lahko bi bil slišal, kako mu zobjé škripljejo. Ako ga je mati slišala, ali ne, — morebiti je koj spoznala, da mu je nemogoče prošnjo spolniti, kajti molčala je in sedela — nepremakljivo. Bil je zopet trenutek mertve tihote. Ali kmalo se zopet deček oglasi: „Mama, oh kako sem lačen; daj mi no vendar malo kruha!“

Pri teh besedah se mati vzdigne; glas lačnega dečka jo je moral bolj vrezati v serce, ko najostrejši nož. Temen ogenj se je zažaril v njenih očéh, iz katerih se je le obupanje bralo; potok solz se jej vdere po licih in s slabim glasom mu odgovori: „Dragi Janezek, i molči vendar za božjo voljo! Jaz tudi sama umiram od lakote, ljubo dete! pri hiši pa nič ni.“

„Oh mama,“ ogласi se zopet lačni otrok, „tako me nekaj boli v trebuhu... le majhen košček kruha... oh lepo vas prosim!“

Dečkov obraz je bil pri tej prošnji tako usmiljenja vreden, glad v svoji rumeni barvi na njem tako vidljiv, da mati hipoma vstane, kakor da bi hotla zdaj zdaj — obupati! Zmešana in s tresočo roko seže v postelj ter privleče iz nje malo, že staro žemljico, katero Janezku podá, rekoč: „Na, Janezek, vzemi; to sem še shranila, da revni sestrici skuham; pa saj je nedolžni revici menda ne bode več treba.“

Dalje ne more govoriti, ker serce jej kervavi. Ko Janezek kruh zagleda, počne se revežu slina v debelih nitih čez ustnice cediti, kosti v licih se mičkajo — plane in z obema rokama zgrabi kruh, kakor lačni volk, kedar mu kaka mastna pečenka pod šape pride. Urno in z neizrekljivim veseljem zasadi deček zobé v kruh in odgrizne nekaj kosov. Ko je polovico snedel, preneha; ogleduje kruh na vse strani ter ga tudi večkrat k ustom prinese — ali ne jé ga. Vstane ter počasi gre k sedeči materi, pocuka jo od zadej za ramo, podá jej polovico kruha in s sladkim glasom reče: „Draga mamica, na, tukaj le! Ta košček sem shranil za našo Tinko. Še sem zeló lačen in še me v trebuhu boli, ali kaj ne, kedar ata pridejo, dobil bom kruha z sirovim maslom. Kaj ne?“

Nesrečna mati objame dobro dete in ga ljubeznjivo pritisne na svoje persi, potem ga spusti,

da jej iz naročja vstane — ona se pa kakor poprej nasloni.

Janezek počasi spleza k svoji bolni sestrici, poljubi jej vpadena lica in reče: „Tinka! le spančkaj le.“ Potem se zopet k ognjišču podá in se na tla vleže.

Ravno je bilo to ta čas, ko je dobroserčna gospá na pragu te uboge hiše stala in svojo prijateljico zagledala.

Prešla je cela ura, da tožna mati ne vstane. Tudi ona je bila lačna, tudi ona je čutila kerč v želodcu in neko hudo bolečino v praznih črevih . . . Sedela je na tugopolni smertni postelji, boječe pričakovaje strašne ure, ko bode svoje lastno dete vidila lakote umreti. Ali je mogla na svoje bolečine misliti? Ne ne — mati je vendar le mati, srečna ali nesrečna, bogata ali revna. Ni na svetu silnejšega občutka, tudi večje ljubezni ne, kakor je materina do svojih otrók. Ti občutki, ta ljubezen je večá in močnejša pri tistih, kateri vedó, koliko skerbi, strahú, muke in koliko znoja so darovali svojim otrokom. In to poznajo najbolje revni ljudjé.

Bila je 10. ura, ko žena in deček ob enem poskočita, kakor bi ju nekaj ginilo. Ona vstane s kamna, deček od ognjišča in oba na enkrat izgovorita: „Tukaj so ata, Janezek!“ „Tukaj so ata, mama!“ Prijazen posmeh je poživil oba. Začula sta namreč ropot necega vozá in hitela sta pričakovanemu naproti. Ali preden sta do vrat prišla, stopi oče v vežo. Ko si je še sneg z ram otepal, prime ga že Janezek za roko, kakor bi ga siloma hotel v izbo peljati. Drugo roko je podal mož ženi, katero je tožno pogledoval, potem reče: „Reza, pač da smo nesrečni! Celó božje jutro stojim na železni cesti s svojim vozičkom i. še ene pare nisem zaslužil. Kaj nam je zdaj storiti? — Res bi bil rajši že mertev.“

Če so tudi te besede nedovoljne bile, da mož svojo tugo na tanko izrazi, vendar le zato njegova žalost ni bila manjša. Glava se mu nagne na persi, oči vpre v tla; vidilo se je gibanje pesti in čulo pokanje perstov — obup se mu je bral v očéh. Žena, ki je na svoje terpljenje že pozabila, ter le moževe britkosti premišljevala, objame ga in reče: „Oh, molči — molči, saj ne bode zmiraj tako. Ti ne moreš kaj zato, ako nas taka nadloga tare.“

„Ata, ljubi ata!“ ogласi se deček, „lačen sem; ali dobim zdaj kruha s sirovim maslom?“

Mož se zgane; vsi udje se mu stresejo, pogleda revnega otroka in dalj časa va-nj stermi tako nenavadno divje, da Janezek prestrašen k ognjišču zbeži in od tam očetu reče: „Oh ljubi ata, ne bodem več prosil ne!“ —

Zdaj se podá mož k posteljci in še s hujšimi očmi pogleduje umirajoče revno bitje, katero še enkrat svoje že skoro ugasle oči odpre in ateja pogleda. —

„Reza,“ zakriči mož, „nak, dalje ne morem prestat. Proč je — enkrat tako mora biti.“

„Kaj je? oh moj Bog, kaj ti je?“

Mož, v éegar persih je čudno vrelo in kuhalo, obmolči; ker pa je vidil, da je s svojim vsklicem ženo hudo prestrašil, prime jo za roko in ves klavern reče: „Reza! dobro veš, od kar sva zaročena, delal sem vedno pridno in pošteno; še enega dne nisem preživel, da ne bi za té in za otroke skerb. Mar bodem zdaj po desetletnem težavnem trudu beračil? Ali si bodem zdaj kruha, ki sem si ga do zdaj s potnim licem služil, od hiše do hiše prositi moral? Reza, tega ne morem . . . pa če tudi lakote in zime umrem! Veš, da sramote zarudim, če le na to pomislim. Beračiti! ne, nikakor ne; še imamo eno sredstvo, s katerim si saj za nekaj časa živeža preskerbimo. Težko je sicer, Reza, ali mora biti; prodati hočem še voziček na današnji dražbi. Dokler

ne porabimo denarja, kar ga bodem za-nj skupil, dobim morebiti kaj dela; potem pa hočem hraniti, da si zopet drugi voziček kupimo. Čakajte torej samo še pol ure, potem hočem vsem kaj jesti prinesiti.“

Voziček je bil edino orodje, s katerim si je revni delavec svoj terdi kruh služil; ni čuda tedaj, da ga je tako težko prodal. Tudi ženi ni bilo manj žal za-nj, pa mora in mora tako biti; saj materno njeno serce je še vedno za pomoč vpilo nedolžnim otrokom.

„Da, le le — pojdi k dražbi in prodaj voziček, ker Janezek se zviija lakote in jaz tudi že težko stojim na svojih kostéh . . . in una nedolžna kri, ktera tam pojema . . . Oh, ko bi že skoraj bila angeljček v nebesih, draga moja Tinka!“

Zdaj začne zopet jokati; obupnost, katero je mož poprej občutil, napadla ga je zopet, pesti stisne in ves se trese, pa vendar se zderži in urno skoči skozi duri. Začulo se je ropotanje vozička, ki ga je urno mož porival; prenehalo je pa koj.

III.

Ne gledé na gerdo vreme, šla je dražba v petek, ki je bil vselej teržni dan, dobro od rok. Ne daleč od kraja, od koder je javni prodajavec ceno razklicoval, stal je med drugimi rečmi tudi samotezni voziček, poleg njega pa mož nenavadno klavern in pobit. Stal je mirno, držal na persih roke navskriž in zdaj svoj voziček, zdaj prodajavca pogledoval, ki se je pa še z drugimi prinesenimi stvarmi pečal. Večkrat je nepotolaženi mož z nogo ob zemljo vdaril, kakor bi ga razne misli terpinčile; vendar kmalo se je pomiril, če je le voziček pogledal, kateri mu je dozdej pri njegovem težavnem poslu tako verno kruh služil.

Ko je mož tukaj svojo osodo premišljeval, pri-

dete po tergu dve gospodičini berzih nog. Ena izmed nju je morala opaziti žalostni obraz našega človeka, ker ustavila je svojo tovaršico za nekaj korakov in jo vprašala: „Ali nisi vidila, Milica, kako klavern uni mož tam stoji?“

„Kteri? draga Marica!“

„Tam le uni, ki tako z nogo vdarja ob zemljo; glej no, kako mu roka omaguje; gotovo, draga Milica! on mora biti kak nesrečnež!“

„Morebiti pa to le iz jeze ali togote dela?“

„Ne, Milica, ne; poznam ga dobro. Obraz prave nesreče nosi vidljivo znamenje. Nekaj prijaznega, usmiljenja vrednega ima za občutljivo serce; jeza in togota pa vselej gledavca odpodé. Nisem se zmotila; uni delavec tam mora biti žertva dolge hude zime. Glej no, oblačila mu niso umazana in tudi raztergana ne. Pojdive k njemu; hočem ga za vzrok njegove klavernosti vprašati.“

Gospodičini se nazaj podaste; ko se pa k možu bližate, ravno ga nekdo nagovori, kateri je gotovo bil eden njegovih tovaršev — delavcev. Vdari ga po rami in mu reče: „No, kaj pa ti praviš k temu vremenu? Mraz, mraz, kaj ne? Bale z menoj na kupico žganja — jaz ti ga plačam.“

Otožni mož se z rokó iznebi njegove roke, katero je prišli prijel, ne odgovori pa nič. Začudivši se, ga uni pogleda v obraz in opazi, kako se mu divje oči lesketajo.

„Prijatelj,“ reče, „kaj ti pa je?“

Odgovor temu vprašanju ni tako berž sledil, da bi gospodičini časa ne bili imeli, bliže stopiti k možu in slišati, kaj bode odgovoril. Tih glas, ktereга so večkratni vzdih pretergali, čul se je iz ust nesrečneža: „Glej, prijatelj Miha, ti mi govoriš o žganji, pa lej, rajši umrem tukaj le koj, ko da bi zdaj žganje pil. Oh, prijatelj, ko bi ti vedel, kaka nadloga me tare —“

Te besede je izgovoril tako žalostno, da je

Miha bil res ginjen. Popustil je šalo in začel resneje govoriti. Prime roko svojega tovarša in ga milo vpraša: „I kaj ti je pa vendar prijatelj? saj si res tako viditi, ko da bi hotel umreti. Pa ne, da je Reza umerla?“

„To ravno ne, povedati ti pa vendar hočem, ker ti si naš zvesti prijatelj. Ti veš, Miha, kaj ne, da nisem nikdar len kruha služiti, ktereга sem si dozdaj, čast Bogu, zmiraj zaslužil, ali zdaj ni dela, pa ga ni. Moja Reza, ta dobra duša — oh reva že dva dni ni jedla, Janezek se že lakote opoteče in moja mala Tinka je zdaj morebiti že mrtva; materine persi so se vsušile mraza in revšine. Zares, Miha, če na vse to mislim, kmalo bi sam sebi kaj žalega storil. Ali bi ti, Miha, hotel beračiti?“

„He, beračiti pa le še ne, dokler se me dve zdravi roki še držite.“

„Prav imaš; tvojih sem misli, vendar je tako daleč prišlo pri nas, da smo vse prodali in zastavili do tega vozička, ki tukaj le stoji. Kako dolgo smo vendar hranili, da smo ga kupili, in kako dolgo smo zavoljo njega črni kruh jedli! Ker je pa božja volja — no, naj gre v božjem imenu. Da bi le kmalo moj voziček na versto prišel, da bi potem berž živeža nakupil ženi in otrokoma.“

„Tukaj je! Povej mi berž, ali še stanuješ v zakotni ulici?“

„Še, še.“

Prodajavec pride s svojim stolom k vozičku in vpije: „Alo voziček, voziček, kdo ga potrebuje — voziček, alo voziček!“

Bridki posmeh možev je pokazal, kako mu je pri sercu. Gospodičini ste tiho med seboj nekaj govorili. Prej ko ne, ji je nekaj razveselilo.

Prodajavec začne zopet: „Alo voziček, trideset frankov, samo trideset! — Pet in dvajset, voziček kakor nov, skoro zastonj. — Dvajset frankov, no —“

Ena izmed gospodičin pokima z glavo in prodajavec koj zavpije: „Dvajset frankov — Dvajset frankov! Ali ne dá nihče več?“

„Se so nekteri več dajali, pa gospodičina je vedno ceno povikševala. Prodajavec gleda na vse strani, bode li še kdo pomignil. „En in dvajset frankov! — Dva in dvajset! — Tri in dvajset! — Štiri in dvajset! — Pet in dvajset! — Sedem in dvajset! — Sedem in dvajset frankov! No, ali ne dá nobeden več? — Sedem in dvajset frankov prvič, drugič — no, nobeden več — in in in — — tretjič! Dobro srečo!“

Težak hiti v hišo prodajavčevo, da vzame denar in da potem domu teče. Še enkrat žalostno pogleda voziček in lej — gospodičina ga nagovori: „Vi mož! ali si hočete kaj zaslužiti?“

Ta malo pomisli in vpraša: „S čim bi Vam pa mogel vstreči, gospodičina?“

„Rade bi, da se ta voziček domu spravi.“

„Žal mi je, da tega ne morem storiti; sila se mi mudí.“

Prijazna Marica, ki je reveže bolje poznala ko njena tovaršica, reče urno možu, ki je ravno kar hotel oditi: „Radi bi v zakotno ulico voziček odpeljali.“

„A tako, potem lahko storim, saj grem jaz tudi tje.“

Prime voziček, privleče ga izmed drugih reči in ga odpelje za gospodičinama, ki ste prav urno hiteli. Tožnost ga napada pri misli, da mora svoj lastni voziček za druge voziti. Pa vendar gotovost, da bode z dobljenim denarjem solze ženi in otrokom obrisal, ta gotovost je primešala žalosti sladko tolažilo. Nerad je sprejel zapoved, naj malo počaka pred neko prodajavnico, vendar ni dolgo čakal, ker gospodičini ste se le malo mudili. Kupili ste vrečo krompirja, več hlebov kruha, nekaj butaric derv in Marica sama je skerbno še neki lončič vteknila med žaklje na voziček. Prišedši v zakotno ulico, vpraša

voznik ženske, kam želite, da se voziček odpelje. Marica premišljeno odgovori: „Le naprej, še malo dalje.“

Nepazeč na ta ukaz obstoji mož pred nekimi malimi durmi, pred ravno tisto hišo, v katero je zjutraj Marica iti hotela. Mož se spodobno odkrije in vljudno prosi: „Dovolite mi gospodičini, da se le malo tukaj oglasim!“ Ko ste mu dovolili, odpre duri in hiti noter; ali gospodičini mu sledite za petami in se posilite za njim v izbo. Merzla groza napade Marico in njeno tovaršico. Prizor v tej hiši je bil strašen. Mlada žena, ki je zraven postelje sedela, ležala je oterpnjena na kamnu, lica blede, oči zaperte, ustnice višnjeve in glava na vogel postelje naslonjena — kakor merlič. Deček je držal oterpnjeno roko materino in vpil je ravno tačas, ko ste gospodičini z očetom v izbo stopile: „Draga moja mamica, lačen sem — daj mi košček kruha!“ Mož, ne pazeč na pričujočnost tujk, skoči k svoji ženi, kliče jo z imenom, puli si lasé in vpije: „Reza, oh draga moja Reza . . . ti nesrečna žena! Oh Bog, je li mogoče? Mertva — mertva lakote in mraza! Ali smo to na tem svetu zaslužili!“ Pri teh besedah zgrabi nož, ki je ležal na mizi; Marica zakriči strahú, skoči k njemu in mu izterga iz rok strašno orožje ter reče: „Potolažite se, vaša žena ni mertva. Tukaj vzemite in tecite v bližnjo kerčmo po nekaj vina.“ Podá mu nekaj krajcarjev ter mu vrata pokaže. Urno kot strela oddirja ta skozi vrata in zgine.

Marica vzdigne revno ženo; njeni žametni plašč in dragoceni klobuk se je sicer pomečkal, pa na to plemenita gospica ni pazila, ampak se trudi, kakor bi nesrečnica bila njena prava sestra. Iz žepa vzame pomorančo in spusti iz nje sok med modre ustnice oterpnele žene, zraven tega je pa skerbno dergala njene roke v svojih. Veselja zakriči, ko mati oči odpre. Med tem pa Milica ni ogledovala te žive podobe uboštva, temuč berž ko je slišala prošnjo dečkovo, berž je hitela k vozičku in vzela iz lončenega

piskra kruh ter dečku ukazala, naj nekaj derv še v ogenj verže. Komaj je Janezek kruh zagledal, ni se meknil od njega, začel je zopet prositi kruha. Milica, kateri so se še zjutraj tako zelo gnjusili ubogi ljudjé, bila je kaj ginjena; vzame hlebec z mize in naslonivši ga na svoje persi in lepa oblačila, odreže dečku kos ter mu ga dá rekoč: „Na, ljubi moj, na, pa jej; zdaj ne bodeš več lačen.“ Janezek zgrabi kruh, poljubi v znamenje hvaležnosti svojo roko in Milico tako sladko gleda, da se je morala oberniti in z ruto skriti svojo ginljivost. Mati odpre oči in nekako veselo pogleda jedočega otroka. Ravno se je hotla zahvaliti neznanima dobrotnicama, ko nje mož v izbo stopi. Viditi, da živi ona, ktero je že mertvo mislil, postavi urno steklenico na mizo, s solznimi očmi dirja k nji ter jo poljubljuje; oklene jo z rokama, kakor bi se bal, še enkrat jo zgubiti in zakričí ves iz sebe: „Reza, draga žena, ali še živiš? O potem nam nič ne manjka! Glej, jaz imam denarja od našega vozička; zdaj si bomo kupili dovelj živeža, le umiri se, ljuba Reza. Oh moj Bog, pri vsi nesreči sem vendar vesel ko angelj . . . Da pa res, Reza, jaz sem gotovo mislil, da si že mertva!“

Marica prinese vino in ga vliva med ustnice revni ženi. Med tem, ko ta povživa, gledal je mož z začudenjem Marico in njeno tovaršico, ki je nekaj dalje pri ognjišču stala in Janezkove roke proti ognju držala in mu govorila: „Samo ogrej si nožice, ljubček, in jej hitro kruh, hočem ti še dati.“

Mož, kakor bi se zbudil — viditi je bilo, kakor da je pričujočnost miloserčnih gospodičin še le zdaj opazil, velí jecljaje: „Odpustite, odpustite mi milostljive gospodičini, da se vama dozdam še nisem zahvalil za veliko dobroto, ki ste jo skazali moji revni ženi. Gotovo je to velika dobrota, da se ponižate stopiti v hišo revnih ljudi, zahvalim se vama za tó tisoč in tisočkrat.“

„Blagi ljudjé!“ odgovori Marica, „réve dobre,

kaj ste lakote in mraza prestali in kako bi vam težavno bilo, da bi morali v starih dneh kruha berati, posebno ker ste pošteni in delavni ljudje, ki si pičli kruh s potnim obrazom služite. To se mora obdarovati: od zdaj ne bode več pomanjkanja terpeli.“

Polno roko denarja na mizo strese in nadaljuje: „Tukaj imate nekaj denarja. Pred durmi zunaj imate krompirja, derv in kruha; vse to je vaše. Tudi voziček ni prodan, ostane vaš, rabite ga kakor do zdaj, živite v kreposti in ne bode vam nikdar treba berati. In ako bi še kdaj bili v potrebi, tukaj na listku stoji moje ime in stanovanje, obrnite se v potrebi do mene in rada vam vselej pomagam.“

Maričinega govora ni nič motilo; vse je bilo tiho in mirno. Potok solz se vdere po licih možu in ženi. Ne more besedice spregovoriti, ampak le pogleduje zdaj eno zdaj drugo dobrotnico, kakor da bi še ne verjel, kar sliši. Ko Marica neha govoriti, verže se okrepčana mati na kolena, prime roko Maričino, pomoči jo s solzami in reče: „Oh gospodičini! Bog vama bode povernil, da ste našo hišo kakor dva angelja varha obiskali in nas grozni smerti oteli.“

„Ali ste torej veseli, mati?“ vpraša Marica.

„Oh kako, dobra gospodičina! zdaj smo srečni; pogledjte tam Janezka, kako veselo okoli ognjišča pri toplem ognju skače — revček! In ako bi to nedolžno jagnjice, ktero tukaj umira znalo govoriti, gotovo bi se tudi vam zahvalilo in vas blagoslovilo!“

Marica skoči pri teh besedah berž k bolnemu otroku in opazivši, da je res zavoljo lakote in mraza smerti blizo, migne Milici, da bi odšli. Ta, ki se je radovala nad dečkovim veseljem, vzdigne ga in ga poljubi ter pride potem k prijateljici. Odhajaje reče še Marica: „Vmirite se; hitro vam hočemo za bolnega otroka zdravnika poslati in upam, da ga bode te mati še rasti vidili.“

Prijazno in veselo se nasmejata mož in žena. Oba spremita gospodičini do duri in tu je bilo zopet solz hvaležnosti in veselja dovelj, dokler jim niste dobrotnici zginili izpred oči.

Marica in Milica ste šle dolgo časa tiho po ulici. Obema je bilo serce prepolno, da bi bili mogli svojih občutkov razodeti. Ko ste že nekaj cest prehodili, vpraša Marica: „No, draga Milica! povej mi, ali so revni ljudje res tako gnjusni, kakor nekteri mislijo?“

„O ne,“ odgovori Milica, „veseli me zares, da sve danes skupaj prišle. Zdi se mi, kakor bi me nekaj svetega povikševalo; čutim nekaj, pa sama ne vém kaj. Ne ustrašim se več do zdaj ubožstva; si li vidila, kako sem dečka vzela v naročje in ga polju bila? Oh revni ljubi otrok!“

„Revni Janezek! solze so mu silile iz očesic, ko si odhajala, Zdaj mi pa povej, ali je na svetu več sreče, kakor jo me imave? Ti dobri ljudje, pa so umirali lakote; povzdigovali so roke k Bogu in pomoči prosili in me sve prišli kakor od Boga poslani; poklekovali so pred naju in zavoljo naju zahvaljali so se Bogu! O Milica! naše dozdanje življenje ni bilo toliko vredno, solze hvaležnosti teh ljudi znajo nam mnogo dušnih madežev oprati.“

„Ne pravi mi nič več,“ reče Milica nekako nepoterpežljivo, „dosti sem razumela. Od zdaj za naprej hočem vsaki dan iti s teboj in hočem reveže obiskovati ter vdeleževati se ljubezni do bližnjega. Še le danes sem spoznala nebeško veselje, predčutke blaženosti na zemlji . . . O sveto početje! Kako nesrečni so pač bogatini, ki te ne poznajo!“

V tem trenutku krenete za vogel konec terga in zginete.

Ljud. Tomšič.

II.

Jernejček gre v šolo.

Kdo izmed nas se ne spominja kakošne dogodbe, ki ga je bila do solz ginila in mu tudi še pozneje vselej ogreje serce, kedar mu živo stopi pred oči? Izmed njih veliko, ki sem jih doživel, hočem bolj v živo popisati le eno, če ravno dobro vém, da ž njo marsikomu svojih dragih čitateljev povem le malo novega, kajti znano mi je, da je bil kateri že sam nje priča, če ne v vseh njenih okoliščinah, gotovo v nekterih.

Sredi velike ravnine se polagoma vzdiga krasen holmec; sadonosno drevje mu venča glavico, lepo obdelano polje in zelene senožeti pa rebra; izmed sadnih dreves slamnate strehe kviško šterlé, sredi vasi zvonik bele cerkvice v nebo kipí, kazaje seljakom, da je tam gori prava njihova domovina; pred cerkvico belo stoji stara košata lipa za pričo, kedaj se je hiši božji vložil temeljni kamen; izpod lipe žuborí hladni studenec, s čegar vodó se je gasilo apno za hram božji; studenčnica v ozki stružici, katero obrašča nizko verbje, s holmca šumlja ter se odceja v potok, ki se med zelenimi travniki proti vzhodu vije po ravnini.

Na krasni ta holmec, ki stoji na zemlji slovenski, me v duhu spremljaj, ljubi čitatelj! Peljati te hočem sred vasi v čedno hišico, kjer še bivajo otroci blažene družine, ktera mi ne izgine iz spomina, dokler se bode v mojih žilah pretakala kri. Že je preteklo trideset let, pa živo mi še stoji pred očmi dogodba, ktere sem priča bil jeseni leta 1834.

Martin in Urša sta imela leta 1834 petero otrók, tri sine in dve hčeri; najstarejšemu sinu sta

dala po očetu imé Martinček, družemu so rekli Jernejček, tretjemu je bilo imé Tonček; starejšo hčerko sta dala po materi kerstiti za Uršico, maljšo pa za Nežiko. To ti je družinica, pri kateri se hočem nekoliko muditi. —

Oče in mati nista v šolo hodila, ker je do leta 1832 v tistem kraju še ni bilo; vendar je mati znala brati, naučila se je bila domá od svoje matere. Milo se je očetu delalo, da mu oči niso hotle in znale pobirati čerk, zlasti ko je mater ob nedeljah popoldne poslušal brati iz življenja svetnikov. Bil je torej med prvimi, ki so se trudili, da bi župnijsko šolo ustanovili. Leta 1832 o sv. Jakobu je stalo doveršeno šolsko poslopje, in o vseh Svetih so prvič v šolo vreli otroci; med njimi je bil se vé da tudi Martinov Martinček, o družih vseh Svetih šel je ž njim že tudi Jernejček. Dobro sta se učila in lepo vedla bratca obá, tako da sta bila leta 1833 in 1834 v zlatih bukvah, Jernejček je verh tega še celó prvo darilo prejel.

Leta 1834 je doveršil domačo šolo Martinček. Oče in mati, čeravno ne bogata, rada bi ga bila poslala na glavno šolo v Ljubljano z namenom, da bi se šolal za duhovski stan; toda Martinček ni kazal veselja zapustiti priljubljeni dom. Oglasi se pa Jernejček, da bi rad šel v Ljubljano. Komu je bilo to bolj všeč, kakor materi, kateri je bil Jernejček še nekaj bolj pri sercu od njegovega brata, ker je bil pohlevniši in krotkejši. Pri tej priči je storjen sklep, da koj o sv. Mihelu pojde deset let stari Jernejček na glavno šolo v Ljubljano. —

Nenavadno življenje in gibanje se pri Martinovih štirnajst dni pred sv. Mihelom začne. V pondeljek se oče odpelje v bližnji terg, nakupit blaga za poverhnjo obleko in obutev in naprosit šivarja in čevljarja, da prideta na dom Jernejčeku jo izdelat. Mati pa odpre veliko skrinjo, prejšnja leta s platnom založeno, da mu iz najtanjšega napravi potrebno perilo.

Že v sredo je vse živo v hiši. Zarano pride čevljar ter na klop izloži svoje orodje, kmali za njim v izbo stopi šivar, ter se vsede za mizo; oče jima kramo prinesó, in urno za delo primeta rokodelca; po kosilu k mizi prisede tudi mati ter začne Jernejčeku urezovati srajčike; štirnajst let stara Uršica jej z veseljem pomaga šivati za druzega bratca. Jernejček ves božji dan pri materi sedi, jej gleda v perste, ki urno vbadajo v platno ter jej nit v šivanko vdeva, vedé, da so materi že oslabele oči. Ne misli, dragi čitatelj, da ti hočem popisovati opravila, ktera so ti dobro znana iz vsakdanjega življenja, vse kaj druzega je, kar opazuje moj duh. — Kaj neki? Veselje in skerb, ki ju na obrazu berem materi in očetu. Veselje se jima iz oči zasmehljá, kedar jima stopi v spomin, kako dober, pobožen, pohleven, krotek in ubogljiv sinek je Jernejček, ki jima je veliko veselja preteklo šolsko leto napravil z dobrim učenjem, z lepim izgledom v cerkvi, šoli in tudi domá, tako da so ga sosedje na izgled stavili vsem vaškim otrokom. Ko bi ti, ljubi čitatelj, mogel vidno pokazati veselje, ktero uživajo starši nad dobrimi otroci, gotovo bi se bal, kaliti edino to povračilo, ktero jim moreš dati za brezštevne dobrote, ki so ti jih že skazali. Starši tega svojega veselja tudi ne skrivajo, otroci sami je lahko spoznajo že iz velicih skerbi, ki jih starši imajo za nje, tuji pa iz pogovorov o njenih otrocih. Ne enkrat, gotovo stokrat sem slišal na svoja ušesa, da so starši tako-le govorili: „Največe naše veselje na svetu so otroci; nikoli nam ne bode žal za skerb in stroške, ki je obračamo na nje; svoje serce bi jim dal ali dala iz sebe, da ostanejo, kakoršni so zdaj, tudi v prihodnje itd.“ Enako govorili so gotovo tudi tvoji starši, mladi čitatelj, če jih tudi sam še nisi slišal; kajti previdni so, oni svojih otrok ne hvalijo v obraz, češ da se jih ne loti ničimerna prevzetnost, govore pa druzim, od katerih večidel zvedó tudi otróci misli svojih staršev.

Vendar omenjeni čas nisem bral le veselja starišem v očéh, ampak zapazil sem tudi neko skerb na njihovem obrazu. Kakošna skerb da jim nepokoji serce, tega pač ni težko uganiti. Marsikaj je, kar jim jo dela. Pred očmi jim živo stoji, koliko hudega in grenkega lahko prinese leto. Dobro vedó za nevarnosti, ki na tujem kraju proté drazemu Jernejčeku, ne vedó pa ne, ali se jim bo posrečilo, da v Ljubljani dobé koga, kateri mu bo namestoval skerbnege očeta in ljubo mater. Materi je znano, kako lahko se popači najboljši otrok, ako nima pri sebi dobrega vidnega angela varha. Te in enake misli staršem delajo skerb zavolj sinka, kateri se ima ločiti od njih za deset dolgih mesecev. In ta skerb, kakor se mi za gotovo zdi, bila je vzrok, da se je sem ter tje kaka gorka solzica po licih vternila iz oči, v kterih je plavalo tudi veselje.

Cem bliže je čas ločitve, tem živejše Jernejček čuti, kako sladko da je, biti pri starših, neko čutilo, doslej mu neznano, veže ga do njih; sam ne vé, od kod da izhaja to, da se mu ne ljubi ne za trenutek iti od doma, okoli matere se vedno suče in ž njimi hodi, kamorkoli gredó od mize. Dan pred ločitvijo nenadoma nedolžno staršev popraša: „Mati, ali se vam bo kaj tožilo po meni! — Oče, ali boste med letom prišli kedaj v Ljubljano k meni pogledat? Ali se me boste domá kedaj spominjali? Ali me boste mar pozabili?“ — Mati ga stisne k svojemu sercu, rekoč: „Ljubo moje dete! vse moje misli in želje bodo vedno pri tebi.“ Rekši ga serčno poljubi, vroča solzica se potoči iz njenih očes Jernejčeku na lice, tudi sinku solze zalijó oči, glasno znamenje, da se lepo ujemate serci. Že péro vprašanje, še bolj pa drugo: „Mati, zakaj pa jokate?“ zdi se materi tista prilika, o kateri bi Jernejčekovo serce vtegnilo najbolj pripravljeno biti, da sprejme njene nauke, ki mu jih je namenila dati za na tuje. Torej ginjenega serca ljubeznjivo spregovori, rekoč: „Kako ne

bi bila v skerbéh zavoljo tebe, saj vem, da te na tujem dómu čakajo marsiktere nevarnosti, v kterih ti ne bom mogla na strani stati. Jaz se ne jokam iz žalosti, saj sem vesela, da pojdeš v Ljubljano, kjer se boš veliko lepega in koristnega učil; serce se mi topí le zató, ker te pri meni ne bo, ker ne bom vidila, kako se bodeš obnašal, ali se boš pridno učil, ali boš rad molil, ali boš svojim prednikom vselej pokoren, glej, edino to mi dela skerbi dobro vedoči, da boš nesrečen, če tako ne ravnaš. Otroci tako radi zabite svoje dolžnosti, v Ljubljani pa mene pri tebi ne bo, da bi te je opomnila o pravem času. Ko bi vedela, da najdemo dobre ljudi, kteri bodo za-te skerbeli, kakor skerbiva jaz in dragi oče tvoj, prav nič ne bi mi bilo težko pri sercu, akoravno te priserčno ljubim, ker si tako rad pri meni.“ Izrekši mati utihne ter ga serčno poljubi; zopet se jej vterne iz očí solzica, ki se potoči sinku po licu. Tudi Jernejčeku, njegovima sestricama in bratcema in vsem pričujočim se je milo storilo. Toda kmalo si Jernejček serce ohrabri ter ginjeno mater tolaži, rekoč: „Ljuba mamica! nikar se ne jokajte, večkrat ste mi pravili, da nebeški oče vedno čuje nad nami, da je povsod pri nas, on bo na tujem za me skerbel in angelec varh me bo vedno spremljal in varoval, kakor ste mi tudi že večkrat povedali; vidili boste, da se bo dobro izšlo.“

Tolaživno hladilo so bile maternemu sercu te Jernejčkovе besede, žalost zginе, za nekoliko časa tihota nastopi v izbi, kakor da bi vsi premišljevali tehtnost Jernejčkovega govorjenja, potem pa jamejo urni delavci pogovarjati se o družih rečéh.

Taki pogovori med materjo in Jernejčekom so se ponavljali zadnje dni, le tem milejši so bili, čem bliže je bil dan ločitve.

Pred svetim Mihelom zvečer je nenavadno tiho v Martinovi hiši; še Tonček in Nežica, ki še nič ne vésta, kaj se pravi ločiti se od bratca, sta nekako

bolj mirna, ko druge večere; Martinček pa Uršica sta vedno okoli Jernejčeka, kateri ima jutre iz doma iti, ter ga marsikaj po otročje poprašujeta, n. pr., kedaj da se domu verne, kaj lepega da jima prinese iz Ljubljane i. t. d. Tudi mu vsaki v roko stisne malo darilce v spomin, Uršica pa mu verh tega tudi obljubi, da mu bode sem ter tje sadja poslala na zimo.

Dogovorivši se gre po opravljeni večerni molitvi mlada družinica spat; oče in mati pa še dalje v molitvi ostaneta, nisem sicer slišal, česa sta prosila, kajti prav na tistem sta molila, toda vendar za gotovo vém, da sta Jernejčeka in jutrajšnji njegov odhod v mislih imela. Ko je ura odbila deset, bilo je vse v sladkem pokoji. Predno se sv. Mihela jutranja zarja zazná na izhodnem nebu, sta oče in mati že na nogah, tudi Jernejčeka ni bilo treba klicati, skerb o ločitvi ga je sama rano zbudila. Urno se pokriža, vstane, jutranjo svojo molitev opravi ter bratca in sestrici zbudi. Komaj se oblečejo in odmolijo jutranjo molitev, že je vse pripravljeno za odhod. Po zajterku Jernejček jame slovo jemati, vsacemu posebej v roko seže ter ga poljubi, poslednjič k materi stopi, zahvaljuje se jim za vse prejete dobrote, prosi jih, da mu odpusté vse pregreške, ter z besedami: „nikar me ne pozabite, molite za me“, materi do solz gine serce, čeravno so si prizadevali, zadnji trenutek skriti vso žalost. Namesti odgovora z roko sežejo v posodico na steni pri izbinih vratih visečo, kjer vedno hranijo blagoslovljeno vodo, s katero ga poškropé ter mu znamenje sv. križa na čelu storé, rekoč: „Jernejček, zdaj pa idi z očetom v imenu božjem!“

Vsa družinica Jernejčeka spremlja do voza, ki je že vprežen stal pred hišo: Mati sinku pomagajo na voz, oče v roke vzamejo vajet, z bičem tla pred konjem prekrižajo, rekoč: „križ božji,“ vsedejo se zraven Jernejčeka in poženó konja; konj se prestopi,

kolesa se obernejo in voz jame derdrati izpred hiše, toda še počasi, kajti mati z vso svojo družinico Jernejčeka zraven voza gredé spremlja do zadnje hiše, poleg ktere stoji znamenje, ki v sebi hranuje sveto britko martro. Ne misli pa, ljubi čitatelj, da mati nema gre zraven voza, na katerem se ravno odpeljava pol njenega serca. Kaj neki govori? Kar ji narekva materno, ljubezni plamteče sercé. In kaj jej serce narekuje? Nauke, več ko zlata vredne, — besede, ki jih Jernejček ne bode pozabil do zadnjega izdihljeja svojega življenja, — besede, ki mu bodo živo stale v spominu in pred očmi, ko bo že v grobu trohnelo sercé, ktero mu je zdaj govorilo. Ona govori, kakor more govoriti le mati, in sicer s tako milim in resnim občutkom, da bi bila omečila tudi kamnito serce! Kako bi bil torej mogel Jernejček suhih oči ostati; tudi očetu se je jako milo storilo! Mati leta staro Nežico na desni roki, z levico pa vozá deržé se Jernejčku na serce v kratkih prenehljajih polaga naslednje besede: „Ljubo moje dete! za dolgo časa ravno mene zapuščaš, ne morem si kaj, da ti ne bi zdaj ponovila najpoglavitniših naukov, ki sem ti jih doslej dajala: Bogá nikoli ne zabi, pa Bog tudi tebe ne bo; — vedno ga imej pred očmi; — prosi ga, da ti razsvetli um! — le pridno se uči; bodi vedno krotak in svojim učnikom pokoren in predstojnikom vsem; — ogiblji se hudobnih tovaršev; — vsaki dan priporoči se materi božji, svojemu patronu sv. Jerneju in angelcu varhu, čegar glas verno poslušaj; — móli, móli rad, pa móli tudi za-me in za ljubega očeta, kakor midva moliva za-te!“

Zadnje besede izgovorivši dospéjo do znamenja, kjer se morajo ločiti, voz postojí, da si še sežejo v roke, oče potegnejo za vajet, konj spozná očetovo voljo, jame dirjati, mati z mlado družinico obstane, za njima še pošlje voščilo: „v božjem imenu hodita,“ stoji kakor okamnena in gleda za odhajajočima, dokler jej ne zgineta izpred oči, po holmcu derdraje navzdol.

V tem hipu z bele cerkvice zazvoni ter vabi moliti angelsko češčenje zjutraj ob sedmih. V molitvi se ohladijo in utolažijo ginjena serca vsej Martinovi družinici, tej, ki je doma ostala, in uni, ki se je v Ljubljano derdrala. Zdi se mi, da je kaj več bilo, kakor slepo naključje, da se Jernejček o Marijinem zvonjenji in v molitvi odpelje od doma.

Dragi čitatelj! zapustiva zdaj mater in čvetero otročičkov, ki so se vernili na dom, in v duhu idiva za očetom in Jernejčekom, ki se peljeta proti beli Ljubljani.

Odzvonilo je in odmolila sta tudi, ko s holmea priderdrata na ravnino. Oče jamejo hitrejšje voziti in tako ne spregovorivši besede kmali dojdeta do hrastovega gozdiča, okoli kterega se cesta zavije; nehoté se oče in sin pri znamenji, kakor da bi se bila zmenila, z vozá nazaj obrneta na griček, kjer stoji dragi jima dom, ki jima bode zdaj zdaj zginil izpred oči. V resne misli vtopljena še nekoliko časa molčita, kmali pa se jima serci otajate in jezika omajata tako, da se izpustita v žive pogovore. Skerbno pa se oče dolgo ogibljejo govóriti o domu, da ne bi ne sebi ne sinku ponovili serčne rane britke ločitve, rajši márnjajo o beli Ljubljani, šoli, učiteljih in ljudéh, kterim ga bodo izročili za deset mescev. Le bolj od strani sem ter tje omenjajo serčne svoje želje, da ne bi Jernejček nikdar pozabil lepih maternih nauk. Še le ko se že Ljubljani bližata, se naravnost k Jernejčeku obernejo, rekoč: „Bog bo gotovo uslišal materno molitev, da se nama vse izide po sreči. Le vedno priden bodi in prijazen, pohleven in priljuden, krotak in ponižen, pa boš kmali spoznal, da te bodo radi imeli tudi tuji ljudjé. In tako se boš Ljubljane lahko in kmali privadil.“

Med tacimi pogovori pozno zvečer v Ljubljano dospeta. Drugi dan za rana vstaneta, ob šestih v šenklavško cerkev k sveti maši gresta, ondi veliko množico zbranih ljudi najdeta in med njimi bilo je

tudi precej šolarjev. — „Kakor da bi bila domá, tako se mi je zdelo,“ Jernejček iz cerkve gredé očetu spregovori. — „Glej, da je res, kar ti je mati pravila, da so tudi tukaj dobri ljudjé,“ odgovoré mu oče, in težek kamen se jim je odvalil od serca, kajti Jernejčkové besede bile so jim poroštvo, da se mu ne bo preveč tožilo po domu, česar so se najbolj bali.

Po zajterku obišejo oče drazega svojega prijatla, kateri jim nasvetuje primerno dobro stanovanje za Jernejčeka, potem gredó zapisat ga v šolo in učnikom priporočiti. Prijazno bila sta oba sprejeta, tako da je obema iz serca zginila vsa otožnost.

Ko sta se bila znebila poglavitne skerbi, oče Jernejčeku še nakupijo potrebnih šolskih knjig, potem pa se naglo domú odpravljajo. Opoldne je že naprežen voz stal pred gostivnico, kamor jih je bil, se vé da, Jernejček spremil. Se enkrat sinu v spomin skličejo matrne slóvesne besede, mu v roke sežejo in stisnejo sreberni tolarček, navadni pozdrav. „Bog te obvari, Jernejček!“ izustijo, se na voz vsedejo, poženo konja, ki jame drobljati, in kmali sta si oče in sin izpred oči.

Tako je bilo, ko je Jernejček prvič šel od doma.

Berem ti pa, dragi bravec, na obrazu željo, da bi rad kaj več zvedel o Jernejčkovem daljnem življenji? Opustivši popisovanje njegovega obnašanja na novem domu in v šoli, ti le toliko povém, da nikdar ni pozabil maternih in očetovih nauk, torej je bil kmali ljubljencek vseh svojih predstojnikov in součencev, pa tudi pervak v šoli, tako da je konec šolskega leta prvo šolsko darilo prinesel domu, materi in očetu na veselje. Z malimi premembami je bil vsak Jernejčkov odhod od doma podoben prvemu, pa tudi domú se je vsako leto vernil z novim šolskim darilom. Ne le vaščani, ampak vsi, ki so poznali Jernejčeka, blagrováli so njegove starše.

Radovedni ste o Jernejčku, in radi bi morda še zvedeli, kaj in kje da je zdaj? Tudi to vam rad, toda ob kratkem povém. Starši so ga bili, kakor veste, v Ljubljano poslali, da bi se bil šolal za duhovski stan. Ali Jernejček spoznavši, da ni poklican v ta stan, staršem po doveršeni osmi šoli odkritoserčno razodene vse svoje misli in želje. Staršii vedé, da nikdar ni dobro otrók siliti v kak stan, k se ne dá več spremeniti, dovolijo mu serčno radi želje. Jernejček se tedaj podá v više šole na Dunaj, ondi vedno zvest ostane maternim naukom, in tudi zdaj še, ko je mož bistrega uma, učene glave, žlahtnega serca, na potu do visokega stanú, spominja se hvaležnega serca z veseljem lepih naukov svoje matere, da si tudi že davno v grobu spé. Vsako leto jih, čeravno biva daleč od doma, obiše na revnem pokopališču domače vasí.

Blagor očetu in materi blagor,
V strahu ki božjem otroke redé;
Blagor ne manjši pa tudi otrokom,
Staršem v veselje in čast ki živé!

Starši, otroci v Gospodu zaspé,
V večnem veselji se tam prebudé.

Anton Lézar.

III.

En krivičen vinar deset pravičnih sné.

(Po sporočilu nekega duhovnika.)

Bilo je leta 1820. Primaham iz mesteca M., kjer sem v latinske šole hodil, prav vesel na jesenske praznike domú; kajti vsakemu delavcu veselo utripje serce po srečno opravljenem poslu. Perve dni

sem imel ljubim staršem in znancem dosti novega povedati, ker jim je bilo le malo znano, kar se po mestih in po svetu godi; oni pa so tudi meni povedali, kar se je znamenitega pripetilo v domačem kraju. Zvedel sem med mnogimi drugimi prigodbami tudi to, da je naš sosed nagloma jako obogatel. Naš sosed je bil kramar, ali na kmetih je v tistih časih kupčija le malo dobička dajala, kajti naši očetje so bili bolj varčni, priprosti in pohlevni ko mi; niso si želeli tujih šeg, tedaj tudi ne tujega blaga; pridelali in naredili so si sami, kar mi zdaj drago kupujemo. Kaj čuda tedaj, da je našemu sosеду blago le malo dobička donášalo! — Ali, kakor sem povedal, zdaj je na enkrat obogatel, in s čim? tega si ni mogel v celi vasi nobeden razjasniti.

Kramar je veljal med kmeti za izobraženega človeka — kakoršnih še dan danes tu pa tam najdeš po kmetih; torej je začel zdaj sebe, svojo ženo in otroke gosposki, po novem kroju oblačiti. V svojo štacuno je nakupil mnoge lepe, drage cene robe, z eno besedo: siromašni kmečki kramar se je spremenil v gospoda tergovca. In kakor je že pri nas zemljakih navada, da nosimo glavo po koncu, če sreča pred naša vrata posije, tudi naš sosed na to ni pozabil. Spomnim se, da sem ga popred pogostoma v cerkvi vidil, kakor druge pobožne ljudi, zdaj pa skoraj nikdar več. Vaščani so z glavo majali, in nekteri so celó šepetali: „Najberž mu škratec nosi!“ — Ali kaj je maral tergovec za govorico kmečkih ljudi! Vozil se je s svojo družino v bližnje mesto na zabave in veselice, kajti kmečka družba se mu je premalo zdela, slovenski jezik se mu je pristudil! — Kako pač zverti sreča človeku glavo, ta okrogla, vkanljiva sreča! — Zvedel sem uno jesen tudi, da je zginil nekaj mesecev popred iz bližnjega mesta mlad žlahtnik, pa nikdo ni vedel, kam? Zastonj je bilo vse popraševanje in iskanje po njem, in sploh se je govorilo, da je najberž v tujo

deželo potegnil; kajti bil je silno v dolgove zakopan. —

Hitro so mi prešli prijetni dnovi jesenskih praznikov, s težkim srcem sem slovo vzel od očeta in matere, ter odrinil spet v latinske šole.

Čez pet mesecev mi dojde od doma list, v katerem so pisali oče: „Čudno se nam zdi vaščanom, da je naš tergovec vso svojo robo te dni v mestu pod ceno razprodal; govori se, da se misli nekam drugam preseliti. Res čelaren se mi zdi ta človek, vidi se mu, da sredi obilnega premoženja ni prav srečen.“ — V poznejih listih niso nič več tergovca omenili. Dotekle je spet šolsko leto in ž njim sem doveršil, hvala Bogu, srečno latinske šole v M. Ko pridem vesel v domačo hišo, povedali so mi, da tergovca in njegove družine ni več v vasi. Marsikdo je terdil, da se je preselil v Ljubljano, drugi da na Dunaj; jaz pa si tega človeka nisem mogel iz glave zbiti, pa tudi si njegovega obnašanja ne razjasniti. Tisto jesen je v prodani njegov hram strela treščila, in pogorel je. To je zbudilo med bedastimi ljudmi spet veliko šepetanja: „Glejte — glejte! da je bil v zvezi s hudim . . .!“ Gospod fajmošter pa so djali: „Bog! kdo pozna pota tvojih sklepov?“ —

Prešla so po tem prigodku štiri leta. Ker sem čutil v svojem sercu veselje do duhovskega stanú in da bi najsvetejšo željo ljube matere spolnil, stopil sem v duhovšnico v Gradcu. Kdor pozna redno, mirno življenje za svoj poklic vnetih mladenčev v duhovšnicah, ta mi bo pač priterdil, da sem preživel tam tudi jaz najveseliše in najlepše dni, katerih se pogostoma z radostjo spominjam. Ker je že stara navada, da dijaki in bogoslovci v jesenskih praznikih popotujejo drug k drugemu, grem tudi jaz enkrat milega prijatelja blizo Celja obiskat. Po veliki cesti proti Celju gredočega, dojde me poštna kočija, ki je derdrala v Terst. V njej je sedel gosposki oblečen mož z upadenim, bledim obrazom in sivimi lasmi.

Ko ga ostro pogledam, ostermim; bil je nekdanji naš sosed, pa kako spremenjen! Ni še bil petdeset let star, pa vendar že sivih lās! — Kočija se je mimo odpeljala, ali v Celju sem zvedel, da je ta gospod iz Tersta! — Večkrat mi je prišel odslej nekdanji kramar na misel, in djal sem sam pri sebi: „Moj Bog! pač težek kamen mu mora na sercu ležati!“ — —

Doveršivši dvanajsto šolo, stopil sem v vinograd Gospodov, v ktereга me je klical. Ali dragi oče in mati nista si čakala, po čemur sta tako kopernela. Sin, novomašnik — molil in jokal je pri prvi sv. maši za njuni duši! — Preteklo je spet dvanajst let. Stopil sem v starost, kateri se pravi: „poldne“ življenja; kajti kakor solnce na nebu, nagne se tudi življenje od te dobe proti večeru — proti koncu. Opravljal sem službo kapelansko pri sv. A . . . Zavolj raznih opravkov se podam neki dan v Gradec, ravno o času velikega in daleč znanega sejma s staro robo, ki mu Nemci pravijo: „Fetzenmarkt.“ Tu zagledaš cele verste graških siromakov, sedečih pri razpostavljenem starem blagu, katero je večidel brez vse vrednosti; ali ubožec upa, da mu bodo ljudje vsaj iz milosti vergli nekatere petice za njegovo robo. Oj siromaštvo, ki od tega živiš, kar bogatin zametuje, ti si huda — huda šiba v roci božji, s katero današnji svet tepe! — —

Tudi jaz sem šel tega revnega sejma gledat, pa žalost mi je serce pojila. Vidil sem tu stare obleke, tam knjig, tam orodja, tam starega pohištva in vse kložnje, ktere si le človek more misliti. In za njo pobite obraze revnih prodajavcev! — Pridem do široke mize, na kateri je križem ležalo mnogo omenjenih reči. Ozrem se na suho upadlo lice stare žene, ki je za mizo stojé robo ponujala; zdel se mi je njen pogled znan. Ozrem se drugo- in tretjokrat, in stresem se po vsem životu: spoznal sem ženo nekdanjega našega soseda! Pa oh! kako spremenjena, v kakem stanu je bila! — Pristopim k

mizi, in kupim nektere knjižice; in ker ženi naravnost dam, kolikor je za nje želela, vderle so se jej pri tej priči solze iz oči in goreče mi je roko poljubila.

Naglo sem hitel dalje, kajti samega so me solze obsilile!

Nisem hotel blede žene vpraševati po vzroku, kako se je iz bogastva pogreznila v toliko nadlogo, saj bi jej ne bil mogel pomagati!

S takim popraševanjem se predirajo nesrečnemu človeku vnovič britke rane; in dosta nesrečniši je že sam ob sebi tisti, ki je poprej užival veselje in obilnost.

Živo mi je stopila pred oči žalostna osoda posvetnih stvari, ničnost zemeljskih nad, in več tednov mi je terla otožnost pobito dušo.

Ali človek doživi in vidi vsaki dan kaj novega; čedalje bolj se umikajo v njegovem spominu stari, bodi si tudi znameniti prigodki novim; tekli so dnevi, mesci in celó — leta, in v njih teku sem mislil čedalje redkeje na tergovca in na njegovo ženo, toliko da ju pozabil nisem. V tem času sem bil prestavljen na drugo, lepo faro sv. J. blizo ogerske meje. Akoravno obložen z mnogimi opravili, bil sem vendar zmirom zdrav in zadovoljen. Gledaje na svoje pretekle dnove, pa obernjen tudi v zakrito prihodnost, zdihnil sem mnogokrat iz radosti polnega serca: „Čast in hvala ti, mili nebeški oče, da si me poklical v tak stan, mimo kterega si lepšega na zemlji misliti ne morem!“

Minilo je osemnajst let, kar sem bil pervikrat stopil k oltarju, in šest let, kar sem vidil tergovčevo ženo v Gradcu. Bil je jasen jesenski dan. Ravno sem se na pot napravljal, hoté se peljati nekega prijatelja obiskat; ali zdajci priletí kmečki fantič, in me poprosi v imenu svojega očeta, naj hitro pridem na spoved; nek tuji berač leží pri njem na smertni postelji. — Moral sem svoj pot odložiti; — zvon po-

zvoni in urno se podam v pol ure oddaljeno vas na spoved.

Najdem v nizki kmečki sobi na klopi ležečega in že maloživega starca. Pogledavši mu v upadeno nabrano lice, stresem se nehoté od groze. Znal se je na njem, kakor na kakem bojišču, sled vseh človeških strasti, in čez-enj je bila razgernjena neka neizrekljiva britkoba. Na čelu mu je stal merzel znoj, in ostanki sivih las so mu skuštrani na rame viseli.

Primem berača za merzlo roko; odpre oči in vidé pred seboj namestnika božjega, izterga mi siloma roko, oberne se k steni, in pokrije s cunjami glavo; iz njegovih ust pa sem zaslišal rahlo kletvico. Stal sem izperva nekaj osupnjen, ali ker se mi je enaka že z drugim bolnikom godila, nisem se dal ostrašiti. Rečem, naj odidejo vsi ljudjé iz hiše. Ostal sem celo uro sam pri beraču, — in božja milost je pritekla mojim slabim besedam na pomoč!

Omečilo se je ledeno grešnikovo serce, in začel je solze, solze pravega kesa pretakati, začel je sčasma za menoj — moliti. In srečen človek, ki zamore na smertni postelji prav, objokovaje svoje pregrehe — moliti! S trepetajočim glasom mi reče potem starec, naj v sobo skličem gospodarja in njegovo družino, ker bi rad svoje grešno življenje očitno razodel in se spovedal.

Jaz mu željo izpolnim. Zdaj zbere vse svoje moči, vzdigne glavo in povzame glas: „Učite se iz mojega življenja, kako daleč more človek zarad enega velikega greha zabresti, učite se resnico starega prigovora: „Eden krivičen vinar deset pravičnih pojé.“ Bil sem pred kakimi dvajsetimi leti kramar v vasi T. pri mestu P... — — Ves život mi je spreletel mraz po teh besedah, kajti imenoval je mojo rojstno vas, in spoznal sem, da je berač nekdanji naš sosed! Kaj je bila namera ali volja božja, da sem s tem človekom zdaj v dotiko prišel?

Berač spremembe pri meni ni opazil, in je na-

daljeval v govoru, iz kterega posnamem le-to: Rekel je, kako neki večer z nekim gorjanom vernivši se iz mesta P., zaslišita oba v gozdu pri cesti klic in vek; mislita, da se je nesreča zgodila, zató hitita gledat na uno mesto. Ali kaj najdeta! Na zemlji je ležalo kervavo truplo, in zraven je stal grajščak bližnjega gradú v roci s kervavim mečem. Drugi meč je ležal stert na zemlji. Naša popotnika sta iz tega koj spoznala, da je bil tukaj dvoboj. Zapazivši ju, se grajščak silno prestraši. Obljubi vsakemu lep denar, ako mu prisežeta, da bosta molčala o tem, kar sta vidila; zažugal pa je jima tudi silno, če bi ga izdala. Siromašna popotnika, vesela obečanega denarja, prisežeta mu in — gresta svojo pot.

Nektere dni potlej je dobil kramar skrivaj obljubljen znesek, in od tega je izvirala sprememba v njegovem gospodarstvu. Pa ker je enkrat hudobi v oblast prišel in krivičen denar prejel, zató mu ta skoraj ni več zadostil; šepetal mu je skušnjavec: „Glej! lahko še dobiš več denarja, morivec je v tvojih rokah, — le žugaj mu!“ In tako je storil kramar enkrat — dvakrat — trikrat, in vselej mu je prestrašeni grajščak poslal, kar je tirjal; kajti bal se je silno roke pravice! — Nezaslužena sreča stori rada človeka ošabnega; tudi kramarju se je zdaj življenje na deželi dolgočasno zdelo, in sklenil je, preseliti se v Terst, kjer je bil za mladih let kupčijski pomagavec. Mislil si je, da mu tako oddaljenemu od dozdanje domovine ne bode vest dolgo očitala, na kako krivičen način je po bogastvu segel. Ali živi ogenj vestí nikdar ne ugasne!

Ni dolgo užival tergovec svoje sreče. Velike nezgode so ga zadele pri kupčiji, pa tudi na nezumno življenje je potrosil veliko denarja; čez nekaj let so požerli dolgovi celo njegovo premoženje, in upniki so ga iztirali na — ulice! — Njegovi otroci so si morali v službi kruh iskati, on in žena, sramovaje se svoje nesreče, pa sta zapustila Terst.

Nakupivši si za ostale goldinarčke nekaj drob-
njave, barantala sta ž njo po Slovenskem, in živela
sta večidel le od milodarnosti usmiljenih kmetov.
Tako sta prišla v Gradec, kjer sem jaz na tergu ženo
vidil v revnem stanu, kakor sem zgoraj povedal.

Ko je dve leti potem žena v bolnišnici umerla,
moral je iti kramar — zanemarjen in zapuščen —
beračit. Koliko je mogel zdaj gladú, mraza in dru-
gih nadlog prenesti! — — — „Da! tako daleč v
pogubo me je spravil uni krivični denar“, zdihoval
je umirajoči s slabim glasom. „In od unega dne,
kar sem svoje poštenje ž njim oskrnil, ogibal sem
se tudi cérkve, nisem več molil in k spovedi hodil.
Oh, moj Bog! grehi tolikih let ležé mi kakor ka-
menje na sercu, in vendar si mi skazal svojo milost,
in si mi poslal svojega namestnika pred smertjo!“
In spet so skesanega grešnika britke solze oblile.
„Oh! kje pa se stepljejo zdaj moji otroci? Jaz sem
kriv, da nimajo na tem svetu domačije, da si morajo
pri tujih ljudéh s težkim delom kruh služiti! Joj
meni in njim, če hodijo po grešnih potih! O moj
Bog, ne zaverzi me, ne pahni me v pogubo!“

Tako je plakal starček, in tudi vsi, ki smo
okoli njega stali, smo jokali ž njim. Tolažil sem
ga kolikor moč, kazaje mu, da se Bog včasih naj-
večih grešnikov usmili, kakor se je moriveca na križu
in sv. Magdalene usmilil. Previdil sem ga potem s
sv. zakramenti, in pol ure potlej, s podobo križanega
Jezusa v rokah — bil je merlič!

Na njegovem grobu še dan danes majhen lesen
križec stoji, in skerbna mati rada pripoveduje svojim
otročičem o njem, in je svári, varovati se krivič-
nega denarja.

Uni grajščak, morivec mladega žlahtnika, je
umerl pred nekterimi leti naglo za mertudom. Od
kramarjevih otrôk nisem nikoli nič zvedel.

M. T. — Verbanov.

IV.

Slava nedolžnosti.

(Pripovedka poleg narodne pravljice).

Prelepo obleko je tkala mila pomlad novo zbudjeni zemlji. Gozdi in travniki, gore in doline, vse je zelenelo in cvetelo; po njih pa se je gibalo tisoč in tisoč stvari v neskončni radosti. O kako so vonjale mlade cvetlice, kako so šumotljali bistri studenčki, kako je šumelo visoko drevje! V modrem plašču, razgernjenem črez visoki nebni strop pa se je lesketal najzlahtniši demant, — toplo pomladno solnce. Trume drobnih tičic, ki so se zibale po zelenih vejah, so žvergolele in veselo prepevale, kajti vstvaril jim je modri nebeški Oče prelepe glase, da bi povzdigovala krasna dela njegovih rok. —

Ali kaj je bilo sladko petje tic, ktere so brez uma in čutil, proti pesmi, ki se je oglašala v krasni dolini med planinami! O to je bil glas, to je bila harmonija, kakor bi se čula pesem zatega krilatca iz nebes! To se je razlegalo in odmevalo, da bi se moglo kamenje omečiti in drevje oživeti! Tiho je postalo vse okrog, tudi tice so obmolknile, kakor bi umele čisti jarni glas, kateri je prepeval čedalje živjše in krepkejše v globoki samiji.

To je bil glas pobožne deklice, ki je pasla, v dolini kraj jezera čedo krotkih ovčic. Sedé na stopnicah sive kapelice, Mariji posvečene, pela je prečisti Bogorodici v čast lepo pesem, ki jo je verla mati naučila. Z obraza jej je sijala rudečica nedolžnosti; roke so pa spletale iz najzalših cvetic duhteč venec, da bi ga položila podobi device Marije v naročje, ktera je stala v kapelici. Vsako pomlad, vsaki dan je pasla tu deklica svojo čredo, je vence spletala in je prepevaje Mariji v dar prinašala. O

kaka radost in sladkost jej je pojila čisto serce, kajti ni še poskusila strupa žalosti in bridkobe, ni še vedela od okanljivega sveta in — greha! Kedarkoli je pisan venček svetli podobi na roke položila, vselej se jej je zdelo, da se je ta sladko nasmehljala in jej z glavo mignila. Zamaknjena v prečudne misli preklečala je cele ure v tihi kapelici, in njena duša se je zibala v rajskem veselji; pa vsaka njena misel bila je molitva, molitva angeljske duše, ki se izreči ne da. Oh! blažena ura, v kateri nedolžna duša moli, nebeški Oče prizanese v njej tisočim grešnikom, in njegov blagoslov rosi na zemljo! —

Ali hitro hitro je pretekla pomlad in za njo gorko poletje. Hladna jesen je morila listje na drevji in cvetlice na zemlji, a merzla zima je pokrila nižave in višine z belo odejo. —

Ko pa je pomlad spet z zelenimi preprogami pogrnila pusto zemljo, prišla je tudi mila deklica s svojo čredo v dolino. Spet so studenčki šumljali in tice popevale, le deklica je molčala in — jokala. Kakor popred, je vence vila, pred Marijino podobo poklekala in molila, — ali vmes je zdihovala in solze pretakala!

Kaj neki je ranilo njeno bogoljubno serce, kaj je navdajalo njeno angeljsko dušo z grenkobo? — Oh! zadela jo je velika nesreča, umerla jej je skerbna, draga mati; in kar jo je še hujše peklo, dobila je pisano mater — mačeho! Kako je čertila in terpinčila hudobna mačoha verlo pohlevno pasterko! Prinesla je pekel k hiši, pri kateri je poprej vladal božji mir, — ali nedolžna pasterka je molcé terpela, molila in plakala. Nikoli več ni se glasilo njeno petje po dolini, in ž njo so žalovale tudi krilate pevčice. Na njenem obrazu ni bilo več sledú une nežne rudečice, čez-nj bila je razlita žalostna bledoba; deklica, cvetlica med cveticami, je vidno od dne do dne venela, kajti njeno serce je grizel pogubni smertni červ.

Čas hitro bega, prešla je pomlad in za njo po-

letje. Spet je padalo z drevja velo listje, — in čedalje redkeje je prihajala bleda pastirica v samotno dolino; slednjič je ni bilo več. Neki večer v mraku je donel od jezera mil tanek glas; to je bil zvončkov glas iz zapuščene kapelice. Ali kdo je zvonil, ker zvonček ni imel vervi? Tega ni zvedel nikdo, — pa lovec, kateri je plezal po visokih planinskih pečinah, vidil je ravno takrat kapelico čudno razsvetljeno. Je-li zvonil angelj božji, je-li zvonila Marija sama? —

Ob isti uri je umerla domá na slamni postelji pobožna deklica. Ali kakor svitla zarija črez obnebe, razgernila se je zdaj črez njeno obličje poprejšnja mila rudečica, — in cvetelo je lepše od nežne vertnice, če zlato solnce na njo posije. Mrtvo pastirico so oblekli v belo obleko, in postlali so jej belo trugo s cveticami. Grob so jej skopali, — kakor je bila sama prosila, — pred stopnicami Marijine kapelice v samotni dolini; pokopat pa so nesle devico belo oblečene device, in žalostno pogrebno pesem pele so jej otožne tičice. Tako je odela milo truplo černa zemljica, nedolžno dušo pak so nesli nebeški krilatci pred božji sedež. Raztresala je po hudi zimi spet ljuba pomlad svoje cvetlice, in prignali so v tiho dolinico drugi pastirji čverste črede. Pa kaj so zagledali? Poslednji venec, ktereга je bila deklica Mariji v naročje položila, cvetel je še, kakor bi ga bil kdo ravno kar tje obesil, in razširjal je čudno prečudno dišavo. Vsaki večer so slišali tudi na bližnjem drevesu premilo žalobno pesem pervaka krilatih pevcic, — slavčeka, pesem, da se je vsako serce topilo ob enem v neizmerni radosti in otožnosti.

Hitro se je daleč — daleč okrog raznesel po deželi glas o sveti devici in o čudežih, ki so se godili v samotni dolini. Od vseh krajev je začelo veliko ljudstva romati h kapelici, pomoči iskaje v revah grenkega življenja. In mnogo unih, ki so prišli s ponižnim srcem in čisto vestjo, izprosilo si je v kape-

lici milost božjo. Z obilnimi darovi, ki so je polagali verniki na oltar, postavila se je potlej visoka lepa cerkev, ki še zdaj stoji, in narod pripoveduje še tudi o čudežih, ki so se tam godili!

Taka je slava nedolžnosti, proti kateri je vsa druga posvetna slava na zemlji enaka praznim penam! — Pa kdo popiše še le slavo nedolžne duše, katero vživa pod večno zarijo — v nebeških dvorih? — —

Višečki.

V.

Nova maša na deželi.

Krasno je jutro, tice prepevajo veselo po zraku in naznanjajo praznik. Dan Gospodov je danes in imeniten za celo faro, ker daruje novoposvečenec v domači cerkvi prvo sv. mašo. Spolnil je serčno željo staršem, znancem in sosedom, ki so želeli, da bi stopil kedaj kot duhoven pred božji oltar. Vstal je že zgodaj, odmolil svoj brevir in sprejema zdaj goste, ki so se sešli v obilem številu, da ž njim praznujejo njegov častni dan. Pred durmi ga že čaka ljudstvo, da ga pelje veselja vriskaje do cerkve.

Še enkrat pogleda novoposvečenec milo proti nebesom in stopi sredi svoje žlahte iz hiše. Tukaj stoji miza z mašno napravo, da se novomašnik obleče. Pa prej še stopijo pred njega farni duhoven, opomnijo ga v kratkem govoru visocega stanú, ki si ga je izvolil; pokažejo mu dolžnosti, ki jih je prevzel; podučé ga, česa ima iskati, kaj opustiti, česa želeti in česa se varovati, da bode vreden služabnik Gospodov. — Zamišljen v besede starega učenika, stoji pred njimi mladi duhoven in spregovori sledeče besede: „Duhovni oče! po Bogu dragi brat! serčno hvalo za lepe nauke in prijazne besede. Vas pa, znanci in sosedje, ki tu stojíte, lepo prosim, odpustíte

mi, ako sem razžalil koga izmed vas, ako morebiti nisem obnašal se vselej tako, kakor se spodobi mladencu, ki hoče postati duhoven. Vsem okolistoječim in posebno tebi, častivredni oče, obljubim, da hočem biti pobožen duhoven, zvest pastir svojim ovčicam; da je hočem učiti, svariti, tolažiti in jim pomagati, kjer in kolikor mi bode mogoče. Bog v nebesih daj mi svojo pomoč, ti pa, nebeška kraljica, prosi za me!“

Tako je govoril mladi duhoven; da so prišle te besede iz serca, pozna se mu že na prijaznem vedrem obličji. Začeli so ga oblačiti, zraven pa so zapeli pevci prelepo pesem njemu na čast. — Tukaj stoji mladeneč v dragoceni mašni opravi! Gorko mu bije serce za prid in zveličanje vernih duš in močno kipí mu duša v pobožni molitvi. Upati je, da bo zvesto dopolnil nade, ki je stavi v njega cerkev in ljudstvo. — Teta se mu bliža in mu dene na glavo venec iz mirtinega cvetja. Belo-zeleni venec, ki ga nosi na glavi novoposvečenec pri svoji prvi sv. maši, naj ga opominja, da ohrani do smerti svoje serce čisto in neomadeževano Bogu v prijeten dar ter stavi vse svoje upe in želje v Njega, ki kakor venec nima konca ne kraja. — Tudi farna mladina ni zaostala, da spremi novomašnika v cerkev; saj je nova maša praznik, ki se ne verne vsako leto. Vrisk nastane, godba se začne; zvonovi veselo zvoné, od strela in pokanja možnarjev odmeva ves kraj. Tako praznuje duhoven slovesni vhod v cerkev! — Hitel sem jim napred, da dobim v cerkvi še kako dobro mesto, zakaj danes bode veliko ljudi in močna tesnoča. Le komaj sem prispel še do sprednjega stola, ki je stal na desnem kraju svetišča. Ravno za enega bilo je še kraja in prav rad pomakne se star oče noter bolj, da se vsedem tudi jaz.

Zdaj pridejo svati in novomašnik stopa pod nebom, ki ga nosijo cveteči mladenči, proti oltarju. Med tem, ko se pomikajo ljudje po cerkvi sem ter

tje, dokler ne najde vsak svojega mesta, spregledoval sem cerkev od znotraj. Ker je bil stranski stol, v katerem sem sedel, malo vzvišen, vidil sem prav dobro doli po cerkvi in gor na oltar. Bila je navadna, pa prav prijazna hiša božja, gotiško zidana. Zidovje ni obširno; nima visokih v nebo kipečih stebrov, ne izverstne malarije na sprednjem oltarji, da bi jo bil namalal kak sloveč umetnik srednjega veka. Vsega tega jej manjka, pa vendar je v cerkvi tako prijetno, tako domače! Na oltarji stoji podoba prečiste Device, ki nosi na krilu Božjega sina. Izrezljana je iz lesa prav lepo in nosi belo, z zlatom obšito obleko. Na strani klečita dva angelja in molita Boga; še nekaj reči najdeš tu, pa vse je razdeljeno in venčano tako okusno, da kmalo opaziš, da ni kinčala oltarja plačana roka cerkovnikova, ampak pobožna, dobra duša, ki ljubi Bogá.

Ljudstvo se je med tem umirilo; vsak kleči ali stoji na svojem mestu, vrata so na pol zaperta in nikdo ne gré več ne ven ne noter, mirno in tiho je vse. Zdaj stopi pridigar na leco in govori prav zastopno in podučivno zbranim na serce. On razlaga dolžnosti duhovnikove do vernih kristjanov in njih dolžnosti do njega. Na zadnje pa nagovori še novomašnika, prošé in spodbujaje ga, naj se ne straši težav in truda duhovnega stanú; naj serčno, poln zaupanja v Boga, daruje danes pervikrat presveto daritev. Opomni ga, naj prosi za papeža in cesarja, za cerkvene in deželne oblastnike, za vse verne kristjane sploh in naj se spomni še posebno drage matere, ki davno že počiva v hladni zemlji in ne more praznovati ž njim današnjega veselega dneva.

Pogledal sem, dragi moj, novomašnika; imel je solzne oči. Pa ni jokal po nevrednem, jokal je veselja in pobožnosti; v blag spomin dragi materi, ki mu je umerla že zgodaj, so tekle solzé.

Ako prideš v mestu v kako cerkev, skoraj ne veš, kje je na pravi in kje na levi strani, Gospodje

in gospé se obnašajo kaj čudno, pogovarjajo se med seboj, obirajo celó tega ali unega človeka in gledajo po ljudéh skoz svoje očali, ki je pritiskajo kakor sedla na nos. — V resnici, malo najdeš pobožnosti in molitve, veliko pa ošabnosti in lepotičja, ki se vseljuje iz gosposkih sobán tudi že v cerkev. — Pa poglej semkaj! na pravi stojé moški, na levi, ločene od moškega spola, stojé ženske. Vsak ima pred seboj molitevne bukvice, ali pa moli na roženkranec, vtopljen v serčno molitev. Na takem kraju, med takimi ljudmi se dviguje serce v zvesti molitvi proti nebesom. To je hiša božja, to so pobožni kristjani, to prava molitev!

Se nekaj mi je dopadalo prav posebno, bilo je cerkveno petje. Posebno pristova cerkvi priprost zbor, ki nima težkega in zavitega napeva. Tako petje veliko pripomore k zvesti molitvi in močno poviša vsako cerkevno svečanost. Morebiti si že slišal kako mašos petjem in godbo, ktere je skladal Palestrina, pobožni pevec 16. stoletja. Kako divje so se dervili glasovi naprej, dokler se ne spreveržejo na enkrat; burja glasov odjenjuje, mirneja postaja in naposled morebiti začuješ iz daljine milo angeljsko petje, ki se bližaje močneje nastaja, in se spreoberne v izverstno fugo ali sklad. Stermeti moraš ob taki godbi in občudovati moč vbranega petja. Pa tukaj na deželi med prostimi pevci ni stermenje, kar te navdaja; v pobožni molitvi se dviga tvoja duša k Bogu in serce tvoje vživa mir in pokoj. Dokler je bral mašnik na tihem sv. evangelj, zapeli so pevci občno znano Marijino pesem: „O sanctissima, o piissima!“ Močno se mi je dopadla. Ravno Marijinih pesem imamo veliko število in med njimi so nektore prav izverstne. Radi prepevajo verni kristjani pesmi nebeški kraljici na čast; češčenje Marije, angeljev varhov in svetnikov je lepota in kinč naše katoliške cerkve!

Darovanje je bilo končano in novomašnik je pel predglasje (praefatio) s čistim glasom. Bliža se spre-

menjenje in povzdigovanje. To je katoliškemu kristjanu tisti sv. trenutek, v katerem se zgodi največi čudež, skrivnost vseh skrivnosti; odrešenik zapusti svoj nebeški sedež in pride doli med nas na oltar, da stanuje med nami in se daruje svojemu očetu v nebesih v prijeten dar. — Treba je, da vlada ta hip največa tihota po cerkvi, ne pa, da bi se igralo na orgle!

Po sv. maši blagoslovi še novoposvečenec po stari navadi ljudstvo. On stopi na leco; klečé in proti oltarju obrnjen prosi Boga v tihi molitvi za gnado, potem pa vstane. Bil je slovesen trenutek; vse po cerkvi kleči in vsaki prosi Boga, da blagoslov novomašnikov ne bi bil zgubljen nad njimi. Mašnik povzdigne proti nebesom serce in očesi, roké pa stegne čez zbrano ljudstvo in izreče sledeče besede: Per impositionem manuum mearum sacerdotium et invocationem omnium sanctorum benedicat vos omnipotens Deus Pater, Filius et Spiritus sanctus! *)

Dolgo so klečali še pobožni kristjani in hvalili Boga, da je poklical in izvolil spet slabega človeka za delavca v svojem vinogradu in za delivca svojih presvetih skrivnosti. — To je bil novoposvečenega mašnika najlepši dan!

F. R.

VI.

Kuga v Milanu leta 1630.

Vse reve, nadloge in smertne groze, ki se jih človeška domišljava le domisliti more, vladale so v resnici leta 1630 v Milanu, ko je kuga prebivavce tega nesrečnega mesta neusmiljeno daviti jela. Ta grozovitna bolezen je puščala strašno sled za seboj. Kjer je črez

*) Po nakladanji mojih (duhovnikovih) rok in po priprošnji vseh svetnikov naj vas blagoslovi vsegamogočni Bog Oče, Sin in sveti Duh!

prag stopila, preobračala je življenje v samoto, poklavši družine po hišah in ljudi po ulicah, da so bile v enem dnevi tihemu pokopališču podobne. Samo veliki mertvaški voz je še po njih škripal pod težo v naglici nagomiljenih merličev vsacega stanú. Pogrebci, pri katerih so že vsi človeški občutki minovali, so iz svojega žalostnega rokodelstva večkrat preobilne dobičke tirjali, imeli so tako rekoč Milan v rokah. Kjer so bogatinca izvohali, naj je bil bolán ali ne, prilomastili so v njegovo sobo, ga s pretvezo svoje oblasti pred vsem oropali, potem pa kakor si bodi ž njim ravnali, da je obolel po vsej sili. Vse prejšnje občevanje je bilo poderto, človek se je človeka bal kakor sejavca ali donašavca strašne kuge. Grozno je, kedar Bog v svoji sveti jezi človeški rod biča; taka je bila tudi v Milanu. Angelj smerti je malokje komu prizanašal, in smert je imela bogato žetev. Kakor kosec na travniku, ki z ostro koso lepo pisane cvetlice in zeleno travo ob enem poseče, tako je davila smert v Milanu mlado in staro, bogatinca in siromaka. Kdo popiše vso revo, ki je svoj morivni strup čez uboge Milančane takrat razlivala, kdo zamore vse dopovedati, kar se je takrat po ulicah in hišah slišalo in vidilo, vse žalostne misli in občutke, jok in stok od kuge pograbljenega očeta in matere sredi ljubljene družine, serčno jokanje in težave starišev in znancev, ko jim je kuga sina, hčer, sestro ali prijatla pred očmi davila? Veselja glasi po Milanu so omolknili, žalost je gospodarila: „tam je mertvec, ta pojema, v bolnišnico ali na voz ž njim, zgrabite ga, on ima že znamenja kuge na sebi!“ to so bili glasi, ki so iz pogrebčevih ust doneli.

Slaven laški pisatelj popisuje to kugo z mojster-skim peresom. Naj le en prizor tù stoji:

Od praga neke hiše se bliža mertvaškemu vozu blede žena. Še precej mlada je viditi. Pazljivejši pogled bi bil našel na njenih velih licih neko milo

otožnost, ki jo je razodevalo sicer vse njeno telo. Njeni koraki so težki in počasni, ali njen hod je še precej terden. V očéh se ji zdaj ni nobena solza lesketala, vendar so bile dovolj objokane in žive priče prestane žalosti. Njena prikazen, čeravno zdaj nekaj poterta, razodevala je globok mir in nekaj skoro neizrekljivega je kazalo na njej, kako da zamore njena duša vso žalost občutiti, koliko da ravno zdaj čuti. Vendar ni bila samo njena prikazen, ki je sred vse te nadloge čuvstvo spodbadala, in že topa, skoro ne več čutljiva in sirova serca usmiljenju odpirala; nosila je še okoli vratú in na rami mertvo dete kacih osem let, lepo opravljeno in v belo oblečeno, kakor bi ga bila mati za kak velik praznik tako očedila in olišpala. Ni deržala hčerice kakor terdega merliča. Dete ravno stojé je počivalo na eni rami, njegove persi so slonele na maternih persih, bilo je podoba spijočega deteta, in človek nevideči njegovega obraza, nevideči, da punčkina roka nevkretno okoli maha, in da se njena glava na materno težje naslanja kakor pri živeči stvari, ta ne bi nikakor sodil, da nosi žena že merzlega merliča. Da ste mati in hči, čeravno ena živa in druga mertva, pričala je njuna podobnost.

Eden izmed onih ostudnih pogrebcev pristopi zdaj k ženi. Dvorljivo, kakor bi bil ravno kar vso otesanost in divjost slekel, hoče jej mertvo dete iz naročja izmakniti. Toda mati, odstopivša nekoliko, reče mu z milim glasom: „Ne, ne dotikajte se ga zdaj, jaz jo moram sama na voz položiti. Tukaj nate!“ To izgovorivši pomoli mu polno mošnjo. Na to mu še reče: „Prosim vas, obljubite mi, da se ničesa na tem detetu ne dotaknete in tudi ne dovolite, da kdo drug to stori. Prosim vas, položite jo ravno tako, kakor je zdaj.“

Pogrebec položi na to svojo roko na persi v znamenje, da hoče to storiti; potlej pa stopi na voz in pripravi med merliči obilno prostora za dete. Vidi

se mu, da ne dela tega samo zavoljo pridobljenega denarja, ampak da je v resnici ganjen, menda edina prikazen med milanskimi pogrebci. Mati, poljubivši deklico na čelo, dene jo na voz kakor na posteljco, popravi jej še enkrat majhno ležišče, pokrije z belim ogrinjalom ter reče ji še te poslednje besede:

„Z Bogom, Cecilija! Bodi ti zemljica lahka! Drevi pridemo tudi mi, da ostanemo za vedno skupaj. Med tem moli za nas, in tudi jaz bom molila za te.“ Za temi besedami se proti pogrebcu oberne rekoč: „Kedar pridete drevi v te kraje, stopite gori v mojo hišo, da vzamete mene in še nekoga drugega seboj!“

To rekši verne se v hišo, ter pride zopet na ulice z živim, pa že bolnim detetom, da pogleda še enkrat za vozom, ki je ravno zdaj pri ovinku škripal in kmalo tudi zginil. Fr. Zakrajšek.

VII.

Človek gospodar stvarjenja.

Mogočna roka Gospodova je stvarila zemljo, stvarila vse bitja na nji in slednjič človeka. „Napolnujte zemljo, govoril je oče nebeški človeškemu rodu, in podverzite jo sebi in gospodujte čez ribe v morji in tice pod nebom in čez živali, ktere se na zemlji gibljejo.“

Postavil je torej Bog človeka gospodarja vsemu bitju. Perva dolžnost gospodarjeva pa je, da pametno gospodari. Kdor lahkomišelnó ravná, brez pomisleka razmetava imetek svoj — kmalo bode odklenkalo gospodarstvu njegovemu. Poglejmo torej, kako se človek obnaša, poglejmo, ali zadostuje dolžnostim gospodarjevim, kako ravná s premoženjem njemu izročeni!

Joj! žalosten pogled! Tù je napak brez števila! Kako trosi z blagom, kako vkončuje njemu izročene stvari!

Da ne bode preobširno premišljevanje naše, poglejmo le na dve napaki v gospodarstvu človekovem, in sicer: I. Kako gospodari človek z lesovi v gozdi in II. kako ravná z živalstvom, domačim in gozdnim?

I.

Gozdi so neizrečena dobrota in v nekterih krajih najzdatnejša podpora kmetovavcu. Niso samo prebivališče mnogoterih jako koristnih živali, lesovi (kakor nam pripovedujejo natoroznanci) pospešujejo tudi rodovitnost cele dežele, ker v mnogih ozirih obvarujejo, da viharji in vroči solnčni žarki ne spremené dežele v puščavo in nerodovitno goličavo. Gozdi tudi veliko veliko pripomorejo, da je dežela zdrava, življenju ugodna — lesovi so pa tudi vedni gotovi denar, kateri leto na leto prinaša obilnih obresti.

Vse to bi moralo človeka siliti, da pametno, varčno ravná z njimi in vendar koliko napak sosebnó v naši deželi! Kmetovavec časih prelén, da bi si pridobil pri pametni živinoreji, si opomogel na polji, roke križem derží in misli: e, kaj bi se preveč trudil, saj imam gozda obilo, prodam nekaj dreves, pa je pomagano. Tako zginejo lepa, košata, starodavna debla eno za drugim, za mladi zarod se pa še ne zmeni ne. Mesto, kjer je stalo toliko in toliko mladih debel, ostane prazno, le ščavje ga pokriva.

Oj, kako malo je gozdov, kjer na prazne prostore mladih, krepkih drevesec zasadé, pa kako veliko, v kterih ni enega več nekdanjih, starih velikánov! V nekterih krajih je že popolnoma zmanjkalo doraslih dreves in brezvestna roka lotila se je že mladih debel.

Koliko se je že pisalo po knjigah in časnikih o tej zadevi, kolikokrat so že „Novice“ velele našim gospodarjem: pametno ravnajte z gozdi! Vse je le

malo ali celó nič koristilo. Vedno še razsaja po gozdih neusmiljena sekira in marsikteri gozd je le še na gosposkinih zemljovidih gozd, v resnici je že nerodovitna goličava.

Kako bogata je bila nekdam na pr. Kranjska z lesom. Tudi sedaj ga ravno še ne primanjkuje, ali tudi visocega kupa je konec, če vedno le jemlješ in tudi visokega kupa je konec, če vedno le jemlješ in tudi visokega kupa je konec, če vedno le jemlješ, pa ničesa ne prideneš. Tujci posekujejo za male denarje naše gozde in bližnje dežele so polne našega lesa. — — Slovenci! Kras naj vam bode v izgled, kam po taki poti pridete! Goli, nesrečni Kras, ktereга je nekdam kinčal gost velik gost (kakor pripovedujejo zgodovinarji) gozd poln zverjadi, katero so celó gizdavim Rimljanom pošiljali. Pazite torej slovenski gospodarji, pametno gospodarite z lesi, če ne, kmalo bo dragocenega zaklada konec, in kakor sedaj tujcem pošiljate lesa, tako ga bode enkrat (oj da bi res ne bilo!) za dragi denar od njih kupovali.

II.

Poglejmo, kako je z živalmi? — Ne bomo govorili o mnogoterem pridu, ktereга nam dajajo živali, domače kakor gozdne, tudi ne o tem, kako je že marsiktero koristno živalsko pleme po slabem našem gospodarstvu pomerlo ali se iz naših krajev izgnalo — spregovoriti hočem le o ticah in o domači živini, sosebno o vozni.

Da je sadjoreja krepka podpora kmetijstvu, to je slehernemu znano; marsiktera soseska si je po sadjoreji že zeló zeló opomogla. Dobro tudi vsakteri vé, da večkrat požrešne gosenice pokončajo dobro letino in da gosenicam pa drugemu škodljivemu merčesu najhujši sovražnik so tice. Veselo in neutrudno skaklja žvergoleča družinica z vejice na vejico, od drevesa na drevo in, z milimi glasi te razveselovaje, ti zvesto trebi drevje, da ti more obroditi dobrega sadja.

Kako hvaležni bi jim morali biti! In vendar

kakor bi nam bili mali pevčki najhujši sovražniki, tako ravnajo v nekterih krajih ž njimi. Komaj se oglasé v logu mili glasi, že dere iz mest, tergov in vasi derhal paglavcev, odraslih in mladih z morivnim orodjem v roci. Zdaj se začne vojska pa preganjanje! Ni ga germiča, da bi ga neusmiljeni lovci ne preberskali, na vsakem griču, v vsaki meji preti nevarnost nedolžnim živalcam. Tisoč in tisoč jih polové brezbožne roke, več ko se jih zarediti more. In nasledek neusmiljenemu lovu? — golo, od gosenic objedeno drevje!

Vse drugače ravnajo v drugih deželah ž njimi! Mi je lovimo in preganjamo iz dežele, Amerikanci kakor se večkrat bere, si je pa, posebno vrabcev, cele barke iz Evrope naročajo, da bi se tam zaredili in trebili jim zelišča.

Pri nas jim še takrat mirú ne damo, ko gnjezdijo: malopridneži pobijajo jajčica, lové starke, da mladiči poginejo, ali davijo mlade; na Nemškem pa jim po vertih stavijo malih lesenih hišic, da v njih gnjezdijo! Tako si jih privabijo v veselje in prid.

Ko o božiču visok sneg zemljo krije, preberskajo ga tû pa tam naši lovci, in potresajo ticam zernic, pa le zató, da je privabijo v morivne zanjke. Vse drugače ravná ruski kmet. O božiču se veselim jaz, naj se veselé še živali z menoj, tako si misli, in jim na visoke kole nasadí polnih žitnih snopov, kterih si je nalašč za ta čas od žetve prihranil.

Poglejmo še, kar nam sv. pismo o tej reči govori. Šest let je obdeloval Izraelec svojo zemljo in sad jemal od nje, sedmo leto pa mu je bilo zapovedano, da jo prazno pustí, in kar na nji zraste, revežem pa živalim prepustí. In v petih Mojzesovih bukvah beremo: „Ako gredoč na drevesu ali na zemlji tiče gnjezdo najdeš in mater na mladičih ali na jajčicah sedeti, nimaš matere z mladiči vred vjeti: ampak pusti jo odleteti, kedar mladiče vjameš, zató da ti dobro pojde in da boš dolgo živel.“

Izmed domače živine omenim le vozne. Veliko se je že pisalo o terpinčenji živali, mnogo že svarilo; pa mili Bog! še jih je obilo, ki menijo, da jim je Bog živino izročil, da svojo jezo nad njo znašajo.

Tu vidiš voznika, ki je voliču ali konjiču svojemu naložil težo, pod katero se skoraj voz šibí. Žival vleče in vleče, se napenja in napenja, na posled mora vendar-le obstati. Voznik, da bi sam pomagal ali pomoči pripregel, jame še le upiti, se groziti in slednjič pretepati revno živinče, katero mu pomaga služiti vsakdanjega kruha. Kako bi pač tak trinog zaslužil, da bi obrnjeni bič, s katerim konjiča po glavi bije, njemu po plečah pokal!

Tam sedi vinjeni človek na vozu, kakor blisk mu mora leteti spehani konjič, mah na mah pada bič. Pride do kerčme in se ustavi. Gostí se gospodar pri polnem bokalu, živinčeta mu še mar ni. V dežu ali mrazu koperni revna žival, še bilke suhega sená ji ne privoši — po kaj? saj sedi sam pri polni mizi!

Ali je to ravnanje človeka vredno, ali tako dela umen gospodar? Ne — znamenje je uterjenega in neusmiljenega serca. Kdor pa nima serca do uboge živine, on ga tudi za ljudi nima. Vsakdanja skušnja nas to uči.

To tedaj so poglobitniše rane v gospodarstvu človekovem, v kterega ga je Bog postavil; to so gerde rane sosebno naše dežele. Naj bi pač poslušali svarilnih besed, naj bi se poboljšali! — v korist bi nam bilo na premoženji in zginile bi sramotne te pege izmed ljudstva našega!

A. Zupančič.

VIII.

Spremenjena pot.

23. dan oktobra 1858 je bela Ljubljana obhajala slovesen pogreb. Obilne mestne množice iz vseh stanov so k sv. Krištofu spremile slavnega slovenskega rojaka profesorja dr. Jurja Dolinarja, ki je v 95. letu sklenil svoje blago in delavno življenje. Bilo je zjutraj taistega dneva, zbrali smo se učenci v šolo, kakor navadno, in med drugimi je eno uro pri nas učil gospod *, serčen prijatelj Dolinarjev. Predno pa smo jeli gerški brati, govoril je učitelj blizo te-le besede: Predragi moji! ne morem si kaj, da vam ne bi spregovoril besede o tolikanj častitljivem možu, ki ga bomo danes spremljali k večnemu pokoju. Bil je mož po volji božji. Sveta previdnost ga je vodila in mu pomagala, da je kot reven deček s kmetov, brez vse pomoči od starišev, prišel do častnega mesta, na katerem je bival mnogo let, iz ljubezni do svoje drage domovine, ker ponujala so se mu še dokaj častneja mesta, ali hotel jih ni. Zagotovljam vas, da ga spoštujem tako, kakor najboljši sin more spoštovati svojega dobrega očeta. Saj so ga spoštovali in ljubili najviši gospodje, škofje in nadškofje so si ga volili za svētnika in prijatelja. Do tolike časti je dospelo tudi mnogo njegovih dobrih učencev; izmed družih naj imenujem Ravnikarja, Kutnarja, Anton Alojzija, Mešutarja, Golmajerja i. dr. Nikdar ni zabil svojih dobrotnikov; gotovo pa je, da je poznej veliko več dobrega storil, kakor prej prejel. Kakor pa je bil sam ves blag in plemenite duše, ravno taka je bila njegova gospá, ravno taki njegovi otroci. Njegova žena, iz pl. Fitzberg-ske rodovine, bila je bogoljubna, kakor svetnica, umerla je že o času perve kolere na Slovenskem. Njegov sin še živi in ima častno službo. Prišel je še o pravem

času k smertni postelji svojega premilega očeta. Ko ga le-ta zagleda, izdihne: „Moj dobri sin!“ Potem ga zadnjič blagoslovi ter mu da blažene besede v slovó: „Bog te obvaruj, dragi sin! bil si dober otrok, nikdar me nisi žalil v življenji, Bog ti daj srečo, da se zopet snideva v lepši deželi.“ — V tej lepši deželi ga pričakuje in ga je zdaj že pričakala blaga zaročnica, tam se je sešel tudi s svojo premilo hčerko Ano. Le-to dete sem poznal, bilo je lepo, ljubeznjivo, sveto in bogoljubno, kakor nebeški krilatec. Zaročil jo je bil mili oče nekemu mladenču, posestniku bogate grajšine na Dolenskem. Le-ta mladenč je, dokler se je šolal v Ljubljani, stanoval pri Dolinarji. Da je bil plemenit in blag, mora se sklepati iz tega, da mu je Dolinar namenil svojo edino hčer. Ali med tem, ko gre mladenč na Dunaj na vseučilišče, pride angelj mirú in odpelje v nebesa njegovo prihodnjo nevesto. Pa v nepremagljivem upu, da enkrat vse združijo sveta nebesa, popusti mladenč pravoslovje, ter se zaroči — s sveto cerkvijo. Ni mu več bilo mar za svet, ne za lepo grajšino. Pred več kot trideset leti je kot mlad duhovnik kaplanaril na Slovenskem, ter spisal knjig, ki jih še dan danes radostni prebirajo Slovenci; sedaj pa še v poznih letih neutruden širi kraljestvo božje po severni Ameriki — Friderik Baraga, slavno znani slovenski misijonar.

A. Umek.

IX.

Življenje M. Vernéta.

Med prebrisane glave, med učene in sloveče Slovence štejemo po pravici tudi Mihéla Vernéta, nekdanjega prošta teržaškega, pisatelja slovenskega,

Die Engel des Friedens werden bitterlich weinen.

Isa : C. 33.

ki si je zaslužil s svojimi spisi, da bi ga poznal ves narod slovenski.

Miha Vernè (po domače Bernje) se je rodil 28. kimovca (septembra) l. 1797 v Orehku, vasi hrenovske fare, uro hodá od Postojne na Kranjskem. Starši so mu bili kmetiškega stanú; očetu je bilo imé Blaž, materi pa Lenka. Pri hiši se pravi „pri Kuteževih“, zató so mu djali sosedje in drugi vaščani po domači navadi iz pervine „Kutežev Miha“, — pozneje pa „Kutežev gospod.“ Oča Blaž Bernjè (Vernè) je imel čvetero otrok: dva sina pa dve hčeri. Sina Mihca pa Janeza (ki je bil potler zdravnik na Verhniki, kjer je umerl leta 1864) dal je bil v šolo in to najprej v Postojnsko. Mihec se je učil v Postojni tako izverstno in obnašal se tako lepo, da so ga hoteli prečastitljivi gosp. fajmošter hrenovski, Jakop Božič, bolje poznati. Potem pa, ko ga preudarijo in spoznajo vse njegove lastnosti do dobrega, povabijo neki dan vse duhovne gospode svoje okolice k sebi na južino (obed), priporočé pridnega Mihca vsem povabljenim, ter naberó še za mizo toliko denarja, da so mogli verlega mladenča mahom v prvo latinsko šolo v „belo Ljubljano“ peljati.

Ondi je zveršil prvo latinsko (pervi gimnazijalni razred) leta 1813 po francoskem zakonu; ondi je dognal tudi vse druge tako imenovane latinske šole; sedmo pa osmo, ki so jima djali ondaj „modroznanski šoli“ leta 1819 pa 1820. Na to si izbere naš Miha duhovski stan, in izdela bogoznanske šole leta 1824 v Gorici (v semenišču). Še tisto leto je bil posvečen mašnik, ter je v Vertobji blizo Gorice ob nedeljah maševal in pridigoval tako izverstno, da se je priljubil vsem ljudem, ki so ga hodili poslušat. Vinotoka (oktobra) mesca ravno tistega leta (1824) je bil Vernè poslan že za kaplana v Postojno, kjer se je bil počel šolati, in se učil, kakor smo že slišali, tako dobro, da se je prikupil imenovanemu dušnemu pastirju, ki so prav po očetovski za-nj skerbeli. Po ka-

planovanji se je pomikal berž od časti do časti. Že drugo leto po tem, t. j. leta 1825, je bil Vernè poklican za škofovega pisavca v Terst; leta 1826 je bil postavljen ondi za vérskega učitelja v glavno šolo. Leta 1835 je bil izvoljen že za korarja in šolskega nadzornika, enajsto leto potem (l. 1846) pa za prošta teržaškega.

Mahom tisto leto je potoval v Rim, in popisoval to popotovanje jako mično v „Novicah“ (1846). Pozneje je popisal v „Novicah“ tudi „popotovanje po slovenskih krajih“, in „popotovanje v sveto deželo.“ Leta 1850 je poslovenil in v Terstu na svetlo dal vezek tretjega dela (francoske) knjige: „Razgovor čez občno zgodovino,“ ki jo je spisal leta 1681 učeni škof francoski J. B. Bossuet (izr. Bosüjé). Malo pred smertjo je dodelal Vertovčevo „občno povestnico“, ki jo je dodeloval iz golega domoljubja po tém, ko je bila slavnega pisatelja Matija Vertovca prehitela nemila smert. Vernè pa je umerl v Terstu 29. malega serp. 1861, ter zapustil Slovincem po tem takem v spisih svojih slovenskih lep spomin. *)

J. Navratil.

X.

Snaga.

Snaga pomenja pri nas Slovincih čistost, pri naših južnih bratih Hervatih in Serbih pa moč. Morda je ljudstvo spoznalo, da iz čistosti izhaja moč, ker je dalo tema različnima lastnostima isto imé. Vredno je tedaj snago kot čistost priporočati, ako iz nje sledí moč, ktere si vsak želi.

Začnimo pri sebi in izprašujmo svojo vest, smo li snažni, kakor nam skerb za naše zdravje veleva. Pobožne matere pravijo otrokom, da angelj varh člo-

*) Poleg g. Fr. Blažičevih zapiskov.

veku do devete ure vodo ponuja za umivanje, potem pa, ako se še ne umije, vodo po njem vlije in ga noče več opominjati. Pridni otroci ne gredó nikdar neumiti k mizi. Umivati se moramo vsak dan in male otroke morajo umivati matere ali sestre; sramota je človeku neumitemu na svoj posel iti.

Ali to je nekaj navadnega in se razume samo po sebi. Kako bi tudi bilo tvoje oko jasno in lice tvoje veselo, ako nisi umit? Umivati pa si moramo ne samo rok in lic, ampak večkrat tudi noge, glavo, usta in ves život. Zdravniki priporočajo kopeli, da se kožne luknjice po vsem životu omijejo, da so od-perte, da život lahko izpuhtiva. Snažen život je zdravje, in život snažiti služi k zdravju.

Pa tudi pri obleki nam je treba snažnim biti. Večkrat se oblečejo snažna oblačila samo od zunaj na videz, telo pa je odeto z nesnažno halo. To ne velja. Smrad in nesnaga je životu v kvar, pa tudi bistremu očesu gledavčevemu ne skriješ zamazanih cunj, če je še tako na debelo omotaš z drugim po-veršnim krilom. Saj je voda dober kup in pranje veselo delo.

Večkrat si kmečki ljudjé na svoje zamazane rokavce in srajce oblečejo suknje in kontuše tudi po leti, da se jim ni treba preoblačiti, kedar gredó na terg in med gospôdo. Pač majhen je trud, mala zamuda, če se preoblečemo. Ali morda ne veste, kako zalo se vam prilegajo rokavci in snažna domača srajca? Kako gibke in močne ste viditi slovenske žene in dekleta v belih rokavcih! Pa morda domače platno rajši v nemar puščate, in vabi vas tuje kupljeno blago; in dolge zimske noči, mesto da bi predle, rade spite; luč je, pravite, predraga; tudi njive ne rodijo več lanu, kakor nekdej. Prazni so izgovori. Veseli, naj-veसेlejši so zimski večeri, kedar si matere s hčerkami in deklami pri kolovratih lepe slovenske pesmi pojó in si predé kratijo zimske večere. Najlepši kinč je obleka, ki jo je napravila lastna roka, marljiva roka.

V svoje rokavce si si vpredla, pridna Slovenka, zlate spomine, vesele in žalostne spomine, vsaka nit ti je veliko vredna, tvoje delo je. To lepo pesmico, ono krasno povest si si vpredla, zakaj bi tedaj ne marala za svojo lastno tančico, več je vredna ko tuja strojnična pajčevina. Nepotreben lišp pa je le mehkužnost in znamenje slabosti, nesnage in moči, ter podira in podkaplje stare vredne šege, navade in običaje. Pripravljaj tedaj, slovensko dekle, tudi za naprej belo domače platno za sé in za svojega ženina in za svojo hišo, tvoje delo naj ti bode tvoj ponos, saj je tvoja čast, zakaj bi se ga sramovala?

Snaga pa tudi mora biti v hramu, v vertu, v hlevu. Kjer so smeti v kotu shranjene, in na stenah pajki predejo, tam zastonj iščeš marljive gospodinje; ljudje so blede v takih hišah, kajti smerdi jim prah in nesnaga. Izgovarjajo se z drugim delom, po redu pa nobenega ne opravijo. Stene so oderte, streha se boji deža, vidi se poprek reva in siromaštvo, tuga in žalost. Snaga, živo zdravje, red, delavnost, premožnost si v roke sežejo, so stari znanci in prijatelji, in njihovi nasprotniki se imenujejo vedno in vedno le: nesnaga, slabo zdravje, neréd, lenoba, revščina in žalost. Se ve da so tem sovražnikom človeškega življenja dostikrat krive tudi nemile okolščine, dostikrat in rekel bi skoro največkrat pa se izredé v nesnagi. Kajti nesnažni zanemarja najprej sam sebe, potem svojo hišo, na dalje svoje premoženje in svojo čast. Končno pa je in ostane le zanemarjenje moči na vse strani. Kedaj je bil nesnažen in nemaren človek zdrav, vesel, premožen?

Poglejmo zdaj v hlev k naši ljubi živinici. Je-li se ti ne smili, če cel dan v gnojnici stoji in se v lastnem blatu kota? Pripeta je, ne more si pomagati, ti si njen oskerbnik, moraš jej nastiljati, jo čediti. Ako ne storiš iz usmiljenja, pa stori vsaj zavolj lastne koristi. Nesnažne kravice so žalostne, slabo kaj dojijo, so pri koritu izbirčne, vse nekako bo-

lehne; vse drugači snažne. Tako tudi vprežna živina; snažna in dobro opravljena je vesela, rada dela in dosti pelje.

Kako pa se v vertu kaže snaga? Gredice so v lepem redu, vse oplete; tudi cvetlic ne manjka, ne samo da si deklica v nedeljo lahko šopek pod nedrije in fantu za klobuk vtakne, ampak ker so cvetlice neko veselje pri hiši: cvetoč svet — vesel svet. Okoli plotu so koprive požete ali celó izrute, da zemljine moči vertu ne prikrajšajo; in tudi v plotu so koli lepo vredjeni, ker nič več nič menj dela ne prizadene, naj si oni kol više in tega niže, ali vse v lepem redu pribiješ ali privežeš; kajti red in snaga sta si brat in sestra. — In red, čistost, snaga ti popravlja in popravi okus, poleg telesnega dela se bavi tudi duh, in telesno delo je bolj kratkočasno in veselo. In bolj ko se z veseljem dela, bolj delo zda. In tvoje oko, snage in reda navajeno, se ogleda tudi na pota in ceste, na njive in travnike, v lese in pašnike; tam bi dobro stalo kako sadno drevo, tukaj je treba vodo napeljati, ono drevo se ima mahú in lima iztrebiti i. t. d.

Kaj ne, dragi moj, da je snaga moč? In silna moč je, če še telesni snagi pridružimo dušno snago, čiste misli, pošteno serce!

J. Šuman.

XI.

Kratko odperto pisemce

slovenskega učitelja do slovenske mladine sploh,
zlasti pa šolske.

Predraga mi slovenska mladina!

Kmali mi bode v večnost utonilo trinajsto leto, odkler se trudim zlasti s slovensko šolsko mladino,

ž njo, ki se sploh imenuje nada boljših prihodnjih časov, da jej bistrim zdravi um in blažim mehko serce. Marsikterega veselja sem doživel nad svojimi dosedanjimi učenci, toda tudi mnogo pelina mi je grenilo serce. Sicer delam le v enem mestu, ali to v glavnem slovenskih dežel, kamor se steka mladež — skoraj bi rekel — iz vseh.

Torej se ne bom veliko motil, če menim, da to, kar sem si namenil govoriti, sploh velja od slovenske mladine. In kaj neki hočem povedati vam, mladi moji prijatelji?

Pervič Vam hočem odkritoserčno razodeti nekaj glavnih napak, ki sem jih zapazil nad nekaterimi učenci, in to le iz blazega namena, da bi se škodljiva ljulika izruvala izmed pšenice.

Drugič Vam hočem omeniti nekaj lepih lastnosti, ki sem jih v najlepšem cvetju našel nad svojimi učenci, in tudi tukaj vodi me blag namen, namreč ta, da bi med današnjo mladino našle veliko posnemavcev.

Naposled pa hočem Vam in Vašim staršem naznaniti največe in najnavadniše nevarnosti, ki pretijo nedolžnim in pobožnim mladenčem.

I.

Naj o ostudnih napakah slovenske šolske mladine spregovorim prvo besedo. — Napake so ali bolj splošne, t. j. take, katerim je vdan velik del slovenske mladine, ali bolj posebne, t. j. take, ki madežajo bolj posamezne izmed nje.

Med splošne zlasti naslednje štejem:

1. Nekako surovost, neotesanost, nevkretnost, neolikanost, odurnost in odljudnost v vnanjem obnašanji med seboj in tudi z družimi ljudmi. Ne tolikanj iz hudobije, temuč iz te surovosti in neotesanosti večidel izvira ostudna kletvina, ktere je, žalibog! sila veliko slišati med našo mladino. Človek, s katero koli teh gerdih napak, zlasti

pa šolski mladeneč, se nikomur ne prikupi, ampak je vsacemu ostuden tako, da se ga vse ogiblje, da ga vsi studijo. Omikani Slovenci, opazovaje te napake med slovenskimi mladenči, so žalostni, vedé, da iz take mladine ne more vzrasti omikano moštvo ter se ne spolniti nada, ki jo stavijo na njo. Lepega, vljudnega, olikanega vedenja in obnašanja med svojo mladino zlasti živo pogrešajo še za to, ker jim je znano, da se mladina drugih omikanih narodov sploh lepše in bolj omikano véde.

2. Nekaka ošabnost in prevzetnost, ki se kaj rada prijemlje bolj spretnejših in umetniših mladenčev. Dobro vem, da je on, ki je lažnik od začetka, to ostudno napako sploh raztrosil med svet, ter jo tako rekoč vcepil slehernemu človeškemu sercu; toda tudi to vém, da se jej laže ustavlja mlado nježno in otroško serce; in ravno zato je ta napaka še ostudniša pri mladini, kakor pri odraslih. Zato se ošabnega in prevzetnega mladenča nobene oči ne primejo, naj je še tako spreten ali umeten. Ako ravno skoraj splošna, zdí se ta napaka vendar ostudna vsacemu tako, da mu je vsak ošabnež in prevzetnež zopern. Da bi pač slovenska mladež dobro prevdarila besede božje: „Bog se zoperstavi prevzetnemu, in le ponižnemu da svojo milost.“

3. Nehvaležnost je tudi skoraj splošna napaka. Od nje veliko vedó pripovedovati starši sami, dobrotniki, pa tudi učitelji. Kolikrat se primeri, da učenci nočejo več poznati svojih učnikov! Koliko prepirov, tepežev od te in te strani, in krivic bi ne bilo med otroci in starši, ako bi jim otroci bili hvaležni, kakor se spodobi! Ne vém, ali je otrokom morda neznano, da se je nehvaležnost še celó nevernikom zdela ostudna tako, da so jo imenovali černo pregreho? Pa kako bi mislil kaj tacega, saj sem prepričan, da noben učitelj ne zamudí, jim to in še kaj več povedati o ostudnosti in pregrešnosti gerde nehvaležnosti. Ko bi pač otroci hotli pomisliti, da ne-

hvaležnost človeka nevrednega stori daljnih dobrot in božjega blagoslova, brez kterega vse drugo nič ne zdá.

To trójico, mimo še nekaj družih, o kterih nočem zdaj tukaj govoriti, med splošne napake slovenske mladine štejem, od kterih serčno želim, da bi, čem prej, tem bolje, izginile izmed nje.

Tudi so pa še napake, ki so bolj osebne, t. j. take, ki so le nekterim lastne, in tudi izmed teh tukaj omenjam le nekterih:

1. Skorej v prvi versti stoji nepokorščina učiteljevim besedam, sploh šolskim postavam in vsem prednikom. Nočem govoriti, kako da je voljna pokorščina potrebna človeku, saj je splošna dolžnost, kajti ni ga človeka nobenega stanú, nobene starosti, da bi ga pokorščina ne vezala. Tebi, slovenska mladina, le toliko rečem, da nepokorna kar nič nisi podobna Jezusu, od kterega sam sveti evangeli sporočuje le-to, da je bil vernivši se v Nazaret svojim staršem pokoren, pristavlja je, da je bil zato pa tudi Bogu in ljudém prijeten. Ali ni tedaj ta pristavek živ dokaz, da so v pokorščini vse druge otroške čednosti? Jezus pa ni bil pokoren le staršem, bil je tudi z Marijo in Jožefom posvetni gosposki in Mojzesovi postavi, ki ga prav za prav ni vezala. Nepokornež je nepodoben sv. apostelnom, ki so bili pokorni vsaki oblasti, dokler ni velevala česa zoper božjo zapoved. Takrat, se vé da, so rekli: „Boga moramo bolj slušati, kakor ljudi.“ To bodi tudi tebi, slovenska mladina! edina izjema, ki te izprostuje pokorščine, v vseh družih primerljajih te pa do tvojih prednikov ostro veže ta sveta dolžnost. Naj le sem še pristavim splošno skušnjo: da nikdo, ki se sam ni navadil pokorščine, tudi ne zna svojim podložnim zapovedovati. — Da bi te moje besede ne bile seme, ki je padlo na skalo ali na pot, kjer se pohodi!

2. Nepokorščini prava hči je lažnjivost, koja rada izvira iz nje. Da bi se nepokornež odtegnil kazni, ki bi ga imela zadeti zavolj nepokorščine —

kajti predniki vsi imajo ostro in sveto dolžnost, nepokornežev ne pustiti brez kazni — zateče se laži v zavetje. Če se mu posreči, — tako nepokornež misli, a jaz bi rekel ponesreči, — da se z gerdo lažjó izsmukne kazni, potem je čedalje prederzniši, nepokorščina raste in ž njo tudi lažnjivost, ktera se mu kmali tolikanj priljubi, da se začne lagati, če tudi ni v sili — v družih svojih govorih, serka jo, ko vodo in nič več ne gleda na to, da je laž vselej greh, ker mora večni Resnici vselej biti gnjusoba. Ali veste pa tudi, da je lažnik sin hudobnemu duhu, lažniku od začetka? Ali bodo te moje besede glas vpijočega v puščavi? Bog ne daj!

3. Jako razširjena med slovensko mladino je tudi lenoba, mati vsem pregreham. V resnici ne vem, čemu da v šolo hodite vi, lenuhi, ki se nočete učiti po svoji dolžnosti? Ali le zato, da si na šolskih klopéh tergate hlače, katerih si še sami niste kupili? Ali zato, da svojim staršem drage, v potu obraza zaslužene denarce kradete iz žepa in svoje brate in sestre poškodujete? Ali zato, da zlati čas, najdražje časno blago, tratite in kratite, zlati čas, pravim, ktere ga bi imeli obrniti sebi na časno in večno srečo, staršem na veselje in dragi domovini na prid? Ali morebiti še celó zató, da se Vam iz lenobe izvalé še druge napake in pregrehe, ki Vas bodo čas Vašega življenja terle in večno pogubile? O da bi se vsak dan spominjali Vodnikovih besedi: Lenega čaka stergan rokav — palica beraška pa prazen bokal! Veliko bi Vam še vedel povedati, kam da pelje lenoba, toda kratko moje pismo spremenilo bi se v dolgo, kakoršnega pa nočem pisati.

Lenuhom pa ne prištevamo le njega, ki se tega ne uči, kar mu je ostra zapoved; učencu zraven tega še časa ostaja, tako da si lahko pridobi še več vednosti, kakor je ravno ukazano. In na to Vas učitelji tudi napeljujejo svetovaje, da berite tudi še druge dobre dotične knjige, ki jih lahko dobite v šolski bukvarnici. To od Vas tudi domovina zahteva.

Lenuhom so dalje prištevati tudi oni, ki se pri svojih opravilih ne derže nobenega reda. Od nekterih učencev se ne more reči, da ne delajo; trudijo, vbadajo in učijo se, pa ne o pravem času, ne v pravem redu, ali pa se vkvarjajo s praznimi, puhlimi rečmi. Komú ni znana pritožba: „Vselej sem bil pripravljen, le danes ne; in ravno danes sem bil poklican in vprašan!“ Se vé, da je med stokrat puhel ta izgovor 99krat; takrat pa, ki je resničen, večidel izvira iz nerednosti učenčeve. Sv. Pavel nas zastonj ne opominja, rekoč: „Vse naj se v redu godi.“

S to trojico bolj osebnih napak neham govoriti o prvem žalostnem oddelku, kratkega svojega pisma, katero se je sicer že dosedaj tako narastlo, da bi se že smelo dolgo imenovati. Pa saj besede „kratek“ nisem ravno hotel rabiti v pravem pomenu, ampak hotel sem ž njo le naznaniti, da bi o svojem predmetu lahko veliko obširnejše pisal. Vendar pa si bom potrudil v drugem in tretjem oddelku krajšemu biti.

II.

Prebravši prvi oddelek kratkega mojega pisma bi bil človek skoraj skušan, roke nad glavo skleniti ter žalostno vsklikniti:

„O uboga naša domovina,
Nada če ti taka je mladina!“

Toda, ljubi bravec, nikaar preveč ne tarnjaj, predno ne prebereš družega oddelka, ki ti hoče opisati ono slovensko mladino, ktera je domovini svoji v resnici ponos in vesela nada boljše prihodnosti.

Ni mi namreč neznanih malo mladenčev, ki niso naniknjeni z omenjenimi napakami, kajti ravno nasprotno, pa tudi druge čednosti jih kinčajo. Dobro poznam slovenske mladenče, ki so nježno olikani, tako lepe vnanje obnaše, da se jih na prvi pogled primejo oči vseh poštenih ljudi, in tako priljudni, da so všeč in priljubljeni vsacemu, kdor

jih le vidi. — Znani so mi mladenči, ki so krotki in iz serca ponižni, kot jagnjeta, zato jih pa vse rado ima, vse se radostno ž njimi pečá. — Komú so neznani tudi mladenči, ki na vse strani veselje delajo svojim staršem, učiteljem in drugim dobrotnikom, in sicer ne le z besedo, ampak zlasti s tem, da dobro obračajo njihove dobrote in da zvesto molijo za nje. — Imel sem učence in jih tudi zdaj še imam, pa tudi še druge poznam, ki so take pokorščine, da ne čakajo, da bi se jim velevalo, ampak da svojim prednikom že z oči beró, kaj da želé in kaj da bi radi od njih. — Dokaj je učencev slovenskih, ki nikoli ne kalé resnice in se še ne izgovarjajo, kedar so na odgovor klicani, če jim je v čem spodletelo. — Še več jih je pa, ki so kot bučelice marljivi in pridni, ki si od zore do mraka nabirajo dušne hrane in še na tuja polja izletavajo, dobro vedé, da jim lepe vede in umetnosti modrijo prirojeni bistri um in blažijo serce. So tudi mladenči, ki so tako natančni v odločenem redu, kot dobra ura, ki niti ne prehití, niti ne zamudí nobene minute, in tako se zgodi, da vse o pravem času storé. — Vem tudi za mladenče, ki so iz serca pobožni, pravi Alojziji in kot angelci čisti in sramožljivi, ter se vsacega greha bolj varujejo, kot strupene kače, torej tudi radi molijo, da si nedolžnost ohranijo.

Še bi vedel od dobrih slovenskih mladenčev veliko govoriti in o njenih posnemanja vrednih lastnostih, toda zvest dani obljubi, da bode drugi oddelek krajši od prvega, ne bom dalje govoril. Le še kaj malega naj dodam. Taki mladenči, ki sem jih v tem oddelku popisal, niso le ljubčeki božji, dragi in ljubi so tudi vsem poštenim ljudém. Tega me lastna skušnja uči. Velikokrat so me ljudjé prosili, da bi jim nasvetoval mladenče za kake službe. In kaj menite, kakošnih mladenčev da so si vsi želeli? Ravno takošnih, kakoršne sem zdaj opisoval. In, hvala Bogú, da med slovensko mladino ni najti veliko hinavščine!

Malokdaj sem se zmotil nad kom, da ni bil tak, kakoršnega sem menil da je. In ljudjé, kterim še kaj veljá poštenje in pobožno keršansko življenje, bili so mi iz serca hvaležni za dobri svet. Pa tudi tacim mladenčem se pri njih ni slabo godilo; in tudi oni so mi če dalje hvaležniši. — Da bi pač taki izgledi vse, ki niso podobni temu mojemu popisu, naše potegnili! Lep izgled je vselej posneme vreden.

III.

Gotovo je vesel vsak pravi rodoljub, ki je drugi del mojega pisma pazljivo prebral. Serčnega tega veselja ne bi hotel nikomu kaliti s sklepom, ako ne bi vedel, da ravno mladenčem, ravno kar opisanim, protijo silne nevarnosti, ki, žalibog, velikrat angelce spremené v hudičke, kajti osé se na slabo sadje ne vsedajo. Tudi teh nevarnost ne bom našteval vseh, omeniti hočem najbolj navadnih.

1. V prvi versti mi je slaba tovaršija in zapeljivost. Že star pregovor jo kaj ostro sodi, rekoč: „Po slabi tovaršiji rada glava bolí.“ Le eno naniknjeno jabelko deni med mnogo, kmali ti začela bodo gnjiti vsa. — Stari pregovor je gola resnica, mnogokrat sem se o tem že pripričal. Kdor ti umazano govori, ali zoper Bogá in sveto njegovo cerkev, zoper svoje starše in prednike, zoper pokorščino, molitev, ali katero drugo lepo lastnost, beži pred njim, kakor pred strupeno kačo, naj ti še tako priliznjeno šepeta na ušesa. Saj menda veš, kako priliznjeno je v raji z Ežo govorila kača. Tebi pa bodi gotovo znamenje pravih prijateljev le-to: kdor ni božji prijatelj, tudi tvoj nikdar ne bo, naj se ti hlina in prilizuje, kakor le hoče. — Znano mi je, kako da se mladina o tovaršijah rada izgovarja. „Ali hočem biti brez prijateljev?“ — tako boš skoraj vselej vprašan, kedar koga svariš pred slabimi tovaršijami. Ali pa veste, kaj da mene o prijateljih skušnja uči? „Boljši nobeden, kakor tak prijatelj, ki ti želi škodovati bodi

si na telesu, bodi si na duši.“ Tak človek po ne-
vrednem nosi to lepo, sveto imé; kajti pravi prija-
jatelj ti še škode ne želi, ne pa da bi ti jo storil
sam. To merilo v roke vzemi, kedar presojaš svoje
prijatelje. — „Res je pa tudi, da on, ki šteje veliko
prijateljev, večidel pravega nima nobenega.“ — Ni-
kar ne misli, da ti jaz ne privoščim prijateljev. Iz
serca jih želim kakor sebi, tako tudi tebi; torej le
išči si prijateljev, toda pravih, in sicer s poštenim
svojim življenjem; vedi pa tudi, da eden, ako je
pravi, več veljá, kakor sto družih, o katerih nisi
dobro prepričan, da ti v resnici dobro hoté. Iz
shajališč s prijatliji le po besedi in imenu se kaj rade,
če ne vselej, saj mnogo- mnogokrat rodijo slabe to-
varšije, in iz njih tudi izhajajo zapeljivci, ki so pravi
poslanci hudobnega duhá v človeški podobi. Kjer se
veliko mladine zbira, malokedaj se brez greha raz-
ide. — Torej starši in predniki vsi, ki vas vežejo
svete dolžnosti četrte zapovedi božje, nikdar v
svojih hišah ne terpite slabih tovaršij, pa tudi
shajališča sploh nikdar ne smejo vaše izbe biti ljubi
in dragi mladini, razun, če hočete deležni biti vseh
žalostnih nasledkov, ki izvirajo od tod. In tega
menda vendar ne želite!

Da med slabe in zapeljive tovaršije štejem tudi
brezbožne in nesramne bukve, tega mi ni treba praviti.
Do sedaj Slovenci v domačem jeziku, hvala Bogu,
še nimamo tacih. Bog ne daj, da bi jih dobili za-
namci. Da bi slovenska mladina pač nikdar ne se-
gala po strupljivih, v tujem jeziku pisanih!

2. Med nevarnosti, — kdo bi mislil, jez dalje
štejem denar v rokah mladini, ki ga še ne vé
ceniti in čislati. Denar, kakor ljudjé sploh pravijo,
vlada svet; in res je žaltova, če nimaš okroglega v
žepu. Mene pa pri mladini skušnja učí, da je denar
v njenih rokah, podoben ognju v rokah neskušene-
ga otroka. Poznal sem namreč mladenče, in jih še po-
znam, ki so bili, dokler jih ni motil denar, izverstni

na vse strani, ali ko jim je prišel v roke ta malik, izgubljala se je njih izverstnost, dokler da ni popolnoma zginila. Marsikteremu mladenču je že v pogubo bila vstanova, ki jim jo je vstavil kak dobrotnik iz najblažega namena. — Od kod nek ta žalostna prikazen? — Človek, ki si še ni v potu svojega obraza služil kruha, denarja ne vé prav ceniti, kaj lahko in rad mu iz roke gre, najprej za potrebne reči, potem pa kmali tudi za sto in sto nepotrebnih, toda še nedolžnih. Ali kakor je res, da se zverí zbirajo ondi, kjer je merhovina, tako se tudi okoli mladenča, z denarji obdarovanega, kmali začno plaziti malopridneži, ki mu nasvetvajo to in to, kar se ne spodobi za-nj. Neskušeni mladeneč se s sladkimi besedami kmali v nastavljeno mrežo vjame. Začne se gizdasto oblačiti, v kerčme in kavarne zahajati, pijančevati, igrati, ponočevati, — se vé da tudi kersanske in stanovske svoje dolžnosti zanemarjati, in po teh potih se mu kmali usuši mošnjica. In kaj potem? Dolgovom na prihodnji denar, ki se ga nadjá, vdá se v naročje. S tem pa je poguba doveršena, iz ktere se malokteri kedaj izkoplje. Denarci zapravljeni, čas potraten, velikrat poštenje zgubljeno, izverstnost je zginila jim, raznoverstnim pregreham pa so odperla se vrata! — Nesreča čez nesrečo je žalostni delež tacim za vse daljno življenje!

Ljubi starši in predniki, pa mladina tudi sama! terdno vtisnite si v spomin žalostne nasledke, ki jih imajo ljubi denarci mladini v rokah; zlasti tem opominom ne zapirajte svojih ušes matere vé, ki svojim sinkom stare petice skrivaj v roke stiskate ali za njimi pošiljate. Nikar ne zabite žalostne skušnje, da si je s tacim ravnanjem že marsiktera prerano izkopala grob, ali si grenko žalost nakopala na stare dni.

Ker že trojica vlada po vsem mojem pismu, naj dodam še eno nevarnost, ktera proti le mladencem, ki v tujih krajih v šolo hodijo. In ta je?

3. Hiša, stanovanje ali prav za prav družina, pri kateri jim je odločeno bivanje. Starši dobro glejte, komu da izročujete najdraže, kar imate — svoje otročiče. Nikar ne mislite, da je dobro, komur jih daste v skerb; nikar ne menite, da ste jo najbolje takrat opravili, kedar ste našli najcenejše stanovanje; na videz najcenejše je, žalibog, gostokrat najdraže, in to vselej, kedar je ono krivo, da v šoli leto zgubi učenec; tudi to ni res, da je stanovanje za enega dobro, dobro tudi za vsacega. Najpripravniši pomoček o tem vam, ki vam niso znane okolščine tujega kraja, šolske naše postave na roke dajejo, svetovaje, da pri vodji ali katerem učitelju o teh rečéh poprašate, kako in kaj. Nikdar pa svojih otrok v skerb ne izročujte tje v en dan neznanim, ki se o začetku šolskega leta po cestah, ulicah ali kerčmah stikajo, opazovaje, kedaj bo kdo v šolo pripeljal svojega sina. Dalje nikar ne mislite, kakor vas morda kdo straši, da vam ni pripuščeno, med letom premeniti stanovanja. Šolske naše postave o tej prepovedi nič ne vedó; ampak še celó velevajo, da se mora to zgoditi, kedar se zapazi, da stanovanje ni dobro za učenca.

* * *

S tem bodi konec mojemu pismu. Kako ga čem neki skleniti? Z edinim, pa serčnim voščilom, da bi bilo, kar sem pisal, predragi, z dušnimi zmožnostmi bogato obdarovani slovenski mladini na korist, kajti le iz edinega tega namena vzel sem peró v roko. Ker pa vem, da sam nič ne premore niti on, ki sadi, niti on, ki poliva, vse pa On, ki dá rast, voščim ti, ljuba slovenska mladina, obilni blagoslov od zgoraj, od Očeta v nebesih, od ktereга izhaja vsak dobri dar. — Milostni Bog! usliši želje in vsakdanjo molitev učitelja, ki je slovenski mladini

pravi prijatelj

Anton Lésar.

XII.

Šopek slovenskih pesem.

Sveti večer.

(Mična Betlehemska okolica. Mesto naslonjeno na homec proti izhodu. Čede v pokojni tihoti. Le kak posamezen pastirec čuje tū in tam.)

Pastirec čuvoj.

Tovarši! poglejte!
 Nebo se žari!
 Pa saj v Betlehemu
 Nocoj ne gori?
 Vstanite! hitimo!
 Do mestica tjé;
 Ljudi prebudimo,
 Naj hitro gasé!

Drugi pastirec.

Oj bratje! svitloba
 Prečudna je res;
 Al ona dohaja
 Od samih nebes. —
 Gotovo zaznava
 Se juterni svit,
 Ker zvezdic bliščava
 Je jela temnit'! —

Tretji pastirec.

Ni ogenj to, bratje!
 Svit zore to ni,
 Ker ura odbila
 Je lih polnoči!
 Gotovo odpira
 Nebo se nocoj!
 Ni hud'ga, ni sile,
 Nihče se ne boj!

Koledarček 1866.

Več pastirjev v velikem plahu.

Sprelepa, prekrasna,
 Bliščava je ta;
 Al z grozo, trepetom
 Navdaja duhá.
 Oh vsi pokleknimo,
 Moliti je čas;
 „Rorate!“ zdihnimo,
 Bog vsmili se nas!

Angel.

Pozdravljeni, pastirci!
 Nihče se ne boj!
 Nebeško veselje
 Vam znanim nocoj!
 Rodil je Mesija
 Nocojšno se noč,
 Luč vere prinesel
 In večno pomoč! —

Le urno hitite
 Pastirci tje v hlev,
 Tam najdete dete,
 Ki rešilo vas rev!
 Na videz scer ubožno; —
 Al pravi je Bog; —
 Ki raj bo odklenil,
 Svet rešil nadlog! —

*Pastirci na potu k jaslicam.
Angelski glasovi.*

„Laus, gloria, honor!“
Od neba verši;
„Mir sveti naj vnema
Vse dobre ljudi!“
Tako razleguje
Presladki se šum;
To glasi veseli
So angelskih trum!

*Pastirci, zamaknjeni v pobožno
molitev pred jaslicami.*

Pastirci! oj bratje!
Oj blagor je vam!
Nebeški ste svatje
Pred jaslici tam.
Vam pervim je dano
Mesija molit',
Marijo in Jožefa,
Vredno častit'! —

*Kristijanski sveti zdihi o bo-
žičnem času.*

V pastirski tam družbi
Vsi radi bi bli;
Al v hlevcu že zdavnej
Mesija več ni! —
Vendar on prebiva
Na altarji pri nas,
Sprejema rad milo
On slednji nas čas!

Zato pokleknimo
K altarju mi tje;
Mesija molimo!
Darujmo serce!
Prosimo: O Jezus!
Tu živeti zvesto,
Po smerti telesa
Daj sveto nebó!

Jos. Levičnik.

Vernitev v domovino.

1. Serca želje nevgasljive
In ljubezni silna moč
So na trate ljubeznjive
Pripeljale me drugoč.
2. Al kakó se je spremenil
V dušo vpisani mi Dob,*)
Vsaki znan obraz je zvenil,
Vse oglodal časa zob.
3. Se oziram in zdihujem
Po prijatlih mladih dni,
V domovini kot na ptujem
Se mi vsako lice zdi.
4. Clo po travnikih cvetlice
Tak lepó več ne cvetó,
In po gaju drobne ptice
Tak sladko več ne pojó.
5. Zlata mati, oče mili,
Sestre, znanci! kam ste šli?
Zdavnej v hladni že gomili
Ste zatisnili oči.
6. Tako vse na zemlji mine,
Kakor roža odeveti,
Radost, mir in bolečine,
Vse le kratek čas terpi.

*) Dob je moj rojstni dom, katerega sem 15. avgusta 1864 po preteklih 20 letih obiskal.

7. Skorej bomo tud mi vzeli
Milo - žalostno slovó;
Bog daj, da bi v raju peli
Skupej pesem angelsko.

Jožef Virk.

Kres.

1. Žarne luči vtrinjajo Se ko svitlih zvezd nebó, Luči te kresnice so, Kres nam oznanujejo.	6. In svet Janez se rodi V zarji božje milosti, Zvezdice pa vtrinjajo Se nad rojstno hišico.
2. Le migljajte luči ve Ko nebeške zvezdice, Da časti svet Janez se, Ki od Luči pričal je,	7. In kresnice biserne Janezu se v čast bliščé, Rojstva god obhajajo, Kresa se radujejo.
3. V krasnih ognjih kres gori, Da do neba se žarí, Pomni nas na srečni čas, Da je prišla Luč med nas.	8. Bodite pozdravljene, Kresa žarne lučice! Pomnite nas Jezusa In svetega Janeza!
4. Prej pa, ko se Luč rodi, Njena zarja prisvetlí, Da bi pozlatila pot Solneu gnade in dobrot.	9. Žgite vi, mladenči, kres! Pojte ve device vmes Slavne pesme Jezusu In svetemu Janezu!
5. Glej, nebesa se odpró, Zvezda plava na zemljo, Tak nobena lepa ni, Kar na nebu zvezd gori.	10. Vi očetje, matere Svitle luči bodite! Da tud vam svetilo bo V raju solnčice žarkó.

J. Virk.

Perutnice serca.

1. Ko ptičica leta Čez sterme goró, Kako se vzdigava V premodro nebó!	2. Kaj rado zletelo Bi s tičico jez, Bi pevko spremilo Do svitlih nebes.

3. Al vbogo sem dete
In dano mi ni
Se vzdigniti kviško,
Kjer solnce svitlí.
4. Preljubo mi dete
Perutnice imaš;
In više ko tica
Zleteti še znaš.
5. Al veš, kje jih najdeš
Te krila lepé? —
Le išči po sereu,
Saj tamkaj ti spé.
6. In ž njimi se vzdigaj
Tje gor do Bogá,
Tje — kamor te tica
Spremljati ne zná.“
Luiza Pesjakova.

Minljivost.

Kak hitro čas nam teče tu na sveti!
Glasovi ure komaj se zgubijo,
Že druge iz zvonika se glasijo:
Le kmalo dnevi bodo nam odšteti!

Potekla na vretenu nit bo kmalo,
Mertvaška tica že na oknu poje,
Le uro še, in dan, in — truplo tvoje
Bo trohlo v črni zemlji počivalo.

Bogastvo kaj bo potlej pomagalo,
In kaj posvetna čast in slava?
Bo morda to v nebesa te spremilo?

Minljiv'ga tamkaj nič ne bo veljalo,
Le lepa duša srečno tje priplava;
V valovih smerti vse se bo vtopilo.

J. Lavromir.

XIII.

Čudna bolezen.

V nekem mestu, ne vem več ravno v katerem, so sedeli enkrat mestni gospodje skupaj pri kosilu, kar stopi v hišo prederzen berač, misleč, da bo dobil od bogatih gospodov bogato miloščino. In res se ni

prevaril. Začel je namreč stokati in ponižno prositi gospode za majhin dar, rekoč, da ima strašno, skrivno bolezen, ktere pa ne more imenovati pred gospodo, ker se nikakor ne spodobi. Gospodje so ga milovali, in vsaki mu je dal več, nego bi mu bil sicer podaril. Ko se je pa zahvalil in odšel, eden izmed gospodov ni nikakor mogel premagati radovednosti, ter pošlje strežaja za beračem, da ga popraša, kakšina je vendar ta strašna bolezen, ki ga toliko muči. Na to berač odgovori brez ovinkov: „Pojdite, pa povejte gospodu, kakšina strašna bolezen me muči: imenuje se „l e n o b a.“ J. M.

XIV.

Kaj ohranja zdravo telo.

Podučne čertice za vsakega.

I.

Vstani na vse zgodaj in zajterkovaj, da vživaš skoz nos nebeški zrak in skoz usta hasnovite nebeške soke in hlape.

Tešč ne hodi od doma. Ta previdnost je posebno potrebna, ako kužne bolezni gospodarijo ali pa če moraš bolnike obiskovati.

O poldne se dobro najej. Jej, če je moč najprostejše mesne hrane, kajti najzdravejše so in najbolj redivne; vari se vseh umetno pripravljenih jedil, kajti samo za okus so pripravljena in ravno zato mnogokrat zelo škodljiva.

Ogiblji se preveč soljenih jedi, kajti sol ovira kervni tek in dihanje.

Jej počasi in vse dobro prežveči; le tako se ti bo hrana dobro s slinami zmešala in razmočila, kar prebavljanje zeló podpira.

Na enkrat ne jej toliko, da bi bil popolnoma sit, kajti premnogo vžite hrane obtežuje želodec in ovira

prebavljanje; vedno naj ti bo na misli ravnilo: Ne haj jesti, kedar bi še najrajši jedel!

Ako pav imaš dober želodec, kateri vse lahko prebavi, vendar ga ne prepahuj z preobilno jedjó, kajti vsikdar je dobro in potrebno, da si nekoliko moči ohraniš; posebno pa bodi zmeren tedaj, kedar si se prej dolgo postil. Vsako 4–5 uro zmerno jesti je vsakemu zdravemu človeku zadosti. Zmirom jesti je gerda in pogubna navada.

Spat idi dve uri po večerji.

II.

Kdar vstaneš, dergni si persi z rokami, da ti merzel zrak škodoval ne bode in da se lože ogneš revmatizmu in drugim tacim boleznim. To zelo podpira kervoték po telesu in te varuje prehlajenja.

Prepiha se vari bolj ko strele. Merzel zrak zadela potne luknjice in zató ovira izhlapljenje pokvarjenih telesnih delkov, kateri po teh potih odleté kot pot ali pa kot neobčutni hlapi.

Kedar si slabo oblečen, ovij si trebuh z volnatim robcem, da se lože ubraniš koliki in griži, ki rada nastopi za prehlajenjem.

Ako v hudem mrazu potuješ in ti roke ali noge ozebejo, teri si ozeble ude s studenčnico ali snegom, da se tako žile spet dobro ogrejejo in hude bolezni odvernejo, ki ozebi rade sledé.

III.

Predno se zvečer spat vležeš, prav dobro si dergni podlate; to je zeló zdravo. Ako si že v postelji, tedaj je pred vsem drugim potrebno, da pomiriš serce; vse misli, ki spanje motijo, moraš z obleko na stran položiti.

Lezi na eno ali drugo stran in potegni kolena k sebi.

V spanji se ne pokrivaj čez glavo; to je zelo škodljivo, ker serkaš nečist zrak in se težko odihuješ.

Vsikdar, kedar se zbudiš, moraš se zvlekniti, kajti to podpira kervni tek in napravlja čist duh.

Privaditi se moraš z zapertimi usti spati. Ako dve uri pred polnočjó spiš, to ti je k vekšemu pridu, ko četiri ure po polnoči.

Vari se nezmernega vživanja pijanih pijač.

Skerbi, kolikor moreš za telesno snago; kajti največ bolezni izvira iz telesne nesnage. Zatorej se omivaj vsaki dan prav dobro po celem telesu in ako moreš, koplji se vsak dan v mlačni vodi.

Vsa glavna ravnila zdravega in dolgega življenja pa še tudi najdeš v sledečih kratkih besedah: — Zmirom veselo serce, glavo hladno, persi proste, noge tople in suhe.

Dr. Mat. Prelog.

KAZALO.

	Stran.
I. Uboga družina	1
II. Jernejček gre v šolo	16
III. Eu krivičen vinar deset pravičnih sne	25
IV. Slava nedolžnosti	33
V. Nova maša na deželi	36
VI. Kuga v Milanu l. 1630	40
VII. Človek gospodar stvarjenja	43
VIII. Spremenjena pot	48
IX. Življenje M. Verneta	49
X. Snaga	51
XI. Pismice slovenski mladini	54
XII. Šopek slovenskih pesem	65
XIII. Čudna bolezen	68
XIV. Kaj ohranja zdravo telo	69

Natisnil Jožef Blaznik v Ljubljani.